

ONTWERP VAN DECREET OVER HET PLATFORM VOOR OVERLIJDENSADMINISTRATIE

Samenvatting

Het overlijden van een persoon zet in Vlaanderen een uitgebreid administratief proces in gang waarbij de aangifte van overlijden dient te gebeuren en de uitwisseling van bepaalde informatie noodzakelijk is voor de betrokken partijen (waaronder gemeenten, uitvaartondernemers en artsen) om aan hun wettelijke verplichtingen en taken inzake overlijdensadministratie te kunnen voldoen. Ondanks de verschillende initiatieven rond digitalisering die onder impuls van de coronapandemie ontstonden, is er op het vlak van de overlijdensadministratie nog steeds een gebrek aan een gecoördineerde aanpak.

Het Regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2024-2029 stelt digitale transitie als één van de vier strategische doelstellingen. Administratieve vereenvoudiging is hierbij van cruciaal belang.

In dit kader initieert het Vlaams Datanutsbedrijf de realisatie van een digitaal platform voor overlijdensadministratie. Het platform geldt voor alle overlijdens die plaatsvinden in het Vlaamse gewest.

Het platform is een breedgedragen initiatief ondersteund door de diverse stakeholders zoals de steden en gemeenten (Burgerzaken Vlaanderen, VVSG), van wie het initiatief uitgaat door middel van een projectsubsidie Gemeente zonder gemeentehuis, de uitvaartsector (Uitvaartunie Vlaanderen, Funebra, VNOC), Departement Zorg en de artsen (Domus Medica en Zorgnet-Icuro).

Met dit platform wordt een eenvoudiger en sneller administratief proces rond het overlijden van een persoon beoogd:

- De arts die het overlijden vaststelt, alsook de aangestelde beëdigd arts, doet dit niet langer op papier, en geeft de gegevens in verband met overlijden in via een gebruiksvriendelijke toepassing.
- Lokale besturen ontvangen meteen de juiste informatie voor de opmaak van de overlijdensakte en toestemming tot begraven/crematie.
- De uitvaartondernemer geeft op zijn beurt de nodige informatie door, waarna hij de afgeleverde toestemming tot begraven of crematie ontvangt.
- De laatste wilsbeschikking is eenvoudig consulteerbaar, zodat de uitvaart zeker overeenstemt met de wensen van de overledene.
- Crematoria en begraafplaatsen kunnen de gegevens die zij nodig hebben, ophalen uit het platform.
- Dankzij het platform zal de dossierverwerking door Departement Zorg vereenvoudigen en de datakwaliteit van overlijdensstatistieken verbeteren dankzij de koppeling met centrale gegevensbronnen.
- Deze werkwijze zal eveneens voor een verbetering van de datakwaliteit zorgen en verhinderen dat er fouten gebeuren in de administratieve afhandeling van een overlijden.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

Het Vlaams Datanutsbedrijf werd officieel opgericht op 28 december 2022 en werd op 4 mei 2023 gelanceerd onder de merknaam 'Athumi'. Sindsdien vervult het Vlaams Datanutsbedrijf (Athumi) de rol als optredende neutrale derde partij die datadeling tussen publieke en private spelers kan opzetten zonder dat bedrijven, organisaties, overheden en burgers de controle over de toegang tot hun data verliezen.

In het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 legt de Vlaamse Regering de nadruk op digitalisering en administratieve vereenvoudiging met als doel een vooruitstrevende, duurzame en inclusieve digitale overheid te realiseren. De missie van Athumi sluit nauw aan bij deze doelstellingen door onder meer via innovatieve data-ecosystemen de digitale transformatie van overheden te ondersteunen.

Een belangrijke vaststelling is dat burgers en bedrijven net als de overheden in Vlaanderen een steeds complexer wordende digitale transformatie moeten beheersen. Daarnaast is veilige gegevensdeling en verbetering van datakwaliteit een absolute topprioriteit.

De behoefte om gezamenlijk vanuit gegevensdelingsplatformen de hierboven geschetste uitdagingen op te nemen is niet nieuw. Athumi beheert vandaag reeds diverse platformen die publiek-private gegevensdeling faciliteren.

Het Kabel en Leidinginformatie platform (KLIP) deelt gestandaardiseerde en vertrouwelijke gegevens rond ligging van kabels en leidingen over de grenzen van publiek en privaat heen met het oog op het voorkomen van graafschade.

Via het GIPOD-platform worden gegevens over innames van het openbaar domein in het Vlaams Gewest gedeeld wat voordelen brengt voor burger, ondernemer en overheid: van minder hinder op de weg door betere omleidingen en meer synergie in het plannen en uitvoeren van werken tot een belangrijke efficiëntieverhoging in het proces van gegevensdeling tussen de vergunningverlenende overheid, nutsbedrijven en aannemers.

Het Vastgoed informatieplatform (VIP) is het meest recente voorbeeld en zorgt ervoor dat de bestaande uitwisseling van vastgoedinformatie tussen publieke partijen onderling en tussen publieke en private partijen, waaronder burgers, automatiseert, versnelt en vereenvoudigt.

De ontwikkeling van het platform voor overlijdensadministratie, vormt de logische volgende stap van de Vlaamse overheid in de evolutie naar efficiënte en veilige gegevensdeling die leidt tot administratieve vereenvoudiging.

De lokale besturen en uitvaartsector zijn al langer vragende partij om het huidige omslachtige en papieren administratieve proces te digitaliseren. Ook de artsen zijn ondertussen rijp voor deze digitaliseringsstap, die komt in een rij van eerdere digitaliseringsinitiatieven in de medische sector.

De haalbaarheidsstudie uit 2022, gevalideerd door alle betrokken stakeholders, als blauwdruk en de eerste investering voor de ontwikkeling van een MVP-versie van het platform werden gerealiseerd dankzij een goedgekeurde projectsubsidie van Gemeentezondergemeentehuis, ingediend door acht Vlaamse gemeenten, in combinatie met een investeringsbudget van Departement Zorg. Door Athumi in te schakelen voor het beheer en governance, wordt het initiatief hiermee verder opgeschaald naar alle Vlaamse gemeenten en alle betrokken stakeholders.

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

In Vlaanderen zijn er circa 60.000 overlijdens per jaar. De administratieve handelingen bij elk overlijden door verschillende overheden en private partijen en burgers zijn tijdrovend en weinig efficiënt.

In de afgelopen jaren heeft de Covid19-pandemie een versnelling in de digitalisering tot stand gebracht. Ook in het proces rond de aangifte van een overlijden ontstonden er reeds heel wat digitaliseringsinitiatieven. Deze initiatieven gebeurden echter niet op een gecoördineerde manier wat leidde tot versnippering. Ze lossen wel een deelprobleem op of bedienen een specifieke doelgroep, maar door een gebrek aan een gecoördineerde aanpak, wordt het volle potentieel van deze initiatieven niet gerealiseerd. Bovendien is het huidige proces geënt op een papieren drager.

De pijnpunten van de huidige manier van werken kunnen worden opgedeeld in **drie thema's**:

Gedeeltelijke digitalisering

DABS, de Databank voor de Akten van Burgerlijke Stand, digitaliseert bijvoorbeeld reeds een stuk van het hele proces, namelijk dat van de registratie van het overlijden en de aanpassing in het Rijksregister. Andere applicaties verzorgen delen van de stroom, maar dit gebeurt met een gebrek aan standaarden, wat gegevensuitwisseling bemoeilijkt. De basis van het hele proces blijft echter op papier. Dit heeft tot gevolg dat er veel documenten via e-mail of per post verstuurd worden en formulieren, met gevoelige inhoud, verloren raken en data mogelijks gedeeld wordt met partijen die hier geen inzicht in mogen hebben.

Probleem papieren model IIIC/D – vertraging bij informatiedoorstroom

Het model IIIC/D (koninklijk besluit van 17 juni 1999 waarbij het opmaken van een jaarlijkse statistiek van de overlijdensoorzaken wordt voorgeschreven) is een papieren document dat wordt ingevuld door de arts van vaststelling bij een overlijden. Dit document reist op vandaag mee met het lichaam van de overledene naar de uitvaartondernemer, die het op zijn beurt meeneemt naar de gemeente van overlijden die het vervolgens deels bezorgt aan Departement Zorg.

Deze papieren drager zorgt ervoor dat de informatie letterlijk een heel traject moet afleggen voor het zijn bestemming bereikt. De informatie volgt niet de kortste weg en er is een zeer grote vertraging bij het doorstromen van de informatie naar alle betrokken partijen. Lokale besturen en uitvaartondernemers fungeren als postbode. Bovendien zijn deze papieren modellen niet steeds voorhanden, wat opnieuw voor verdere vertraging zorgt.

De planning van crematoria raakt verstoord door het laattijdig ontvangen van de toestemming tot crematie via de omweg van de uitvaartondernemer of de gemeente van overlijden.

De burger, die als nabestaande wordt bijgestaan door de uitvaartondernemer, moet door dit gebrekkige proces vaak langer wachten op de overlijdensakte, nodig voor onder meer de werkgever.

Dezelfde informatie op verschillende plaatsen – gebrekkige datakwaliteit

De arts moet vandaag verschillende papieren attesten invullen. Hierbij gaat het vaak om dezelfde informatie op verschillende plaatsen. Foutief of onvolledig ingevulde papieren modellen, zorgen voor administratieve rompslomp en rectificaties. Het papieren proces en het ontbreken van het rijksregisternummer zorgt voor gebrekkige datakwaliteit en in uitzonderlijke gevallen zelfs voor foutieve identificatie van de overledene. De arts dient hierdoor ook overbodig werk te doen aangezien bepaalde in te vullen gegevens, met een hogere mate van juistheid en dus een betere datakwaliteit, beschikbaar zijn in authentieke bronnen, zoals het Rijksregister.

De gemeente van overlijden neemt momenteel nog manueel gegevens uit de authentieke bron van het Rijksregister over voor de invulling van de benodigde gegevens voor overlijdensstatistieken, terwijl dit meteen aan de basis zou kunnen gebeuren, waardoor dubbel werk voor de arts en de gemeente wordt vermeden. De verwerking door Departement Zorg is erg arbeidsintensief door het inscannen, aanvullen en interpreteren van manueel ingevulde gegevens. Bij elk van die stappen kunnen fouten gebeuren.

In 2% van de gevallen neemt Departement Zorg contact op met de vaststellende arts voor verder specificering van de doodsoorzaken. Dit gebeurt per brief en heeft een lange doorlooptijd met veelal weinig resultaat.

Bovenvermelde pijnpunten lagen ook aan de basis van de vraag van Gemeente Zonder Gemeentehuis (GzG-project) om een haalbaarheidsstudie rond de digitalisering van de overlijdensadministratie uit te voeren. De resultaten van deze haalbaarheidsstudie werden in het najaar van 2022 opgeleverd en goedgekeurd door de betrokken stakeholders. De studie bevestigt de efficiëntievoordelen van een gezamenlijke aanpak voor het digitaliseren van het proces tussen de lokale besturen, artsen, uitvaartondernemers, crematoria, begraafplaatsen en Departement Zorg.

Juridische context

De huidige papieren formulieren (model IIIC/D - koninklijk besluit van 17 juni 1999) gelden voor de vaststelling van alle overlijdens in België door een arts. De

papieren formulieren zijn op vandaag niet geheel toereikend om een digitale vaststelling en aangifte van overlijden en een correcte identificatie van de overleden persoon te verwezenlijken. In het koninklijk besluit wordt de mogelijkheid geboden om de gegevens via een elektronische drager over te maken mits een overeenkomst afgesloten wordt met Statbel.

Het decreet lijkbezorging en begraafplaatsen (2004), het besluit van de Vlaamse Regering tot organisatie, inrichting en beheer van begraafplaatsen en crematoria (2004) en het besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de wijzen van lijkbezorging, de asbestemming en de rituelen van de levensbeschouwing voor de uitvaartplechtigheid die kunnen opgenomen worden in de schriftelijke kennisgeving van de laatste wilsbeschikking die aan de ambtenaar van de burgerlijke stand kan overgemaakt worden (2006) beschrijven slechts beperkt bepaalde gegevensstromen tussen de ambtenaar van de burgerlijke stand en de uitvaartondernemer. Het gebruik van identificatienummers van het Rijksregister (bv. van bepaalde nabestaanden zoals de ouders van een levenloos kind) en de digitale uitwisseling van bepaalde documenten (bv. de toestemming tot crematie en begraven) zijn op vandaag niet in deze wetteksten voorzien.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

Het Platform voor overlijdensadministratie is de oplossing voor het vlot en efficiënt digitaal uitwisselen van alle gegevens in verband met overlijden tussen artsen, lokale besturen, uitvaartondernemers, crematoria, begraafplaatsen en Departement Zorg en zorgt ervoor dat de stakeholders alle informatie via één kanaal kunnen invoeren en digitaal opvragen.

Het volledige proces voor de aangifte van het overlijden en het afhandelen van de verdere administratieve verplichtingen wordt gedigitaliseerd zodat op deze manier een verbindend systeem tot stand komt waarbij alle deeltrajecten geïntegreerd worden tot één gestandaardiseerd en logisch geheel.

De digitalisatie en administratieve vereenvoudiging zal zorgen voor een vermindering van de administratieve lasten en kosten van alle partijen betrokken bij het verwerken van gegevens.

De uitvaartondernemer wordt gezien als de centrale spil tussen de burger en de diverse overheden om zo de burger die in de lijkbezorging voorziet maximaal te ontzorgen in de moeilijke omstandigheden na een overlijden. Het platform zal hier optimaal toe bijdragen en fungeren als hoofdzakelijk een uitwisselingsplatform tussen de verschillende partijen. Het platform is geen databank.

Binnen het GzG-project werd gezorgd voor een standaard voor de gegevensuitwisseling (OSLO-standaard) waarbij data éénmalig en gevalideerd geregistreerd wordt om via het platform ter beschikking gesteld te worden voor de verschillende administratieve processen.

Voor bepaalde gegevens zullen specifieke bronnen aangesproken worden, zoals bijvoorbeeld het Rijksregister voor persoonsgegevens en bronnen voor socio-economisch-demografische gegevens zoals de KSZ. De diverse gebruikers kunnen via de door het platform beschikbaar gestelde API's vlot integreren in de eigen systemen.

Het platform zorgt voor strenge toegangseisen, gebruik makend van ACM/IDM en eHealth, beveiligde gegevensdeling en proportionele gegevensdeling met rollenbeheer, zodat er enkel zicht is op de data waar iemand recht op heeft. Dankzij deze processen zal er een snellere, kwalitatievere en veilige doorstroming van gegevens ontstaan die via de kortst mogelijke weg verloopt.

In een eerste fase worden toepassingen uitgerold voor de aangifte overlijden, en de administratieve afhandeling van de uitvaart, alsook een aantal afgeleide deelt toepassingen, zoals overlijdensstatistieken.

Door een verplicht gebruik van het platform te voorzien voor de arts (vaststelling overlijden) en uitvaartondernemer (administratieve afhandeling van de uitvaart) kan de doelstelling van één centraal platform voor overlijdensadministratie functioneert, verwezenlijkt worden. Het lokaal bestuur en Departement Zorg zullen voor het voeren van de overlijdensadministratie de facto enkel nog gebruik maken via het platform, aangezien de papieren processen digitaal plaatsvinden.

Het platform voor overlijdensadministratie beoogt haar rol als centraal platform voor alle overlijdensadministratie in de toekomst verder uit te breiden waardoor de administratieve last voor de burger verlaagt en zo heel wat maatschappelijke en efficiëntiewinsten geboekt worden.

Er zullen uitbreidingen komen binnen de bestaande toepassing administratieve afhandeling voor de uitvaartondernemer, waarbij de uitzonderingscases van verdacht overlijden (Procureur des Konings) en repatriëring naar het buitenland (FOD Volksgezondheid) of naar Vlaanderen (Procureur des Konings) voorzien worden.

Daarnaast zullen ook nieuwe use cases onderzocht worden en bijkomende toepassingen ontwikkeld worden zoals een melding van het overlijden aan diverse instanties zoals verzekeringsinstellingen, nutsbedrijven, pensioendienst, banken en de uitwisseling van een attest of de akte van erfopvolging via het notariaat.

Impactanalyse

Hierna volgt een opsomming van de voordelen en directe gevolgen van het digitaliseren van het proces van de aangifte overlijden voor de Vlaamse overheid en de stakeholders:

Daling van de administratieve lasten

- Gegevens moeten slechts eenmalig aangeleverd worden
- Onnodige stappen bij het versturen van documenten worden vermeden
- Het manueel overtypen van gegevens (en eventuele fouten daarbij) worden vermeden
- Verminderen van het aantal documenten die afgedrukt en ingevuld moeten worden en procedures die gevolgd moeten worden
- Beveiligde gegevensdeling met sterke authenticatie
- Eén centraal platform vermijdt verder mail en telefoonverkeer, klassering van mails en documenten

- Afgeleide deeltoeepassingen die enkel *need-to-know* data bevatten voor een specifieke actor (bv. een crematorium of begraafplaats)

Proces- en dataoptimalisatie

- Verkorte doorlooptijd: data stroomt sneller door naar de betrokken stakeholders, zonder omwegen
- Fouten worden vermeden doordat data éénmalig gevalideerd en geregistreerd wordt. Eventuele rechtzettingen van deze fouten zijn niet langer nodig wat zorgt voor tijdsbesparing. Als rechtzettingen toch nodig zouden zijn kunnen ze centraal aangestuurd worden, wat eveneens efficiënter is.
- De stakeholders krijgen enkel de data die ze nodig hebben voor hun specifiek proces
- Zowel de steden en gemeenten als de uitvaartsector hoeven niet langer papieren documenten op te sturen en fungeren niet langer als 'postbode'
- Overheden kunnen sneller statistieken rond sterftcijfers en -oorzaken opmaken
- Door bepaalde gegevens op te halen uit authentieke bronnen is er een betere datakwaliteit voor de opmaak van statistieken

Voordelen van digitalisering met een gezamenlijke oplossing

- Kostenefficiëntie door het gezamenlijk gebruik en beheer van één platform
- Blijvende innovatie
- Kosten besparen door de standaardisering van uitwisselingsdata
- Efficiëntiewinst door het verenigen van alle stakeholders met hun respectievelijke data en het uitwisselen van deze data via één platform
- Transactioneel duurzaam model waarbij de uitvaartondernemer betaalt. Aangezien de uitvaartondernemers vandaag ook administratieve kosten aanrekenen aan degene die in de lijkbezorging voorziet (de burger) voor de administratieve verwerking van de papieren flow en gezien de te verwachten efficiëntiewinsten in de gepresteerde uren, wordt weinig bijkomende budgettaire impact verwacht voor de burger.

Er wordt dankzij het platform een significante daling verwacht in de administratieve werklast van zowel de arts, de ambtenaar burgerlijke stand van de gemeente van overlijden als bij de uitvaartondernemer en het team overlijdensstatistieken bij Departement Zorg.

De doorlooptijd van zowel de aflevering van de overlijdensakte (door de snellere registratie van het overlijden) als van de toestemming tot begraven/crematie zal aanzienlijk dalen.

Implementatie

Het decreet over het platform voor overlijdensadministratie, treedt in werking op de dag van de publicatie van het decreet in het Belgisch Staatsblad, met uitzondering van wat is bepaald in artikel 57.

C. Totstandkomingsprocedure

Advies Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

De Vlaamse toezichtcommissie (VTC) gaf advies nr. 2025/008 van 25 februari 2025, ontvangen op 27 februari 2025.

De repliek op voornoemd advies is opgenomen in de onderstaande overzichtstabel. De VTC heeft een gunstig advies verleend. Er zijn geen fundamentele opmerkingen en er worden slechts beperkte aanpassingen aan het voorontwerp van decreet en de Memorie van Toelichting gedaan. Hieronder wordt in het algemeen geantwoord op het besluit van het advies van de VTC.

Wat betreft het besluit in het advies van de VTC:

- Wat betreft de rechtvaardigingsgronden: DNB baseert zich op haar taak van algemeen belang zoals vastgelegd in het decreet van 2 december 2022 (artikelen 4 en 5) en op de taken, bepaald in artikel 3 en 4 van het voorontwerp van decreet. De rechtvaardigingsgrond voor aanleverende en ontvangende entiteiten wordt, afhankelijk van de aanleverende en ontvangende entiteit, bepaald door artikel 5, 6 en 7 van het voorontwerp van decreet, namelijk toestemming van een burger, wettelijke verplichting of gerechtvaardigd belang.
- Wat betreft het principe van doelbinding: De VTC herinnert aan het feit dat doeleinden welbepaald, gerechtvaardigd en uitdrukkelijk omschreven moeten zijn. Dit is het geval door verwijzing naar de taken, vermeld in artikel 3 en 4 van het voorontwerp van decreet. De doeleinden worden ook opgenomen in het overzicht, vermeld in artikel 10 van het voorontwerp van decreet.
- Wat betreft de verwerkingsverantwoordelijkheid van DNB en andere entiteiten: De verwerkingsverantwoordelijkheid van DNB en de aanleverende en ontvangende entiteiten is geregeld in artikel 38 van het voorontwerp van decreet en wordt bepaald op basis van een grondige analyse, uitgevoerd bij de ontwikkeling van elke (deel)toepassing. Artikel 38, §3, voorziet in een onderlinge regeling tussen gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken, zonder afbreuk te doen aan bijkomende afspraken. Om de kwalificatie als gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijke te waarborgen, wordt artikel 38, §2, aangepast zodat voor bepaalde deeltoepassingen geen afwijkingen mogelijk zijn.
- Wat betreft het werken met geanonimiseerde gegevens via een trusted third party: De gegevensdeling aan het Departement Zorg gebeurt op basis van het koninklijk besluit van 17 juni 1999 dat verplicht om met gepseudonimiseerde gegevens te werken. De gepseudonimiseerde gegevens worden verwerkt door de arts-ambtenaar van het Departement Zorg, gespecialiseerd in de codering van de doodsoorzaken wat vereist is om in de statistieken op te nemen.
- Wat betreft de juistheid van de persoonsgegevens: Het voorontwerp van decreet bevat reeds bepalingen over juistheid en actualisatie van persoonsgegevens. De digitalisering van de overlijdensadministratie op zich draagt bij aan een betere datakwaliteit. Artikel 7 van het voorontwerp van decreet verplicht aanleverende en ontvangende entiteiten om passende maatregelen te nemen, juiste gegevens aan te leveren en onjuiste gegevens te verbeteren.
- Wat betreft de informatieverplichtingen en transparantie naar betrokkenen toe: DNB zal via de privacyverklaring verdere uitvoering geven aan de informatieverplichtingen van de AVG en zal betrokkenen informeren over de verwerking van hun persoonsgegevens en hun rechten.
- Wat betreft de tussenkomst van het agentschap Digitaal Vlaanderen als dienstenintegrator: De VDI ondersteunt de Vlaamse en lokale instanties door een onderlinge elektronische dienstverlening en gegevensuitwisseling te organiseren tussen de instanties onderling, tussen de Vlaamse en lokale instanties en de externe overheden, en tussen de Vlaamse en lokale instanties

en de andere dienstenintegratoren. In andere gevallen kan de VDI niet tussenkomen.

Advies VTC nr. 2025/008 van 25 februari 2025

Randnummer	Opmerking	Verduidelijking, repliek of gevolg
Personen van wie persoonsgegevens verzameld en ontsloten worden binnen het platform (rn. 7)	De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld de volgende zijn: nabestaanden, bijzondere gemachtigden, de vaststellende arts, de declarant, de ambtenaar van de burgerlijke stand of diens gemachtigde beambten, de uitvaartondernemer, de contactpersoon of medewerker van de crematoria, de contactpersoon of medewerker van de gemeentelijke begraafplaatsen; en dat het minstens de volgende gegevens lijkt te betreffen: contact- en identificatiegegevens.	Deze opsomming klopt. Er wordt verwezen naar artikel 39, §3, van het ontwerpdecreet.
Het ontsluiten van gegevens van overleden personen en persoonsgegevens (rn. 8)	Het betreft informatie over natuurlijke personen met onder meer identificatiegegevens en dus gaat het om de verwerking van informatie over geïdentificeerde natuurlijke personen, zijnde persoonsgegevens zoals bedoeld in de AVG. Persoonsgegevens van overledenen vallen als dusdanig niet onder de AVG, doch er zijn nog heel wat andere personen van wie de persoonsgegevens verzameld en uitgewisseld worden op basis van het Ontwerp. De VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp in lijn ligt met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.	Het platform zal in hoofdzaak een gegevensdeling inhouden van de gegevens van een overleden persoon. Dergelijke gegevens worden overeenkomstig overweging 27 AVG niet beschouwd als persoonsgegevens die de bescherming van de AVG genieten. Niettemin kunnen er binnen het platform mogelijk persoonsgegevens (van levende natuurlijke personen) gedeeld worden, zoals bijvoorbeeld de gegevens van de moeder en gegevens van de vaststellende arts bij de aangifte van overlijden, gegevens van nabestaanden in het kader van de aanvraagprocedure voor de toestemming

		crematie of begraven of identificatiegegevens van de uitvaartondernemer die de uitvaart regelt.
(De kwaliteit) van de rechtvaardigingsgrond van artikel 6 AVG (rn. 9, 10 en 11)	Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat – en dit ook voor de bestaande wet- en regelgeving – elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6 AVG. Het Ontwerp of de nota aan de Vlaamse Regering vermelden niet expliciet op grond van welke rechtvaardigingsgrond in de AVG de verwerking van persoonsgegevens zal plaatsvinden. De VTC gaat er van uit dat de gegevens verwerkt worden op basis van de rechtvaardigingsgrond “taak van algemeen belang”, waar het gaat om het beheer van de hier bedoelde gegevens over overleden personen, althans wat Athumi betreft. Voor de andere betrokkenen dient dit verduidelijkt te worden. De VTC beveelt aan om dit toe te voegen aan het Ontwerp of de memorie. Een loutere verwijzing naar de tekst van de AVG volstaat immers niet. Wat de verwijzing naar punt e) betreft, moet verduidelijkt worden van welke taak van algemeen belang of openbaar gezag bedoeld wordt.	De rechtsgrond van DNB: De gegevensverwerking in hoofde van DNB is gebaseerd op de rechtvaardigingsgrond van artikel 6, 1, e), AVG. DNB beschikt in het algemeen over een taak van algemeen belang sedert de oprichting van het Vlaams Datanutsbedrijf via decreet van 2 december 2022 houdende machtiging tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Datanutsbedrijf in de vorm van een naamloze vennootschap (“decreet van 2 december 2022”). DNB heeft als taak en doelstelling om platformen te ontwikkelen, te beheren en diensten te verlenen om gegevens op een veilige manier te delen en te raadplegen (zie artikelen 4 en 5 van voormeld decreet). Specifiek in het kader van het ontwerpdecreet, beroept DNB zich op de taak van algemeen belang, bepaald in artikel 3 en 4 van het ontwerpdecreet. In het kader van dit ontwerpdecreet, veruitwendigt deze taak van algemeen belang zich in het platform voor overlijdensadministratie te ontwikkelen, beheren en openstellen opdat gegevens in verband met overlijden, afgeleide gegevens en statistische gegevens in het kader van de overlijdensadministratie gedeeld kunnen

		worden en de daaraan verbonden taken en opdrachten uit te voeren (zie artikel 3 en 4 ontwerpdecreet). DNB beschikt op basis van artikelen 3 en 4 van het ontwerpdecreet zelfs over een zwaarwegend algemeen belang, in de zin van artikel 9, 2, g) AVG om op een veilige manier gegevens in verband met overlijden te ontsluiten via het platform. Dit wordt verduidelijkt in de Memorie van Toelichting bij artikel 3 van het ontwerpdecreet. De rechtsgrond voor de andere "betrokkenen": iedere aanleverende en iedere ontvangende entiteit is verantwoordelijk voor de naleving van de principes in artikel 7 ontwerpdecreet, waaronder de verplichting om zich rechtmatig te kunnen beroepen op een rechtsgrond voor het aanleveren of ontvangen van gegevens in verband met overlijden (zie artikel 7, tweede lid, ontwerpdecreet). De mogelijke rechtsgronden van de aanleverende en ontvangende entiteiten zijn opgenomen in artikel 5 en 6 van het ontwerpdecreet. De aanleverende en ontvangende entiteiten, afhankelijk van hun rol als (i) Vlaamse instanties en lokale overheden, (ii) overheidsinstanties die geen Vlaamse instantie of lokale overheden zijn,
--	--	---

		(iii) entiteiten die geen overheidsinstanties zijn, kunnen zich op volgende rechtsgronden beroepen: (i) de toestemming van een burger die aan de aanleverende entiteit verzoekt om gegevens via DNB door te geven (artikel 6, lid 1, e) AVG), (ii) een supranationale of wetskrachtige norm (artikel 6, lid 1, c) AVG) of (iii) een gerechtvaardigd belang in de zin van artikel 6, lid 1, f) AVG voor zover de gegevensdeling noodzakelijk is. Enkel entiteiten die geen overheidsinstantie zijn, kunnen zich op deze laatste rechtsgrond beroepen. Dit wordt verduidelijkt in de Memorie van Toelichting van het ontwerpdecreet. Zoals uiteengezet, kunnen de aanleverende en ontvangende entiteiten zich beroepen op een supranationale of wetskrachtige norm. Een aantal entiteiten beroepen zich op de verplichtingen, taken en handelingen die ze dienen te stellen in het kader van bepaalde wetgeving. Voorbeelden hiervan zijn de arts en de gemeente, die zich beroepen op het wetgevend kader van respectievelijk de artikelen 3 en 4 en 3 en 6 van het koninklijk besluit van 17 juni 1999 voor de deeltoepassing voor de gegevens van de vaststelling van het overlijden. Een ander voorbeeld is de uitvaartondernemer die de taken in artikel 15bis, §2 en 19, §1 van het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging uitoefent
--	--	--

		voor de aanvraag en de toestemming crematie / begraven.
Voorzien van een voldoende precieze, wettelijke bepaling, waarin de essentiële elementen van de verwerking omschreven worden (rn. 12, 13, 14 en 15)	De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM, artikel 7 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie samengelezen met artikel 52.1 van het Handvest en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in een 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke bepaling moeten de essentiële elementen van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn. Voor verwerkingen op basis van artikel 6, lid 1, e) AVG, die niet zozeer betrekking hebben op het privéleven, maar eerder enkel op de bescherming van persoonsgegevens, moet het doeleinde voldoende duidelijk blijken uit de taak van algemeen belang of voor de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is verleend door unierecht of lidstatelijk recht. Andere elementen van de verwerking die al duidelijk (eventueel impliciet) blijken uit de bestaande wetgeving moeten niet per se herhaald worden. De VTC vindt het niettemin een goede praktijk om dat wel te doen om een uniform kader te creëren waarop	De legaliteitstoets inzake de toetsing aan artikel 8 van het EVRM, artikel 7 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie, samen gelezen met artikel 52.1 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie en artikel 22 van de Grondwet en een conformiteitstoets inzake de toetsing van de essentiële worden uiteengezet in artikel 39 van de Memorie van Toelichting. In het artikel 45, 2°, 46, 1° en 2°, van het ontwerpdecreet worden wijzigingen aangebracht om de essentiële elementen van de gegevensdeling te verduidelijken. Er wordt verduidelijkt wie het rijksregisternummer doorgeeft en welke andere (persoons)gegevens van de overleden persoon, de nabestaande die in de zorg voorziet en van de eerder overleden echtgenoot worden doorgegeven teneinde de handelingen van artikel 24 van het decreet van 16 januari op de begraafplaatsen en de lijkbezorging uit te voeren. De essentiële elementen van de verwerking van persoonsgegevens door de respectievelijke verwerkingsverantwoordelijken zijn uiteengezet in het ontwerpdecreet. Deze

	verschillende uitvoeringsbesluiten kunnen steunen. Bovendien maakt dit het veel gemakkelijker om de verwerkingen van persoonsgegevens te toetsen aan de AVG, zowel voor de toezichthouder als voor de betrokkenen. Er is dus een onderscheid te maken tussen de legaliteitstoets (eisen waaraan de wettelijke basis moet voldoen om geldig te zijn) en de conformiteitstoets aan de AVG. Aangezien met de vermelding van de essentiële elementen ook minstens gedeeltelijk tegemoetgekomen wordt aan artikel 5, 1, a) AVG, dat bepaalt dat persoonsgegevens moeten worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene behoorlijk en transparant is, zal het ontbreken van deze elementen zwaardere transparantiemaatregelen vragen. Er zal immers niet naar wetgeving waarin de verwerking uitdrukkelijk geregeld is, kunnen verwezen worden. De opstellers van de wettelijke en reglementaire teksten zullen moeten inschatten of de beoogde verwerking een meer uitgewerkte rechtsgrond nodig heeft. Daarbij moet in eerste instantie gekeken worden naar de graad van inmenging van de overheid in het privéleven.	worden verder verduidelijkt in de Memorie van Toelichting bij het decreet (zie de verduidelijking bij artikel 39 ontwerpdecreet). Het doeleinde van de verwerkingen is voldoende duidelijk afgebakend in de artikelen over de opdracht, de taken en de doelstellingen van het platform (artikelen 3 en 4 van het ontwerpdecreet).
Principe van doelbinding en verdere verwerking (rn. 16, 17 en 18)	Persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (artikel	De persoonsgegevens worden verwerkt voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden. De doeleinden zijn omschreven in artikel 39 van het ontwerpdecreet, de opdrachten, taken en

	5, 1, b) AVG). De volgende doeleinden worden in het Ontwerp vermeld: - de verwezenlijking van de opdrachten, vermeld in artikel 37, en de uitvoering van de taken, vermeld in artikel 48; - het beheer en het gebruik van de aansluiting op het platform; - de aanrekening en de inning van de platformretributie, vermeld in artikel 42; - de logging van de activiteit van de aanleverende en ontvangende entiteiten op het platform voor beveiligingsdoeleinden. De VTC meent dat “alle andere taken dan de taken, vermeld in punt 1° tot en met 8°, die rechtstreeks of onrechtstreeks kunnen bijdragen tot de verwezenlijking van de taken, vermeld in punt 1° tot en met 7°, en de opdrachten, vermeld in artikel 3 van dit decreet” veel te ruim geformuleerd is en concreter gemaakt dient te worden dan wel niet vermeld. Artikel 3 lijkt op een precisering van de statuten van Athumi in een specifieke context , maar voor de AVG moet het exacter zijn. Artikel 4 van het Ontwerp trekt de missie daarenboven extreem open.	doelstellingen van het platform (artikel 3 en 4 van het ontwerpdecreet) en worden opgenomen in het overzicht van toepassingen, deelttoepassingen en afgeleide toepassingen (zie artikel 10 van het ontwerpdecreet). Dit wordt toegevoegd in artikel 10, 2°, van het ontwerpdecreet. Zie ook de legaliteitstoets en de conformiteitstoets in artikel 39 van de Memorie van Toelichting. De “andere taken” bedoeld in artikel 4, 9°, van het ontwerpdecreet worden steeds uitgeoefend binnen het kader en de krijtlijnen van het ontwerpdecreet en binnen de opdrachten en taken van het decreet van 2 december 2022. Bovendien kan de Vlaamse Regering die taken en de regels waarbinnen deze worden uitgeoefend, verder concretiseren en bepalen. Zo heeft het Vlaams Datenutsbedrijf bijvoorbeeld de taak om datakwaliteit van de gegevens in verband met overlijden te waarborgen en verbeteringen daarvan te stimuleren (o.a. door maximaal in te zetten op het rechtstreeks bevragen van de gegevensbronnen). Deze taak vloeit voort uit de taken in artikel 4, 1° en 2°, van het ontwerpdecreet, namelijk het ontwikkelen van een strategie om effectieve, efficiënte en goed beveiligde toepassingen te ontwikkelen te beheren (1°) en een elektronisch informatiesysteem voor gegevens in verband
--	--	--

		met overlijden te ontwikkelen, openstellen en beheren (2°). Dit wordt verduidelijkt in de Memorie van Toelichting. Voor afgeleide deeltoepassingen, gaat het om gegevens die reeds ontsloten worden binnen het platform in het kader van toepassingen of deeltoepassingen. Bij het bepalen van een afgeleide deeltoepassing en de (persoons)gegevens die hierin vervat zitten, wordt steeds rekening gehouden met het principe van gegevensminimalisatie, <i>only once</i> en doelbinding. Daarnaast bevat het overzicht van toepassingen, deeltoepassingen en afgeleide toepassingen steeds het doeleinde voor de verwerking van persoonsgegevens. Bovendien mag een verdere verwerking van persoonsgegevens geen afbreuk doen aan de algemene regels inzake hergebruik van persoonsgegevens zoals omschreven in artikel 6(4) AVG. Deze verplichting wordt eveneens opgelegd aan aanleverende en ontvangende entiteiten (zie artikel 7, eerste lid van het ontwerpdecreet en de Memorie van Toelichting bij dit artikel). Wat betreft de opmerking dat artikel 3 en 4 van het ontwerpdecreet een precisering van de statuten van DNB zouden uitmaken, wordt opgemerkt dat het wettelijk kader van DNB vastgelegd is in de wetgeving van toepassing
--	--	--

		op DNB en in het bijzonder het decreet van 2 december 2022. De taken, opdrachten en doeleinden zijn bijgevolg decretaal vastgelegd en niet in statuten van DNB gelet op de aard van het statuut van DNB als een extern verzelfstandig agentschap (EVA) van privaat recht.
Verwerkingsverantwoordelijken (rn. 19, 20 en 21)	Artikel 4, 7) AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de verwerkingsverantwoordelijke diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen. Het Ontwerp bevat de volgende bepalingen: Art. 38. (...) §2. Elke aanleverende entiteit treedt op als verwerkingsverantwoordelijke om gegevens aan het Vlaams Datanutsbedrijf mee te delen via het platform, met uitzondering van de lokale overheden, vermeld in het tweede lid, tenzij het overzicht, vermeld in artikel 10, §1, in een afwijking voorziet. Het Vlaams Datanutsbedrijf en de lokale overheden treden op als gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijke voor de terbeschikkingstelling van de deeltoeepassingen, vermeld in artikel 11 tot en met 1410 en 27 tot en met 2911, tenzij het overzicht, vermeld in artikel 10, §1, in een afwijking voorziet.	Artikel 38 van het ontwerpdecreet regelt de (verwerkings)verantwoordelijkheid van DNB en de aanleverende en ontvangende entiteiten. De derde paragraaf maakt gebruik van de mogelijkheid in artikel 26 AVG om een onderlinge regeling tussen gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken in recht van de lidstaten te regelen. Hierdoor worden verschillende administratieve handelingen in uitvoering van het decreet vermeden. Het Vlaams Datanutsbedrijf kan de rol opnemen van contactpunt voor de betrokkenen, vanuit haar algemene taak om de uitoefening van rechten van burgers inzake gegevensbescherming te optimaliseren met een minimum aan administratieve lasten (zie artikel 4, §1, eerste lid, decreet van 2 december 2022). Het Vlaams Datanutsbedrijf zal in geval van uitoefening van rechten van betrokkenen uitreiken naar de andere

	Het Vlaams Datanutsbedrijf is verwerkingsverantwoordelijke voor de terbeschikkingstelling van de deeltoeepassingen, vermeld in artikel 15 tot en met 2012, 22 tot en met 2613, de toepassing, vermeld in artikel 30 en 3114, en de afgeleide deeltoeepassingen, vermeld in artikel 32 tot en met 3715, tenzij het overzicht, vermeld in artikel 10, §1, in een afwijking voorziet. §3. In de gevallen waarin het Vlaams Datanutsbedrijf optreedt als gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijke, bestaat de verantwoordelijkheid voor de nakoming van de verplichtingen met toepassing van de algemene verordening gegevensbescherming voor het Vlaams Datanutsbedrijf uit het fungeren als contactpunt voor de betrokkenen. Het Vlaams Datanutsbedrijf is niet aansprakelijk voor het ontsluiten van foutieve, laattijdige of ontbrekende gegevens door de aanleverende entiteit. De VTC wijst erop dat de derde paragraaf niets afdoet aan het gegeven dat het Vlaamse Datanutsbedrijf door een betrokkene aangesproken kan worden voor de verwerkingen, dit op grond van art. 26, 3° AVG. Verder dient de wezenlijke inhoud van de	gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijke / aanleverende entiteit om de nodige acties te ondernemen. Het decretaal regelen van bepaalde aspecten van de onderlinge regeling tussen gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken doet geen afbreuk aan het feit dat tussen gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken de overige aspecten voor conformiteit van de AVG geregeld kunnen worden (bv. onderlinge regeling onder de vorm van een overeenkomst tussen gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken).¹ Er wordt verduidelijkt in de Memorie van Toelichting dat het voorgaande geen afbreuk doet aan het feit dat een betrokkene zijn rechten uit hoofde van de AVG met betrekking tot en jegens iedere verwerkingsverantwoordelijke kan uitoefenen. DNB zal voor zover nodig de wezenlijke inhoud van de onderlinge regeling tussen gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken beschikbaar stellen aan betrokkenen. DNB doet dit reeds, wat betreft het centraal
--	---	---

¹ EDPB Richtlijnen 07/2020 over het concept van verwerkingsverantwoordelijke en verwerker in de AVG, 43-45.

	onderlinge regeling aan de betrokkenen beschikbaar gesteld te worden.	contactpunt. De manier waarop dit dient te gebeuren, wordt niet bepaald in de AVG. Het is aan de gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken om de meest effectieve manier hiervoor te bepalen (bijvoorbeeld door een overeenkomst gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid te sluiten en de nodige informatie bekend te maken in een privacyverklaring).² Dit wordt verduidelijkt in de Memorie van Toelichting.
Het overzicht van toepassingen, deeltoepassingen en afgeleide toepassingen (rn. 22 en 23)	Wat de volgende bepaling betreft : Het Vlaams Datanutsbedrijf en de lokale overheden treden op als gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijke voor de terbeschikkingstelling van de deeltoepassingen, vermeld in artikel 11 tot en met 14 en 27 tot en met 29, tenzij het overzicht, vermeld in artikel 10, §1, in een afwijking voorziet. Dat overzicht wordt opgesteld door Athumi zodat Athumi zelf over afwijkingen beslist. Athumi kan niet eenzijdig beslissen dat iemand anders verantwoordelijke zal zijn. Bovendien zal het moeten waken over duidelijke communicatie naar de betrokkenen toe.	Voor de deeltoepassingen vermeld in artikel 11 tot en met 14 en 27 tot en met 29, zullen DNB en de lokale overheden optreden als gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken. Voor aanleverende en ontvangende entiteiten geldt het uitgangspunt dat deze kwalificeren als afzonderlijke verwerkingsverantwoordelijke (zie artikel 38, §2, eerste lid ontwerpdecreet). Dit sluit aan bij artikel 26, §2 van het decreet van 2 december 2022 (zie ook het advies VTC nr. 2022/037 van 19 april 2022, randnummer 79-84).

² EDPB Richtlijnen 07/2020 over het concept van verwerkingsverantwoordelijke en verwerker in de AVG, 47.

		De bepaling van de rollen en verantwoordelijkheden in artikel 38 van het ontwerpdecreet gebeurt op basis van een grondige analyse van de hoedanigheid, doelen, middelen en essentiële elementen van de gegevensverwerking per aanleverende en ontvangende entiteit en in conformiteit met de AVG en de EDPB Richtsnoeren 07/2020 over de begrippen “verwerkingsverantwoordelijke” en “verwerker” in de AVG. Het overzicht van toepassingen, deelttoepassingen en afgeleide toepassingen in artikel 10 van het ontwerpdecreet biedt de mogelijkheid om voor een specifieke (afgeleide) deelttoepassing af te wijken van deze algemene regel. Dit gebeurt uiteraard niet lichtzinnig, maar op basis van een case by case analyse van de situatie en rekening houdend met de rol van de relevante aanleverende en/of ontvangende entiteit in het licht van de desbetreffende (afgeleide) deelttoepassing. De (afgeleide) (deel)toepassingen zijn het gevolg een uitvoerige dialoog en van co-creatie met de betrokken stakeholders, zodat de kwalificatie niet eenzijdig door Athumi wordt opgelegd en steeds aansluiting vindt bij de realiteit. Het overzicht wordt beschikbaar gesteld aan betrokkenen via de website van DNB. Het overzicht heeft precies als doelstelling om betrokkenen te informeren over de
--	--	--

		verwerking van persoonsgegevens en op deze manier de transparantie naar betrokkenen toe te vergroten.
De vrijstelling van protocolplicht voor gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken in artikel 8, §1, eerste lid eGov-decreet (rn. 24 en 25)	Verder verwijst de VTC naar de overweging in advies 2023/012, in verband met het schrappen van de verplichting om een protocol op te stellen tussen gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken, waaraan geen gevolg gegeven werd, met name: Gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid houdt niet per se in dat persoonsgegevens gedeeld worden: men kan samen een verwerking opzetten, bv. door samen een loket te bouwen en het beheer ervan uit te besteden, zonder persoonsgegevens aan elkaar door te geven. Het “nastreven van dezelfde doeleinden” kan veel te ruim opengetrokken worden. Instanties kunnen er dan aan denken om samen een systeem op te zetten om gegevens die ze elk voor eigen (gerechtvaardigde) doeleinden hebben verzameld uit te wisselen zonder controle te doen van de doelbinding en proportionaliteit, bijvoorbeeld. De VTC beoordeelt het negatief dat tussen gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken waarvan (minstens) een verwerkingsverantwoordelijke persoonsgegevens aan de andere meedeelt geen protocol zou moeten worden gesloten. Als er bij mededeling	De Richtsnoeren EDPB 07/2020 over de begrippen “verwerkingsverantwoordelijke” en “verwerker” in de AVG (Versie 2.0), vastgesteld op 7 juli 2021 (European Data Protection Board) geven duiding over het begrip gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken: “In artikel 26 van de AVG, waarin de definitie in artikel 4, lid 7, van de AVG wordt weerspiegeld, wordt bepaald: “wanneer twee of meer verwerkingsverantwoordelijken gezamenlijk de doeleinden en middelen van de verwerking bepalen, zijn zij gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken.” In brede zin is er sprake van gezamenlijke verantwoordelijkheid met betrekking tot een specifieke verwerkingsactiviteit wanneer verschillende partijen gezamenlijk het doel en de middelen van deze verwerkingsactiviteit bepalen. Voor de beoordeling van het bestaan van gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken moet daarom worden onderzocht of de vaststelling van het doel en de middelen die een verwerkingsverantwoordelijke kenmerken, door meer dan één partij wordt bepaald. De beoordeling van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de verwerking

	geen protocol als neerslag van de AVG-toets wordt opgemaakt, zal de figuur van de gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid kunnen worden gebruikt om de protocolplicht en daarmee de verantwoordingsverplichting van de AVG te omzeilen. De eisen die de AVG zelf specifiek stelt aan gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken zijn beperkt en hebben enkel betrekking op het uitoefenen van de rechten van de betrokkenen en transparantie. De proportionaliteitstoets zal bijvoorbeeld niet de vereiste aandacht krijgen. De VTC adviseert dat deze bepaling geschrapt wordt. De VTC herhaalt dit advies.	dient eerder op een feitelijke dan een formele analyse te berusten van de werkelijke invloed op het doel en de middelen van de verwerking. In aanbeveling nr. 02/2020 van 31 januari 2020 van de GBA wordt omtrent gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken het volgende gesteld: "Gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken hoeven geen protocol in de zin van artikel 20 van de WVG te sluiten om de mededeling van gegevens te formaliseren die plaatsvindt in het kader van de verwerking waarvoor zij gezamenlijk verantwoordelijk zijn. De Autoriteit benadrukt dat indien twee verwerkingsverantwoordelijken "de doeleinden en middelen van de verwerking bepalen" zij gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken in de zin van artikel 26 van de AVG. In dat geval moeten zij op grond van artikel 26 van de AVG op transparante wijze hun respectieve verantwoordelijkheden voor de nakoming van de verplichtingen uit hoofde van deze verordening vaststellen, met name met betrekking tot de uitoefening van de rechten van de betrokkene en hun respectieve verplichtingen om de in de artikelen 13 en 14 bedoelde informatie te verstrekken, <u>door middel van een onderlinge regeling</u>, tenzij en voor zover de respectieve
--	---	---

		verantwoordelijkheden van de verwerkingsverantwoordelijken zijn vastgesteld bij een Unierechtelijke of lidstaatrechtelijke bepaling die op de verwerkingsverantwoordelijken van toepassing is". Deze uitleg wordt in de memorie ingevoegd. Verder bepalen de voornoemde Richtsnoeren EDPB 07/2020 dat gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken moeten bepalen wie verantwoordelijk is voor het beantwoorden van verzoeken wanneer betrokkenen hun rechten uit hoofde van de AVG uitoefenen en voor het verstrekken van informatie aan hen, zoals vereist door de artikelen 13 en 14 van de AVG. Dit heeft alleen betrekking op de bepaling in hun interne relatie welke van de partijen verplicht is te antwoorden op welke verzoeken van betrokkenen. Ongeacht een dergelijke regeling kan de betrokkene overeenkomstig artikel 26, lid 3, van de AVG contact opnemen met beide gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken. Het gebruik van de term "met name" duidt er echter op dat de in deze bepaling bedoelde verplichtingen die onderworpen zijn aan de toewijzing van verantwoordelijkheden voor de naleving door elke betrokken partij, niet uitputtend zijn. Hieruit volgt dat de verdeling
--	--	---

		van de verantwoordelijkheden inzake naleving tussen de gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken niet beperkt blijft tot de in artikel 26, lid 1, genoemde onderwerpen, maar zich uitstrekt tot andere verplichtingen van de verwerkingsverantwoordelijke uit hoofde van de AVG. Gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken moeten er immers voor zorgen dat de volledige gezamenlijke verwerking volledig in overeenstemming is met de AVG. In dit verband behoren tot de handhavingsmaatregelen en de daarmee samenhangende verplichtingen waar de gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken rekening mee dienen te houden wanneer ze hun respectieve bevoegdheden vaststellen, naast die welke al specifiek in artikel 26, lid 1, worden vermeld, onder meer zonder beperking: Toepassing van de algemene beginselen inzake gegevensbescherming (artikel 5), Rechtsgrond van de verwerking (artikel 6), Beveiligingsmaatregelen (artikel 32), Kennisgeving van een inbreuk in verband met persoonsgegevens aan de toezichthoudende autoriteit en de betrokkene (artikelen 33 en 34), Gegevensbeschermingseffectbeoordelingen (artikelen 35 en 36), Een beroep doen op een verwerker (artikel 28), Doorgiften van gegevens aan derde landen (Hoofdstuk V),
--	--	--

		Organisatie van contacten met betrokkenen en toezichthoudende autoriteiten. Aldus moet duidelijk zijn dat de figuur van de gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid niet kan worden misbruikt om de protocolplicht en daarmee de verantwoordingsverplichting van de AVG te omzeilen, integendeel de richtsnoeren maken duidelijk dat ook gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken er moeten voor zorgen dat de volledige gezamenlijke verwerking volledig in overeenstemming is met de AVG. De Gegevensbeschermingsautoriteit heeft trouwens in zijn advies nr. 79/2023 van 27 april 2023 over de ontwerpbepaling in het e-govdecreet dat tussen gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken geen protocol hoeft te worden gesloten, bevestigd: "Daarnaast is het <u>inderdaad</u> zo dat in hoofde van gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken in de zin van artikel 26 AVG geen verplichting bestaat tot het sluiten van een protocol. Gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken zijn immers hoofdelijk aansprakelijk voor het naleven van de AVG met betrekking tot alle aspecten van de betrokken gegevensverwerkingen." Dit wordt in de memorie ook opgenomen.
--	--	---

Uitvoeren van een gegevensbeschermingseffectbeoordeling (rn. 26, 27 en 28)	De decreetgever, de Vlaamse Regering en de verwerkingsverantwoordelijken moeten nagaan of het uitvoeren van een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling (GEB - artikel 35 AVG, artikel 23 Kaderwet) voor de verschillende gegevensstromen al dan niet noodzakelijk is. De VTC wijst op haar lijst met verwerkingen waarvoor een Vlaamse bestuursinstantie een GEB moet uitvoeren conform artikel 35,4 van de AVG. De VTC wijst erop dat een GEB aan de VTC kan worden voorgelegd voor advies. Bij een hoog risico is de consultatie van de VTC verplicht.	DNB zal een gegevensbeschermingseffectbeoordeling uitvoeren voor verwerkingen die een hoog risico voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen inhouden. Deze gegevensbeschermingseffectbeoordeling is in opmaak. Wanneer uit de gegevensbeschermingseffectbeoordeling, na het nemen van de nodige risicobeheersingsmaatregelen, zou blijken dat de verwerking een hoog risico zou opleveren indien de verwerkingsverantwoordelijke geen maatregelen neemt om het risico te beperken, zal de VTC geraadpleegd worden.
De categorieën van betrokkenen (rn. 29, 30 en 31)	Conform artikel 5.1, c) AVG, moeten de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt. De categorieën betrokkenen zijn: - nabestaanden; - bijzondere gemachtigden; - in voorkomend geval, de vaststellende arts, vermeld in artikel 19, §1, 3°, van het decreet van 16 januari 2004,	Deze vermelding behoeft geen commentaar.

	of de beëdigd arts; - de declarant; - de ambtenaar van de burgerlijke stand of diens gemachtigde beambten; - de uitvaartondernemer; - de contactpersoon of medewerker van de crematoria; - de contactpersoon of medewerker van de gemeentelijke begraafplaatsen. De memorie vermeldt nog in verband met de nabestaanden: Deze categorie omvat de personen betrokken bij het stellen van de juridische en administratieve handelingen bij het overlijden van een persoon. Het gaat hierbij onder andere om de echtgenoot, weduwe(naar), erfgenamen, bloed -en aanverwanten, wettelijk samenwonenden, persoon met wie de overleden persoon een feitelijk gezin vormde (artikel 24, §2, eerste lid, en artikel 24, §3, eerste lid, van het decreet 16 januari 2004), de voogd van een minderjarige (artikel 24, §3, tweede lid, van het decreet lijkbezorging), eventuele wettelijke vertegenwoordiger van de overleden persoon enzoverder. Om te bepalen welke personen bevoegd zijn om deze handelingen te stellen dient toepassing gemaakt te worden van de toepasselijke wet- en regelgeving die deze handelingen regelt. Het decreet doet geen afbreuk aan deze regelgeving. De betrokken persoon valt onder deze categorie zover deze niet gevat wordt door een andere categorie	
--	---	--

	van persoonsgegevens van dit artikel.	
De categorieën van persoonsgegevens (rn. 32, 33 en 34)	De categorieën van persoonsgegevens zijn volgens het Ontwerp: Art. 39, §2. Het Vlaams Datanutsbedrijf verwerkt de categorieën van persoonsgegevens, vermeld in artikel 24, §1, van het decreet van 2 december 2022. De Vlaamse Regering kan de categorie gegevens in verband met overlijden, vermeld in artikel 2, 12°, nader bepalen. Artikel 24, § 1 [van het decreet van 2 december 2022] vermeldt: - contact- en identificatiegegevens; - gegevens over gezinssamenstelling; - beroeps- en opleidingsgegevens; - financiële gegevens; - het identificatienummer van het Rijksregister; - het identificatienummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid; - het ondernemingsnummer van de Kruispuntbank van Ondernemingen; - kadastrale gegevens; - gegevens over vrijetijdsbesteding; - mobiliteitsgegevens; - gezondheidsgegevens; - vastgoedinformatie als vermeld in artikel 2, 19°, van het decreet van 22 december 2023 over het Vastgoedinformatieplatform; - gegevens in het kader van stedenbouwkundige misdrijven, milieumisdrijven en milieu-inbreuken; - woning-, gebouw- of grondkenmerken;	Om wetgevingstechnische redenen en om de uniformiteit te behouden tussen het ontwerpdecreet en bestaande wetgeving (waaronder het decreet van 2 december 2022 en het decreet van 22 december 2023 over het Vastgoedinformatieplatform) is ervoor geopteerd om te verwijzen naar de terminologie van het decreet van 2 december 2022. Het platform wordt immers ingericht bij het Vlaams Datanutsbedrijf. Zo bevatten artikelen 18 en 24 van het decreet van 2 december 2022 reeds een duidelijke opsomming van de categorieën van persoonsgegevens die het Vlaams Datanutsbedrijf kan verwerken. Via artikel 49 van het ontwerpdecreet wordt de lijst van categorieën van persoonsgegevens met gegevens in verband met overlijden, zoals vermeld in artikel 2, 12° van het ontwerpdecreet aangevuld. De concrete (categorieën van) persoonsgegevens die verwerkt worden in het kader van de overlijdensadministratie en het ontzorgen van nabestaanden, zijn afhankelijk van de toepassing, deeltoepassing en afgeleide deeltoepassing. In het bijzonder zijn de categorieën contact- en identificatiegegevens, gegevens over gezinssamenstelling, rijksregisternummers en de Kruispuntbank van de Sociale

	- geografische gegevens; - energiegegevens. Het is echter geheel onduidelijk welke van deze categorieën van gegevens relevant zijn in het kader van het voorliggende Ontwerp (bv. waarom vrijetijdsgegevens, vastgoedinformatie en energiegegevens met betrekking tot identificeerbare betrokkenen nodig zijn voor de administratieve afhandeling van een overlijden). Dit dient dan ook duidelijk in het Ontwerp geconcretiseerd te worden.	Zekerheid, het ondernemingsnummer van de Kruispuntbank van Ondernemingen relevant. Bovendien vermelden de artikelen van de toepassingen, deeltoepassingen en afgeleide deeltoepassingen in gedetailleerde mate welke (persoons)gegevens betrokken zijn. Zie hiervoor bijvoorbeeld artikel 13 van het ontwerpdecreet voor de gegevens die de arts ontsluit (nl. de gegevens van de modellen IIIC en IIID van het KB van 7 juni 1999 waarbij het opmaken van een jaarlijkse statistiek van de overlijdensoorzaken wordt voorgeschreven) of artikel 30 voor de gegevens voor overlijdensstatistieken. Ook het overzicht van toepassingen, deeltoepassingen en afgeleide deeltoepassingen zal dergelijke gedetailleerde opsomming bevatten (zie artikel 10, §1, 2° ontwerpdecreet).
Toegang tot gegevens en het platform (rn. 35 en 36)	Wat de personen die toegang krijgen tot de gegevens betreft: dit wordt niet duidelijk opgenomen in de bepalingen over de gegevensverwerking, maar op andere plaatsen in het Ontwerp is wel sprake van het delen van de gegevens, met name: Art. 7 (...) Het Vlaams Datanutsbedrijf kan de aansluiting van de aanleverende en ontvangende entiteit, en	Artikel 7 van het ontwerpdecreet legt aan iedere aanleverende en ontvangende entiteit de verplichting op om de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen, van toepassing bij de verwerking van persoonsgegevens na te leven. Daarnaast zijn de aanleverende en ontvangende entiteiten verplicht om de in artikel 7, tweede lid opgesomde principes en garanties na te leven. In het bijzonder, zijn aanleverende en ontvangende entiteiten

	in voorkomend geval de koepelorganisatie, en de naleving van de verplichtingen, vermeld het eerste en tweede lid, controleren en kan daarvoor in voorkomend geval informatie opvragen bij de koepelorganisatie. Het Vlaams Datanutsbedrijf kan voor de toepassing van het eerste lid een overeenkomst sluiten met de aanleverende en ontvangende entiteiten, in voorkomend geval via een koepelorganisatie. Art. 14. De volgende ontvangende entiteiten kunnen de gegevens van de vaststelling van overlijden via het platform ontvangen: 1° het gemeentebestuur, vermeld in artikel 3 van het koninklijk besluit van 17 juni 1999; 2° de uitvaartondernemer; 3° het Departement Zorg in voorkomend geval conform afdeling 3. Art. 17. De ambtenaar van de burgerlijke stand, of diens gemachtigde beambten, van de gemeente waar het overlijden is vastgesteld, kan, als ontvangende entiteit, het attest, vermeld in artikel 15, via het platform ontvangen en raadplegen. Art. 20. De ambtenaar van de burgerlijke stand, of diens gemachtigde beambten, van de gemeente waar het overlijden is	verplicht de integriteit en de vertrouwelijkheid na te leven en de toegang tot gegevens te loggen om desgevallend onrechtmatig gebruik op te sporen of om via het platform uitgewisselde gegevens te verifiëren. Het Vlaams Datanutsbedrijf kan daarnaast de aansluiting van de aanleverende en ontvangende entiteiten en de naleving van deze verplichtingen controleren. Voor zover de ontvangende entiteit aansluit via een koepelorganisatie, controleert de koepelorganisatie de toegang van de ontvangende entiteiten die via de systemen en/of toepassingen van de koepelorganisatie aansluiten (bv. het mandaat waarover de uitvaartondernemer beschikt). Het Vlaams Datanutsbedrijf kan nagaan of een aanleverende of ontvangende entiteit, in voorkomend geval via de koepelorganisatie, voldoet aan zijn verplichtingen. Bovendien kan het Vlaams Datanutsbedrijf met de aanleverende en ontvangende entiteiten, in voorkomend geval via een koepelorganisatie, een overeenkomst sluiten ter verdere uitvoering van deze verplichtingen. In dit geval gaat het bv. over technische specificaties die een integratie
--	---	---

	vastgesteld, vermeld in artikel 15bis, §1, eerste lid, en artikel 19, §1, van het decreet van 16 januari 2004, kan als ontvangende entiteit het verslag van de beëdigd arts via het platform ontvangen en raadplegen. Art. 24. De uitvaartondernemer ontvangt en raadpleegt, als ontvangende entiteit, het uittreksel of afschrift van de akte van overlijden via het platform. De ontvangende entiteiten, vermeld in artikel 21, §3, derde lid, van het decreet van 2 december 2022, en burgers, kunnen via het platform een akte van overlijden ontvangen en raadplegen. De Vlaamse Regering kan de specifieke categorieën van ontvangende entiteiten die kunnen aansluiten op het platform bepalen. Art. 26. Het Vlaams Datanutsbedrijf ontsluit de laatste wilsbeschikking via het platform. De uitvaartondernemer raadpleegt en ontvangt, als ontvangende entiteit, de laatste wilsbeschikking van de declarant via het platform. De ambtenaar van de burgerlijke stand, of diens gemachtigde beambten, van de gemeente waar het overlijden is vastgesteld, kan, als ontvangende entiteit, de laatste wilsbeschikking via het platform ontvangen en raadplegen.	met het platform mogelijk maken via eigen platformen van koepelorganisaties of over de vereisten die aan de logketting worden opgelegd. Deze garanties strekken ertoe te dat de aanleverende en ontvangende entiteiten volgens de principes van de AVG zullen aansluiten en dat DNB de naleving van deze principes en in het bijzonder de aansluiting op en toegang tot de gegevens ontsloten via het platform kan controleren, al dan niet via een koepelorganisatie. De aanleverende en ontvangende entiteiten zullen enkel de gevraagde gegevens ontsluiten aan de medewerkers die hiervoor bevoegd zijn.
--	---	--

	Burgers kunnen hun laatste wilsbeschikking via het platform voor datakluizen, vermeld in artikel 5, §1, eerste lid, 2°, van het decreet van 2 december 2022, ontsluiten als ze hun datakluis hebben geactiveerd. Art. 29. Als ontvangende entiteit ontvangen de ambtenaar van de burgerlijke stand van de plaats van overlijden of diens gemachtigde beambten de aanvraag van een toestemming tot begraven of crematie via het platform en ontsluiten als aanleverende entiteit in voorkomend geval de toestemming tot begraven of crematie via het platform. Art. 31. Het Departement Zorg kan de gegevens, vermeld in artikel 30, als ontvangende entiteit via het platform ontvangen. Art. 34. Het crematorium, vermeld in artikel 24 van het besluit van 14 mei 2004, kan de gegevens, vermeld in artikel 33 van dit decreet, ontvangen en raadplegen via het platform. Art. 37. De gemeente waar de overleden persoon wordt begraven, kan de gegevens, vermeld in artikel 36, ontvangen en	
--	--	--

	raadplegen via het platform. De VTC benadrukt dat de toegang tot de gevraagde gegevens enkel kan open gesteld worden voor de taken en het werkgebied waar iedere medewerker voor bevoegd is.	
De aansluiting via koepelorganisaties (rn. 37)	Verder heeft ze minstens de volgende opmerkingen: - Het is niet duidelijk om welke "koepelorganisatie" het kan gaan, zodat er voorzichtigheid geboden is wanneer er commerciële doeleinden mee gemoeid zijn;	Koepelorganisaties zijn organisaties die namens een groep van aanleverende of ontvangende entiteiten op het platform aansluiten. De aanleverende of ontvangende entiteiten die behoren tot de groep kunnen via de koepelorganisatie aansluiten. De aansluiting van de betrokken aanleverende of ontvangende entiteiten verloopt op die manier centraal, in tegenstelling tot een individuele of afzonderlijke aansluiting. Een voorbeeld hiervan is een beroepsorganisatie die de belangen van de aanleverende of ontvangende entiteit op representatieve wijze vertegenwoordigt. Een voorbeeld hiervan kan bijvoorbeeld de aansluiting van crematoria zijn, via het Verenigd Netwerk van Openbare Crematoria (VNOC). Aanleverende en ontvangende entiteiten moeten voor de aansluiting op het platform steeds voldoen aan de voorwaarden en verplichtingen uiteengezet in titel 3 van het ontwerpdecreet. Een aansluiting via een koepelorganisatie doet bijgevolg geen afbreuk aan de verplichtingen om zich te beroepen op een rechtsgrond, passende maatregelen te nemen, de

		verantwoordelijkheid inzake juistheid en betrouwbaarheid van gegevens enzoverder (zie artikelen 5 tot en met 7 van het ontwerpdecreet en zie de toelichting bij randnummers 35 en 36). De aansluiting via een koepelorganisatie verloopt centraal en vergemakkelijkt bijgevolg de administratieve last van de aansluiting (in tegenstelling tot die gevallen waar elke aanleverende of ontvangende entiteit individueel dient aan te sluiten). Daarnaast zijn er gevallen te bedenken waarbij koepelorganisaties de aansluiting technisch faciliteren via de eigen systemen en/of toepassingen, op die manier kunnen aanleverende en ontvangende entiteiten gemakkelijker aansluiten.
De aansluiting van uitvaartondernemers (rn. 37)	- Dezelfde opmerking geldt voor de uitvaartondernemer;	Het begrip 'persoon die in de lijkbezorging voorziet' is volgens de rechtspraak de persoon die door zijn affectieve band met de overledene geacht wordt het best zijn voorkeur inzake lijkbezorging of de vermoedelijke wil van de overledene gekend te hebben (zie onder meer Luik, 25 november 1994, Rev.trim.dr.fam. 1997, 202; Vred. Leuven (3de kanton) 29 oktober 2015, T.Vred. 2016, 538). De uitvaartondernemer is de gemachtigde, vermeld in artikel 15bis, §2, eerste lid, van het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de

		lijkbezorging. De personen die bevoegd zijn om in de lijkbezorging te voorzien (nl. de nabestaanden) kunnen een andere persoon machtigen om de handelingen te stellen (o.a. de aanvraag tot toestemming crematie / begraven). De uitvaartondernemer wordt bijgevolg aangeduid door de nabestaanden. Om de aansluiting op het platform van uitvaartondernemers te beschermen, gelden een aantal waarborgen. Zo kunnen enkel uitvaartondernemers worden geregistreerd met de NACEBEL code 96.3 voor begrafeniswezen en aanverwante activiteiten aansluiten op het platform. Daarnaast dient de uitvaartondernemer een verklaring af te leggen het mandaat van de nabestaanden ontvangen te hebben om op te treden in het desbetreffende overlijdensdossier. Conform artikel 8 en 9 van het ontwerpdecreet kan DNB de aansluiting van de uitvaartondernemer controleren, in voorkomend geval via de koepelorganisatie voor zover deze zou optreden. In dergelijke gevallen worden er afspraken gemaakt met de koepelorganisatie en worden de nodige waarborgen voorzien voor de aansluiting van aanleverende en ontvangende entiteiten (bv. controle van het mandaat van de uitvaartondernemer). Voor zover de beroepsorganisaties van de uitvaartondernemers zouden optreden als
--	--	--

		koepelorganisatie, dient opgemerkt te worden dat deze in principe over een deontologische code beschikken die het beroep van de uitvaartondernemer, voor zover die zich aansluit bij de beroepsorganisatie, vorm geeft (bv. Funebra en Uitvaartunie). Deze beroepsorganisaties voorzien in mogelijkheden tot het indienen van een klacht en richten comités voor ethiek op, waaronder bijvoorbeeld het comité voor ethiek en bemiddeling van Funebra.
Het ontsluiten van statistische gegevens aan Departement Zorg (rn. 37)	Het is verder niet duidelijk waarom het departement niet kan werken met geanonimiseerde gegevens via een third trusted party nu deze blijkbaar enkel gebruikt wordt voor statistische doeleinden. Dit dient in de memorie gemotiveerd en verduidelijkt te worden.	De gegevensdeling aan het Departement Zorg in het kader van het overlijden van een persoon, vindt zijn oorsprong in het koninklijk besluit van 17 juni 1999 waarbij het opmaken van een jaarlijkse statistiek van de overlijdensoorzaken wordt voorgeschreven. Ingevolge de taken in artikelen 6 en 7 van de verantwoordelijke arts-ambtenaar van de gemeenschap, die deel uitmaakt van het Departement Zorg, ontvangt het departement de gegevens van de stroken B en D en de individuele gegevens (zonder naam en adres) van strook C. Deze (statistische) gegevens zijn reeds gepseudonimiseerde gegevens (zoals voorgeschreven door voormeld koninklijk besluit). Het Departement Zorg heeft deze (gepseudonimiseerde) gegevens nodig voor

		de opmaak van de overlijdensstatistieken. Om daartoe te komen is een interpretatie en categorisatie (ICD-10) van de door de arts meegedeelde doodsoorzaken en andere medische informatie nodig. Dit proces vraagt specifieke medische kennis, die bij het Departement Zorg aanwezig is. Het Departement onderzoekt deze informatie en categoriseert deze volgens de vereiste methodologie, om deze vervolgens zo op te nemen in de statistieken. Daarnaast zal het Departement Zorg in bepaalde gevallen contact moeten kunnen nemen met de arts die het overlijden heeft vastgesteld, het openbaar ministerie en/of de procureur des Konings van de gemeente van de plaats van overlijden of het openbaar ministerie en/of de procureur des Konings bevoegd of belast met deze opdracht voor de verdere specificering van de doodsoorzaak. Opdat de arts-ambtenaar deze informatie met de arts kan bespreken en deze kan bevragen over de doodsoorzaak, dient deze over de gepseudonimiseerde gegevens te beschikken. Deze contactname mag enkel gebeuren door de arts-ambtenaar (of zijn aangestelden).
--	--	---

		Het bovenstaande wordt verduidelijkt in de Memorie van Toelichting bij artikel 30 van het ontwerpdecreet. DNB kan optreden als een vertrouwde derde partij in een datagedreven ecosysteem met het oog op het anonimiseren en pseudonimiseren van persoonsgegevens (zie artikel 47, 3°, van het ontwerpdecreet). Op die manier wil het Vlaams Datanutsbedrijf bijdragen aan het creëren van vertrouwen in hoofde van de bij de mededeling betrokken actoren. Dit moet toelaten om actoren te faciliteren om de gegevens te laten uitwisselen via een derde vertrouwde partij (trusted third party, TTP) die over de nodige expertise daartoe bezit, zoals het Vlaams Datanutsbedrijf. Deze rol voor DNB wordt echter niet toegepast in het kader van de gegevensdeling naar Departement Zorg, gelet op de voormelde redenen. Voor het overige wordt verwezen naar de Memorie van Toelichting bij artikel 47, 3°, van het ontwerpdecreet.
Het afsluiten van protocollen en het verkrijgen van een machtiging van de kamer van sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité (rn. 38)	In het Ontwerp wordt specifiek de mededeling geregeld van gegevens. Er zal rekening moeten gehouden worden met artikel 8 van het Vlaams e-govdecreet van 18 juli 2008, dat aan Vlaamse instanties de verplichting oplegt om protocollen af te sluiten voor de mededeling van persoonsgegevens naar een andere instantie of naar een externe overheid of naar een private organisatie of daarvoor een beraadslaging te	DNB zal protocollen sluiten met de respectievelijke verwerkingsverantwoordelijke voor de uitwisseling van de informatie die persoonsgegevens bevat of daarvoor een beraadslaging van het Vlaams Comité voor de mededeling van persoonsgegevens aanvragen.

	vragen. Verder, wat de federale overheden betreft, met artikel 20 van de WVG en artikel 46 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van de Kruispuntbank van de sociale zekerheid dat de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité belast met het verlenen van een beraadslaging voor mededelingen van persoonsgegevens die de gezondheid betreffen, zoals opgelegd door artikel 42 van de wet van 13 december 2006 houdende diverse bepalingen betreffende gezondheid.	Wat betreft de machtiging, vermeld in artikel 42 van de wet van 13 december 2006 houdende diverse bepalingen betreffende gezondheid, neemt DNB kennis van deze bepaling en zal in voorkomend geval het nodige doen om een machtiging te verkrijgen. DNB is in contact met het eHealth-platform.
Machtiging van het Rijksregister (rn. 39)	De VTC vestigt verder alleszins de aandacht op de artikelen 5 en 8 van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen die een machtigingsvereiste instellen van de minister bevoegd voor Binnenlandse Zaken voor het gebruik van het rijksregisternummer.	Artikel 8, §1, van de Wet Rijksregister bepaalt dat er geen machtiging vereist is om het Rijksregisternummer te gebruiken wanneer dit gebruik uitdrukkelijk voorzien is door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie. Aldus bepaalt het ontwerpdecreet overeenkomstig artikel 8, §1, Wet Rijksregister dat het Rijksregisternummer wordt gebruikt in het kader van het uitwisselen van gegevens via het platform. Er wordt verduidelijkt dat het beveiligd gebruik van het Rijksregisternummer met technische en organisatorische maatregelen passend zal worden omkaderd. DNB zal een beraadslaging voor de raadpleging van het van het

		rijksregisternummer aanvragen, gelet op artikel 5 van de Wet Rijksregister die de toegang tot de gegevens van het Rijksregister (niet het gebruik van het rijksregisternummer) regelt. Het gebruik van het rijksregisternummer door de uitvaartondernemer wordt verduidelijkt in artikel 28 en 44, 2° van het ontwerpdecreet. Hetzelfde geldt voor het doorgeven van het rijksregisternummer door de beëdigd arts via het verslag, vermeld in artikel 19, 3° van het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging in artikelen 19 en 45, 1° van het ontwerpdecreet. Deze toevoegingen worden in voormelde artikelen van het ontwerpdecreet voorzien.
Optioneel advies ontwerpprotocol (rn. 40)	De VTC wijst erop dat optioneel advies aan haar kan gevraagd worden over een ontwerpprotocol.	De bepaling in het e-Govdecreet dat voorafgaand aan het sluiten van een protocol op verzoek van een betrokken partij het advies van de Vlaamse toezichtcommissie kan worden ingewonnen, is echter bij decreet van 23 juni 2023 opgeheven. Er kan dus volgens het e-Govdecreet, dat de taken en de werking van de VTC regelt, geen optioneel advies over een ontwerpprotocol worden gevraagd.

Bewaartermijnen (rn. 41, 42, 43 en 44)	Krachtens artikel 5.1, e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt. Wat de bewaartermijn betreft, bepaalt het Ontwerp: Art. 41. Het Vlaams Datanutsbedrijf bewaart de persoonsgegevens die het verwerkt niet langer dan noodzakelijk is voor de uitvoering van de opdrachten, vermeld in artikel 3 van dit decreet, en de uitvoering van de taken, vermeld in artikel 4 van dit decreet, of tot de betrokkene vraagt om de persoonsgegevens die het Vlaams Datanutsbedrijf verwerkt, te verwijderen, conform de voorwaarden, vermeld in artikel 17 van de algemene verordening gegevensbescherming. Voor de verwerkingen van persoonsgegevens wordt de maximale bewaartermijn per deeltoepassing bepaald. De bewaartermijn is maximaal twee jaar vanaf de terbeschikkingstelling van een deeltoepassing in het platform, met uitzondering van de volgende deeltoepassingen: 1° maximaal negentig dagen voor het uittreksel en het afschrift van de akte van overlijden; 2° maximaal negentig dagen voor de laatste wilsbeschikking.	Deze vermelding hoeft geen commentaar aangezien de VTC geen opmerkingen heeft over de bewaartermijnen.
---	---	---

	De maximale bewaartermijn voor de deeltoeepassingen, vermeld in artikel 10, wordt bepaald op basis van al de volgende elementen: 1° het doeleinde van de verwerking van de persoonsgegevens; 2° de mate waarin een bewaartermijn van gegevens bij of krachtens een wet of decreet is bepaald, of de mate waarin er een voldoende substantieel verband is met de wettelijke, decretale of reglementaire termijnen; 3° de mate waarin kan worden voorzien in de maatregelen die de identificatie van de betrokkene belemmeren. De memorie verantwoordt dit als volgt : Artikel 41 Dit artikel verduidelijkt de bewaartermijn van de verwerkte persoonsgegevens. Het Vlaams Datanutsbedrijf zal de verwerkte persoonsgegevens niet langer bewaren dan noodzakelijk is voor de uitvoering van de opdrachten of om de doeleinden van de verwerking te bereiken. Daarnaast zal het Vlaams Datanutsbedrijf de persoonsgegevens verwijderen wanneer de betrokkene het Vlaams Datanutsbedrijf daarom verzoekt overeenkomstig de daartoe geldende voorwaarden zoals bepaald in artikel 17 van de algemene verordening gegevensbescherming.	
--	---	--

	De bewaartermijnen, opgesomd in het tweede lid, zijn per deeltoeepassing bepaald en lopen vanaf de terbeschikkingstelling van een deeltoeepassing in het platform. Het platform werkt als een doorgeefluik dat de deeltoeepassingen ter beschikking stelt aan de aanleverende en ontvangende entiteiten maar heeft geen bewaarfunctie. De aanleverende en ontvangende entiteiten zijn zelf verantwoordelijk voor de bewaring, op basis van hun bewaarplichten. De bewaartermijnen voor de deeltoeepassingen zijn derhalve ingegeven vanuit dit idee. De bewaartermijn van twee jaar vanaf de terbeschikkingstelling van een deeltoeepassing, laat toe om de deeltoeepassingen minstens een volledig kalenderjaar te bewaren, wat noodzakelijk is voor de afhandeling van de administratie van overlijden (bv. indien er vertraging op de crematie zou zijn, bijvoorbeeld in het geval van schenking van het lichaam aan de wetenschap). De bewaartermijn voor het uittreksel en het afschrift van het uittreksel van de akte van overlijden en de laatste wilsbeschikking wordt bewaard voor negentig dagen. De bewaartermijn is hier korter, gelet op het feit dat deze deeltoeepassing een bronbevraging inhoudt. Voor zover nodig voor de afhandeling van de administratie van het overlijden, zal de bron opnieuw bevraagd kunnen worden. De bewaring door het Vlaams Datanutsbedrijf en de	
--	--	--

	bewaartermijnen, vermeld in het voorontwerp, doen geen afbreuk aan de bewaartermijnen of verplichtingen van andere entiteiten De bewaartermijnen voor de deeltoepassingen, vermeld in artikel 10 van het decreet, worden bepaald op basis van al de volgende elementen: • het doeleinde van de verwerking van de persoonsgegevens; • de mate waarin een bewaartermijn van gegevens bij een wet of decreet is bepaald of waarbij voldoende substantieel verband bestaat met wettelijke, decretale of reglementaire termijnen; • de mate waarin de gegevens aanleiding kunnen geven tot de identificatie van een betrokkene. Wat dit betreft heeft de VTC geen opmerkingen.	
Juistheid van persoonsgegevens (rn. 45 en 46)	Persoonsgegevens moeten juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd (artikel 5, 1, d) AVG). Het Ontwerp bevat geen bepalingen hierover. De VTC beveelt aan dat de verwerkingsverantwoordelijke hiertoe de nodige maatregelen neemt.	Het principe van juistheid van persoonsgegevens ligt aan de grondslag van het platform. Het digitaliseren van de overlijdensadministratie is ingegeven vanuit de noodzaak om de datakwaliteit en juistheid van persoonsgegevens te verbeteren om de correcte identificatie van de overleden persoon te verzekeren. Op vandaag is er een gebrekkige datakwaliteit, die verbeterd wordt via onder andere een rechtstreekse bevraging van de authentieke bronnen en het inbouwen van bepaalde validatieregels voor de invulling van het digitale formulier door de arts. Dit kan bijvoorbeeld betekenen dat:

		• Bepaalde velden verplicht zijn (bijvoorbeeld naam van de overledene). • De ingevoerde gegevens een correct formaat moeten hebben (zoals een correcte datumindeling of een geldig rijksregisternummer). • Er logische controles plaatsvinden (bijvoorbeeld de overlijdensdatum mag niet in de toekomst zijn). • Er waarschuwingen of foutmeldingen verschijnen als bepaalde gegevens ontbreken of foutief zijn. Dit wordt verduidelijkt in de Memorie van Toelichting. Ook aanleverende en ontvangende entiteiten zijn verplicht om het juistheidsbeginsel te respecteren. Artikel 7 van het ontwerpdecreet legt de verplichting op om alle passende maatregelen te nemen, waaronder de vereiste technische en organisatorische maatregelen en daarbij te garanderen om de principes van de AVG na te leveren. In het bijzonder zijn de aanleverende en ontvangende entiteiten verantwoordelijk om enkel gegevens mee te delen die juist zijn en om onjuiste gegevens te verbeteren (zie artikel 7, tweede lid, 1° en 4° van het ontwerpdecreet).
Informatieverplichtingen ten aanzien van betrokkenen (rn. 47 en 48)	Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de	DNB voorziet de nodige passende maatregelen om te voorzien in de informatieverplichtingen van de AVG. DNB

	in de artikelen 13 en 14 AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34 AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt. De VTC is van oordeel dat het aanbevolen is om het Ontwerp aan te vullen met de verplichting om de vermeldingen zoals bedoeld in het vorige randnummer, op te nemen in de communicatie met de burger zodat de betrokkenen goed geïnformeerd worden over de verwerking van hun persoonsgegevens en het voor de betrokkenen duidelijk is wat hun rechten zijn en tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten.	zal deze informatie meedelen aan de betrokkene via de privacyverklaring. Het is niet vereist om dit op te nemen in het ontwerpdecreet.
De tussenkomst van het agentschap Digitaal Vlaanderen als dienstenintegrator (rn. 50)	De VTC wijst erop dat aangezien de gegevens niet duidelijk afgebakend zijn en het mogelijk delicate gegevens betreft een bijzondere aandacht vereist is inzake informatieveiligheid. De VTC stelt vast dat, inzake gegevensdeling, het Ontwerp voorziet in de tussenkomst van "het agentschap Digitaal Vlaanderen, dat de functie van dienstenintegrator vervult" (artikel 5, §2), maar dat dit enkel "in voorkomend geval" wordt opgelegd. Het is de VTC niet duidelijk wie	De tussenkomst van het agentschap Digitaal Vlaanderen in de functie van dienstenintegrator (VDI) is gewaarborgd voor de aanleverende en ontvangende entiteiten die als een instantie onder artikel 2, 6° of een externe overheid in de zin van artikel 2, 4° van het decreet houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator kwalificeren. In andere gevallen kan de VDI niet tussenkomen, bijvoorbeeld in geval van een ontsluiting van gegevens aan aanleverende en ontvangende entiteiten die een private instantie betreft.

	deze keuze zal maken, en op welke basis. Rekening houdend met het potentieel gevoelige karakter van de gegevensdelingen, en de mogelijke betrokkenheid van partijen met een commercieel doeleinden, lijkt het de VTC aangewezen om de tussenkomst van een dienstenintegrator te versterken.	Artikel 3 van voormeld decreet voorziet enkel in een gegevensdeling ten aanzien van instanties en externe overheden. Niet-bestuurlijke partijen die geen instantie of externe overheid zijn, kunnen volgens voormeld decreet niet koppelen met de VDI. Bijgevolg wijst de bewoording "in voorkomend geval" op de gevallen hierboven beschreven.
Technische en organisatorische maatregelen artikel 32 AVG (rn. 49, 51, 52, 53 en 54)	Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's. Artikel 32 AVG wijst op een aantal voorbeeldmaatregelen om, waar passend, een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen: de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens; het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht	DNB neemt passende technische en organisatorische maatregelen om informatie, waaronder persoonsgegevens, afdoende te beschermen tegen risico's en om de effectiviteit van die maatregelen op te volgen. Dit wordt onder andere gewaarborgd door een Information Security Management Systeem dat onder andere ingericht zal worden volgens de ISO 27001 standaard. Een voorbeeld omvat het gebruik van de legal logging component waarbij gevolgd wordt welke aanleverende en/of ontvangende entiteit welke (persoons)gegevens heeft geraadpleegd. Daarnaast voorziet DNB in doorlopende beveiligingsvalidaties door onder meer pen-tests uit te voeren en versleuteling van productiedata, inclusief back-ups. De technische en organisatorische maatregelen zullen verder aan bod komen in de lopende

	van de verwerkingssystemen te garanderen; het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen; een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking. Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de VTC op de aanbeveling ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De VTC benadrukt ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer en een logging van de toegangen zodat de functionaris en de toezichthouders kunnen controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haar acties waren en waarom. Voor zover er gedacht wordt aan het gebruik van cloudtoepassingen, verwijst de VTC naar haar adviezen en aanbevelingen daarover. In principe moet de specificering van maatregelen niet in de wetgeving worden opgenomen. Wanneer de decreetgever of in een later stadium (mits delegatie), de Vlaamse Regering echter	gegevensbeschermingseffectbeoordeling (zie toelichting bij randnummers 26, 27 en 28). De technische en organisatorische maatregelen moeten niet in het decreet opgenomen worden.
--	---	--

	vermoedt dat de gepaste maatregelen niet gerealiseerd zullen worden zonder dit aan de betrokken instanties expliciet op te leggen, dan moet dat wel gebeuren.	
--	---	--

Advies Raad van State

De Raad van State gaf advies nr. 77.565/3 op 16 april 2025.

Het advies gaat vooreerst in op de bevoegdheid en vervolgens bevat een aantal algemene opmerkingen alsook specifieke opmerkingen bij het onderzoek van de tekst.

De bestaanbaarheid van een aantal bepalingen van het voorontwerp met de bevoegdheidsverdelende regels werd door de Raad van State nader onderzocht.

1. De bevoegdheid van het Vlaamse Gewest inzake begraafplaatsen en lijkbezorging en het totstandbrengen van statistieken en van de Vlaamse Gemeenschap inzake preventief gezondheidsbeleid

De Raad van State bevestigt de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest in het kader van de begraafplaatsen en lijkbezorging (artikel 6, §1, VIII, 7°, BWHI) en van de Vlaamse Gemeenschap in het kader van het preventief gezondheidsbeleid (artikel 5, §1, I, 8°, BWHI) om het digitaal overlijdensplatform te organiseren.

Er werd een aandachtspunt geformuleerd over artikel 13 van het voorontwerp, dat mogelijk de federale bevoegdheid inzake het KB van 17 juni 1999 zou betreden. In de memorie van toelichting is verduidelijkt dat artikel 13 enkel beoogt te bepalen welke gegevens de arts via het platform ontsluit, zonder herneming of wijziging aan het federale KB.

De Raad van State wijst voorts op de noodzaak om een overeenkomst met Statbel af te sluiten voor elektronische gegevensoverdracht (artikel 8 KB 17 juni 1999). Voor zover het Vlaamse Gewest een beroep zou moeten doen op de leer van de impliciete bevoegdheden, vervat in artikel 10 BWHI, quod non, moet worden opgemerkt dat het departement Zorg en Statbel momenteel de laatste hand aan een ontwerp van overeenkomst leggen, die vermoedelijk snel en in elk geval voor de inwerkingtreding kan worden ondertekend. Er wordt aldus voorzien in een overeenkomst zodat het Vlaamse Gewest, voor zover nodig, kan steunen op impliciete bevoegdheden (artikel 10 BWHI), waarbij voldaan is aan noodzakelijkheid, gedifferentieerdheid en marginale impact.

2. De bevoegdheid van het Vlaamse Gewest inzake begraafplaatsen en lijkbezorging en de residuaire bevoegdheid van de federale overheid inzake de burgerlijke stand

De Raad van State bevestigt dat het Vlaamse Gewest regels kan stellen inzake de ontsluiting van gegevens door lokale besturen. Wel meent de Raad van State dat de artikelen 22-24 van het voorontwerp de federale bevoegdheid rond de akten van burgerlijke stand zouden raken.

Er moet worden benadrukt dat deze bepalingen enkel betrekking hebben op het aanbieden van een extra kanaal via dewelke het (bestaande) uittreksel of afschrift van de akte van overlijden wordt afgeleverd. Er wordt niet beoogd de opmaak van de akte van overlijden te regelen, ook grijpt deze regeling niet op dwingende wijze in op de wijze waarop het uittreksel of afschrift van de akte van overlijden door de (ambtenaar van) de burgerlijke stand wordt afgeleverd.

Ingevolge opmerkingen van de Raad van State werd artikel 24 aangepast zodat het gebruik van het platform door de lokale besturen facultatief is, waardoor inmenging in federale bevoegdheden wordt vermeden. Er wordt namelijk op geen

enkele manier dwingend ingegrepen op de inhoud noch de wijze waarop de akte moet worden ontsloten. Indien alsnog sprake zou zijn van betreding, kan deze gesteund worden op impliciete bevoegdheden.

De regeling beoogt geenszins de opmaak van de akte van overlijden te regelen maar voorziet louter in de mogelijkheid het proces van de doorgifte van het voormelde uittreksel of afschrift van de akte van overlijden door de ambtenaar van de burgerlijke stand of zijn gemachtigde beambten van de plaats van overlijden aan de uitvaartondernemer te digitaliseren.

Vervolgens maakt de Raad van State de volgende algemene opmerkingen.

1. Wat betreft de platformretributie

De Raad van State stelt dat vrijstellingen van retributies enkel door de decreetgever kunnen worden bepaald (artikel 173 Grondwet).

Het ontwerp voorziet enkel de mogelijkheid voor de Vlaamse Regering om het bedrag van de platformretributie vast te leggen, zonder bevoegdheid om vrijstellingen of een nultarief in te voeren of het toepassingsgebied ervan uit te breiden naar andere entiteiten of (deel)toepassingen. Om rechtsonzekerheid over de draagwijdte van artikel 42 te vermijden, werd nog geëxpliciteerd dat, indien de Vlaamse Regering het bedrag van de retributie niet bepaalt, deze retributie 25 euro bedraagt.

2. Wat betreft de taken en opdrachten van het Vlaams Datanutsbedrijf in het licht van het legaliteitsbeginsel

De Raad van State merkt op dat de taken van het Vlaams Datanutsbedrijf ruim en abstract zouden zijn geformuleerd. In de memorie van toelichting is verduidelijkt dat deze taken en opdrachten aansluiten bij taken en opdrachten die reeds decretaal zijn vastgelegd bij de oprichting van het Vlaams Datanutsbedrijf bij het decreet van 2 december 2022 en de nieuwe taken en opdrachten (bv. inzake de oprichting van het platform voor overlijdensadministratie of inzake het optreden als een vertrouwde derde partij) voldoende specifiek omschreven zijn. Aanpassingen worden niet nodig geacht. De voorliggende regeling bevat wel degelijk de essentiële elementen van de doelstellingen en de beleidsuitvoerende taken.

3. Wat betreft de essentiële elementen van de verwerking van persoonsgegevens en het overzicht van de toepassingen

De Raad van State wijst op de noodzaak om de essentiële elementen van de verwerking van persoonsgegevens decretaal vast te leggen. Deze elementen zijn opgenomen in de artikelen 3, 4 en 39 van het ontwerp. Daarnaast werden de (criteria) voor het vaststellen van de bewaartermijnen en de verwerkingsverantwoordelijken verduidelijkt.

Het advies van de Raad van State leidt tot de volgende inhoudelijke aanpassingen in het ontwerp van decreet en of de memorie van toelichting:

- Bij artikel 33 en 36 van het voorontwerp merkt de Raad van State op dat in zoverre de metagegevens als vermeld in artikel 2, 5°, van het decreet van 2 december 2022 worden bedoeld, dat dan ook beter met zoveel woorden in de ontworpen regeling kan worden bepaald. In de memorie van toelichting kan vervolgens (verder) worden gepreciseerd over welke gegevens het gaat.
 - ⇒ In artikel 2 van het ontwerp wordt onder punt 16° de definitie van metagegevens opgenomen, verwijzend naar de definitie in artikel 2, 5°, van het decreet van 2 december 2022 (oprichtingsdecreet Vlaams Datanutsbedrijf), namelijk de documentatie die beschrijft wat de inhoud en de frequentie van actualisering van een gegevensbron is, en op welke technische wijze die bron benaderd en ontsloten kan worden;

- ⇒ In artikel 33 en 36 wordt het begrip 'metadata' vervangen door 'metagegevens' conform het begrip in artikel 2, 5°, van het voormelde decreet van 2 december 2022;
- ⇒ In de memorie van toelichting wordt het nieuw ontworpen punt 16° in de toelichting bij artikel 2 ingevoegd en wordt bij artikel 33 verduidelijkt dat in casu met metagegevens in het kader van dit platform wordt bedoeld de gegevens over een overlijdensdossier, waaronder het dossiernummer zoals gekend in het platform, de datum van aanmaak en de datum van opladen van bepaalde documenten op het platform (bijvoorbeeld de toestemming tot begraven of crematie).
- In voetnoot 12 stelt de Raad van State dat kan worden aangenomen dat het territoriale aanknopingspunt van de gewestbevoegdheid in dit geval de plaats van het overlijden is, zoals in de toelichting bij artikel 13 van het voorontwerp wordt uiteengezet. Het is niet nodig dit uitdrukkelijk in het voorontwerp te bepalen, maar zoals dit thans gebeurt, namelijk enkel in artikel 3, tweede lid, 2°, van het voorontwerp dat betrekking heeft op het ontzorgen van de nabestaanden, is het volgens de Raad van State verwarrend.
 - ⇒ In artikel 3, tweede lid, 2°, van het ontwerp is de zinsnede "als het overlijden plaatsvindt in het Vlaamse Gewest" verwijderd;
- De Raad van State merkt bij artikel 7, tweede lid, 2°, van het voorontwerp op dat uit de memorie van toelichting, en met name uit de repliek op het advies van de VTC blijkt dat hiermee de rechtvaardigingsgronden vermeld in artikel 6, lid 1, van de algemene verordening gegevensbescherming worden bedoeld. Het strekt tot aanbeveling om die toelichting ook bij de bespreking van artikel 7 van het voorontwerp te vermelden.
 - ⇒ In artikel 7, tweede lid, 2°, van het ontwerp wordt de verwijzing naar artikel 6, lid 1, van de algemene verordening gegevensbescherming ingevoegd;
 - ⇒ In de memorie van toelichting bij artikel 7 wordt concreet verduidelijkt wat met de rechtvaardigingsgronden wordt bedoeld.
- De Raad van State merkt bij artikel 7, vierde lid, van het voorontwerp op dat het Vlaams Datanutsbedrijf voor de toepassing van het eerste lid van die bepaling een overeenkomst kan sluiten met de aanleverende en ontvangende entiteiten. Uit de beginselen die de uitoefening van de normatieve functie beheersen, vloeit voort dat in deze overeenkomst hoogstens een aantal praktische afspraken kunnen worden opgenomen die niet meer inhouden dan een nadere concretisering van de bij decreet of, binnen de grenzen waarbinnen delegaties toelaatbaar zijn, bij uitvoeringsbesluit vastgestelde regels. Zo mag die overeenkomst geen bijkomende verplichtingen bevatten naast die vermeld in artikel 7, eerste en tweede lid, van het voorontwerp.
 - ⇒ Dit is in de memorie van toelichting bij artikel 7 van het ontwerp geëxpliciteerd.
- De Raad van State merkt bij artikel 24, eerste lid, van het voorontwerp op dat er een gebrek aan noodzakelijkheid zou zijn voor de toepassing van de leer van de impliciete bevoegdheden bij het betreden van de federale bevoegdheid.
 - ⇒ In artikel 24, eerste lid, van het ontwerp wordt het verplicht gebruik voor de uitvaartondernemer gewijzigd naar een facultatief gebruik door de uitvaartondernemer.
- De Raad van State merkt in voetnoot 27 op dat in artikel 24, tweede lid, van het voorontwerp wordt bepaald dat de ontvangende entiteiten en de burgers via het platform "een akte van overlijden" zelf kunnen ontvangen. Overeenkomstig artikel 28, § 1, van het (oud) Burgerlijk Wetboek kunnen enkel uittreksels en afschriften worden afgeleverd van de akten van de burgerlijke stand. Hieraan kan de decreetgever geen afbreuk doen, zodat in artikel 24, tweede lid, van het voorontwerp in ieder geval moet worden verwezen naar een uittreksel of een afschrift van de akte van overlijden.

- ⇒ In artikel 24, tweede lid, van het ontwerp is “een uittreksel of een afschrift” van de akte van overlijden ingevoegd.
- De Raad van State merkt bij artikel 38, §2, van het voorontwerp op dat de criteria aan de hand waarvan kan worden bepaald in welke gevallen het Vlaams Datanutsbedrijf kan afwijken van de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke niet bepaald zijn.
 - ⇒ In artikel 38, §2 van het ontwerp worden de criteria toegevoegd.
- De Raad van State merkt bij artikel 41 van het voorontwerp op dat de criteria waarmee het Vlaams Datanutsbedrijf rekening moet houden bij het vaststellen van de (maximale) bewaartermijn niet vastgesteld zijn.
 - ⇒ In artikel 41, derde lid, van het ontwerp wordt de bewoording aangepast en worden de criteria vastgesteld.
- De Raad van State merkt bij artikel 42, §1, van het voorontwerp op dat de machtiging aan de Vlaamse Regering in artikelen 10, §2, tweede lid, en artikel 42, §2, van het voorontwerp niet kunnen inhouden dat de Vlaamse Regering de gevallen mag vaststellen waarin de betrokken retributie wordt vrijgesteld.
 - ⇒ In artikel 42, §1, eerste lid, van het ontwerp wordt verduidelijkt dat de platformretributie verschuldigd is voor het ontsluiten van een toepassing, deelttoepassing of een afgeleide deelttoepassing. Daarnaast wordt in artikel 42, §1, tweede lid, van het ontwerp de verduidelijking toegevoegd dat wanneer de Vlaamse Regering het bedrag van de platformretributie niet vastlegt, de platformretributie 25 euro, excl. btw; bedraagt.
- De Raad van State merkt bij artikel 44 op dat, met het oog op de rechtszekerheid, deze bepaling en artikel 15bis, §1, eerste lid, van het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging op elkaar moeten worden afgestemd, wat betreft het “kosteloos” karakter van de toestemming tot crematie of begraven, verleend door de ambtenaar van de burgerlijke stand.
 - ⇒ Om aan deze opmerking tegemoet te komen, wordt via artikel 44, 1°, van het ontwerp in artikel 15bis, §1, eerste lid, van het decreet van 16 januari 2004 uitdrukkelijk opgenomen dat de ambtenaar van de burgerlijke stand de toestemming tot crematie of begraven kosteloos verleent, met uitzondering van de retributie, vermeld in artikel 21 van voorliggend ontwerp.
- De Raad van State merkt bij artikel 47, 1°, van het voorontwerp een verduidelijking van de bewoordingen op “en die de eventuele verschuldigde vergoeding verwerken” (in plaats van “verwerken de eventuele verschuldigde vergoeding”).
 - ⇒ In artikel 47, 1° van het ontwerp wordt de bewoording aangepast op basis van deze opmerking.
- De Raad van State merkt bij artikel 51 van het voorontwerp op dat van onmiddellijke inwerkingtreding dient te worden afgezien.
 - ⇒ Artikel 51 van het ontwerp wordt de inwerkingtreding aangepast aan deze opmerking.

Volgende punten van het advies van de Raad van State worden niet gevolgd:

- Volgens de Raad van State is het niet nodig om in artikel 5 en 6 te preciseren dat de ontsluiting van persoonsgegevens gebeurt “met behoud van de toepassing van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens die van toepassing is bij het ontsluiten van persoonsgegevens, zoals ze in voorkomend geval, op federaal of Vlaams niveau verder is of wordt gespecificeerd”: ofwel wordt in het voorontwerp op bepaalde punten afgeweken van die regelgeving, en is die precisering niet correct, ofwel is dat niet het geval, en dan is die precisering overbodig.
 - ⇒ Toch is die precisering niet overbodig. Het weglaten van die zinsnede zou de indruk kunnen wekken dat in casu het ontsluiten van

persoonsgegevens ongehinderd kan, zonder het moeten naleven van de specifieke wettelijke of decretale bepalingen inzake het meedelen van persoonsgegevens (nl. de verplichting van het sluiten van een protocol of een voorafgaande beraadslaging). Bovendien is dit wel de bewoording zoals in het DNB-decreet en het VIP-decreet, alsook het digitaliseringsdecreet, het Bestuursdecreet, en nog veel andere decreten. Door die zinsnede in dit ontwerp weg te laten en in die andere decreten niet, zouden er onbedoeld interpretatieverschillen kunnen ontstaan. Deze precisering wordt ook in artikel 6 van het ontwerp toegevoegd.

- De suggestie van de Raad van State om in artikel 5 en 6 telkens "namens die burger" te vervangen door "namens hem":
 - ⇒ Het voormelde taalkundig advies nr. 2024/333 van 17 december 2024 heeft het omgekeerde voorgesteld, nl. "namens hem" vervangen door "namens die burger" aangezien dit genderneutraler is omschreven.
- De suggestie van de Raad van State om in artikel 5, §2, de derde vermelding van de woorden "in voorkomend geval" weg te laten:
 - ⇒ Dit kan niet worden gevolgd omdat het ontsluiten via een koepelorganisatie of via de Vlaamse dienstenintegrator twee verschillende gevallen van ontsluiting zijn.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Het voorliggend ontwerp van decreet regelt een aangelegenheid die zowel behoort tot de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest als van de Vlaamse Gemeenschap.

II. Toelichting bij de artikelen

Titel 1. Algemene bepalingen

Artikel 1

Aangezien in de ontworpen regeling zowel gewestmateries als gemeenschapsaangelegenheden worden behandeld, verwijst artikel 1 zowel naar de gemeenschaps- als naar de gewestbevoegdheid.

De ontworpen regeling kadert vooreerst binnen de materiële gemeenschapsbevoegdheid inzake het preventief gezondheidsbeleid, zoals bepaald in artikel 5, §1, I, 8°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 'tot hervorming der instellingen' (hierna: 'BWHI'), in samenhang gelezen met de accessoire bevoegdheid inzake de statistiek in de zin van artikel 8 van de BWHI. De gegevensdeling die met het platform mogelijk wordt gemaakt via bv. de aangifte van overlijden, de ontsluiting van de akte van overlijden en het attest van overlijden, laat immers toe om doodsoorzaken op het grondgebied van het Vlaamse Gewest in kaart te brengen en met deze gegevens preventiecampagnes op te zetten om bepaalde ziektes op te sporen of de bewustwording ervan te bewerkstelligen. Bovendien wordt daarbij geen afbreuk gedaan aan de residuaire federale bevoegdheid inzake de uitoefening van de geneeskunde. De ontworpen regeling regelt immers niet de geneeskunde als dusdanig, maar legt louter binnen het kader van de materiële bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap inzake het preventief gezondheidsbeleid verplichtingen op aan de beoefenaars van de geneeskunde, in het bijzonder op het vlak van het gebruik van het platform voor de vaststellingen van overlijdens binnen het Vlaamse Gewest.

Daarnaast kadert de ontworpen regeling binnen de materiële gewestelijke bevoegdheid inzake de begraafplaatsen en de lijkbezorging, vermeld in artikel 6, VIII, eerste lid, 7°, van de BWHI, in samenhang gelezen met de accessoire bevoegdheid inzake de statistiek in de zin van artikel 8 van de BWHI, aangezien zij ook de taak en de administratieve handelingen van de uitvaartondernemer regelt.

In opmerking 3.1 bevestigt de afdeling Wetgeving van de Raad van State dat het ontwerp, in het algemeen, zijn bevoegdheidsrechtelijke grondslag vindt in artikel 6, §1, VIII, eerste lid, 7°, BWHI. Vervolgens bevestigt de afdeling Wetgeving van de Raad van State in opmerking 3.2.3 dat het Vlaamse Gewest bevoegd is om artsen te verplichten om middels het overlijdensattest de gegevens die vereist zijn voor de lijkbezorging en de statistiek aan te leveren via het platform voor overlijdensadministratie. Deze bevoegdheid moet worden samengelezen met de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap inzake het preventief gezondheidsbeleid zoals bedoeld in artikel 5, §1, I, eerste lid, 8°, van de BWHI.

De afdeling Wetgeving van de Raad van State is in haar opmerking 3.2.4 van oordeel dat het ontwerp niet alleen artsen verplicht om via het platform bepaalde gegevens aan te leveren, maar ook de verplichting waarin artikel 4 van het Koninklijk Besluit van 17 juni 1999 herneemt. Artikel 4 van het voormelde KB bepaalt dat *"de arts (...) strook A, B en C van het formulier (dient) in te vullen, te ondertekenen en strook C onder gesloten omslag te steken"*. De afdeling Wetgeving van de Raad van State lijkt uit het woord "conform" in artikel 13 van het ontwerp af te leiden dat deze bepaling aan de betrokken arts de verplichting zou opleggen om strook A, B en C van het formulier (geregeld in het KB van 17 juni 1999) in te vullen, te ondertekenen en strook C onder gesloten omslag te steken. Deze bepaling zou daardoor *"de federale bevoegdheid op grond waarvan dat artikel 4 (...) tot stand (is) gekomen"* betreden.

Er dient te worden verduidelijkt dat artikel 13 van het ontwerp in werkelijkheid een andere draagwijdte heeft. Deze bepaling strekt er enkel en alleen toe om te verduidelijken welke gegevens een arts via het platform ontsluit wanneer deze een overlijden vaststelt. Het ontwerp laat artikel 4 van het KB van 17 juni 1999 in dat opzicht onaangeroerd.

Voor het overige maakte de Raad van State een opmerking met betrekking tot de digitalisering van het proces voorzien in het koninklijk besluit van 17 juni 1999 (nl. de gesloten omslag, het bezorgen van het ingevulde formulier door de arts rechtstreeks via het platform enzoverder). Evenwel dient benadrukt te worden dat artikel 14 van het ontwerp geen afbreuk doet aan artikel 7 van het koninklijk besluit van 17 juni 1999, op basis waarvan de verantwoordelijke arts-ambtenaar van de gemeenschap gemachtigd is strook C te openen en te verwerken. Deze gegevens zullen enkel ontsloten worden aan de verantwoordelijke arts-ambtenaar, andere aanleverende of ontvangende entiteiten zullen deze gegevens niet ontvangen. Artikel 14 van het ontwerp bepaalt dat de gemeente de gegevens van de vaststelling van overlijden zoals vermeld in het artikel 3 van het koninklijk besluit van 17 juni 1999 ontvangt. De statistische gegevens die het Departement Zorg ontvangt, worden geregeld in de toepassing voor de gegevens voor overlijdensstatistieken in afdeling 3 van het ontwerp (artikelen 30 tot en met 31

van het ontwerp). Eenzelfde principe geldt voor de uitvaartondernemer, die op zijn beurt ook enkel de gegevens zal ontvangen die deze dient te ontvangen voor het uitvoeren van zijn taken die betrekking hebben op de administratieve afhandeling van de uitvaart. Het is de uitvaartondernemer, die als "aangever" van de vaststelling van het overlijden (en zoals vermeld op de modellen IIIC en IIID), de (gegevens van de) modellen IIIC en IIID zal ontvangen. De toegang tot de gegevens via het platform voor de aanleverende en ontvangende entiteiten is bijgevolg gebaseerd op principe van gegevensminimalisatie en doelbinding (artikel 5, 1), c) en artikel 5, 1), b) AVG).

De Raad van State merkt vervolgens op dat ingevolge artikel 8 van het koninklijk besluit van 17 juni 1999 een overeenkomst dient gesloten te worden wanneer inlichtingen worden overgemaakt door middel van een elektronische drager of onder om het even welke andere vorm, over de technische details van de gegevensdrager met het Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Voor zover het Vlaamse Gewest een beroep zou moeten doen op de leer van de impliciete bevoegdheden, vervat in artikel 10 BWHI, *quod non*, moet worden opgemerkt dat het departement Zorg en Statbel momenteel de laatste hand aan een ontwerp van overeenkomst leggen, die vermoedelijk snel en in elk geval voor de inwerkingtreding kan worden ondertekend. Naast de voorwaarden inzake de noodzakelijkheid en de gedifferentieerde regeling, waarvan de Raad van State uitdrukkelijk heeft bevestigd dat deze zijn voldaan, is om die reden ook aan de voorwaarde van de 'marginale impact' op de federale bevoegdheden voldaan. Bijgevolg, is het voorzien om de formaliteiten van deze overeenkomst gefinaliseerd te hebben bij de inwerkingtreding van het decreet en kan het Vlaamse Gewest in elk geval beroep doen op de leer van de impliciete bevoegdheden.

Voorts doet de ontworpen regeling geen afbreuk aan de federale bevoegdheid op het vlak van de regels inzake de burgerlijke stand in de zin van artikel 6, §1, VIII, eerste lid, 7°, van de BWHI. Het platform maakt de uitoefening van deze federale bevoegdheid immers niet moeilijk of onmogelijk, maar vereenvoudigt deze daarentegen. De ontsluiting van de akte van overlijden en van het attest van overlijden kan via het platform gebeuren: (i) op voorwaarde dat het decreet niet de eigenlijke inhoud of wijze van opmaak van de akte van overlijden en van het attest van overlijden regelt, hetgeen niet het geval is en (ii) omdat, maar ook op voorwaarde dat, de toepassing van de federale regels inzake de vaststelling van overlijden en het opmaken van de akte van overlijden niet moeilijk of onmogelijk wordt gemaakt. Het platform maakt dit daarentegen net eenvoudiger: de loutere digitalisering van de akte van overlijden en van het attest van overlijden, zonder dat de erin opgenomen gegevens inhoudelijk worden gewijzigd, kunnen immers net bijdragen tot de goede en efficiënte uitoefening van de federale bevoegdheid inzake de vaststelling van overlijden en het opmaken van de akte van overlijden en het attest van overlijden.

In opmerking 3.3.3 bevestigt de afdeling Wetgeving van de Raad van State verder dat het Vlaamse gewest op grond van zijn bevoegdheid inzake de lokale besturen kan bepalen in welke mate die besturen gegevens kunnen of moeten ontsluiten via het platform. De afdeling Wetgeving van de Raad van State merkt echter op dat de federale overheid bevoegd is voor de akten van burgerlijke stand, waaronder de akte van overlijden. Daaruit zou voortvloeien dat de federale wetgever kan

regelen wie recht heeft op een uittreksel of een afschrift van de akten van burgerlijke stand, evenals de wijze waarop dat uittreksel of afschrift wordt afgeleverd. Volgens de afdeling Wetgeving zouden de artikelen 22 tot en met 24 van het ontwerp de wijze regelen waarop de afschriften en uittreksels van de akte van overlijden aan de uitvaartondernemer, de ontvangende entiteiten in de zin van artikel 21, §3, derde lid, van het decreet van 2 december 2022 en de burgers, via het platform worden afgeleverd. Dit behoort volgens de afdeling Wetgeving van de Raad van State evenwel tot de federale bevoegdheid.

Er moet echter benadrukt worden dat de regeling van artikel 22 tot en met 24 enkel betrekking heeft op het ontsluiten van het uittreksel of het afschrift van de akte van overlijden en beoogt geenszins de opmaak van de akte van overlijden. Deze bepalingen beogen louter de digitalisering van het proces van de doorgifte van het voormelde uittreksel of afschrift van de akte van overlijden door de ambtenaar van de burgerlijke stand of zijn gemachtigde beambten van de plaats van overlijden aan de uitvaartondernemer. Deze regeling raakt bijgevolg niet aan de regeling inzake de burgerlijke stand. Zij heeft immers geen betrekking op de eigen processen en systemen van de gemeente, die buiten het platform plaatsvinden, waaronder de Databank voor de Akte van Burgerlijke Stand (DABS) waar de akten van burgerlijke stand worden aangemaakt, bewerkt, opgeslagen, enz.

De Vlaamse decreetgever kan evenwel op grond van de impliciete bevoegdheden in de zin van artikel 10 van de BWHI met de artikelen 22 tot en met 24 van het ontwerp de toegang tot de akte van overlijden regelen. en de artikelen ogt om verder Voor zover de regeling van artikel 22 tot en met 24 alsnog aan de regeling inzake de burgerlijke stand zou raken, kan de Vlaamse decreetgever evenwel op grond van de impliciete bevoegdheden in de zin van artikel 10 van de BWHI met deze bepalingen de toegang tot de akte van overlijden regelen.

De impliciete bevoegdheden laten de Vlaamse decreetgever toe om de federale bevoegdheid inzake de burgerlijke stand te betreden op voorwaarde dat dit (i) noodzakelijk is om de eigen bevoegdheden van de Vlaamse decreetgever uit te oefenen, (ii) de aangelegenheid zich tot een gedifferentieerde regeling leent en (iii) de weerslag van de betrokken bepalingen op die aangelegenheid slechts marginaal is. De afdeling Wetgeving van de Raad van State aanvaardt in opmerking 3.3.6 van haar advies nr. 77.565/3 van 16 april 2025 uitdrukkelijk dat de aangelegenheid van de artikelen 22 tot en met 24 van het ontwerp zich tot een gedifferentieerde regeling leent en dat de weerslag ervan op de federale bevoegdheid inzake de burgerlijke stand marginaal is.

In tegenstelling tot wat de Raad van State in punt 3.3.6 stelt, is het ontsluiten van het uittreksel of afschrift van de akte van overlijden, vermeld in artikelen 22 tot en met 24 van het ontwerp, evenwel als deeltoepassing wel degelijk noodzakelijk om verschillende redenen. Het ontsluiten van het uittreksel of afschrift van de akte van overlijden is noodzakelijk voor het verwezenlijken van de doelstelling van het maximaal ontzorgen van nabestaanden bij het administratief proces van het overlijden van een persoon (artikel 3, tweede lid, 2° van het ontwerp), hetgeen kadert in de gewestelijke bevoegdheid inzake lijkbezorging. Het is namelijk de uitvaartondernemer die de nabestaanden zoveel mogelijk kan ontzorgen door het uitvoeren van de verschillende formaliteiten van het administratief proces bij het

overlijden van een persoon. Er wordt aan herinnerd dat met ingang van 1 januari 2025 de voorwaarden voor toegang tot een akte van overlijden zijn versoepeld en eenieder het recht heeft om een uittreksel of afschrift van de akte van overlijden aan te vragen, onder de voorwaarden bepaald in het nieuw artikel 29 oud Burgerlijk Wetboek.

Na de opmerking van de Raad van State over het vermeende gebrek aan noodzakelijkheid van het betreden van de federale bevoegdheid, werd artikel 24 van het ontwerp gewijzigd in die zin dat het verplicht gebruik van het platform werd vervangen door een louter facultatief gebruik. De decreetgever regelt hiermee op geen enkele manier de “wijze” waarop de burgerlijke stand dient te worden uitgeoefend, noch regelt het ontwerp de inhoud van het uittreksel of het afschrift van de akte van overlijden. Het ontwerp voorziet slechts in de mogelijkheid voor lokale besturen lokale besturen om het uittreksel of afschrift aan het platform te ontsluiten (op te laden), indien zij dat wensen. Op de “wijze” wordt in die zin niet op dwingende wijze ingegrepen.

Bovendien had de wetgever bij de recente wijziging van het nieuw artikel 29 oud Burgerlijk Wetboek eveneens de doelstelling om de actuele problematiek rond het organiseren van de begrafenis te verhelpen en nabestaanden maximaal te ontzorgen.¹ Daarnaast is de doelstelling van het platform om als een centraal punt te functioneren, waar alle betrokken entiteiten de benodigde documenten efficiënt en eenvoudig kunnen opvragen en ontsluiten. Een efficiëntere dienstverlening zorgt er namelijk voor dat burgers, waaronder nabestaanden, en betrokken actoren (aanleverende en ontvangende entiteiten) sneller en op eenvoudige wijze toegang krijgen tot de gegevens in verband met overlijden die nodig zijn voor het uitvoeren van de verschillende administratieve processen, wettelijke verplichtingen en taken bij het overlijden van een persoon. Deze mogelijkheid onderstreept het one-stop-shop-karakter van het platform voor alle informatie in verband met het overlijden van een persoon.

De gemeente zal het uittreksel of het afschrift van de akte van overlijden op het platform opladen (ontsluiten) en het bijgevolg via het ter beschikking stellen. Dit betekent dat het ontwerp niet raakt aan de eigenlijke wijze waarop de uittreksels en afschriften van de akte van overlijden kunnen worden ontsloten. De ambtenaar burgerlijke stand genereert immers nog steeds een uittreksel of afschrift vanuit DABS (Databank voor Akten van de Burgerlijke Stand) om het daarna aan de aanvrager te bezorgen. Het ontwerp voorziet slechts in de mogelijkheid om het uittreksel of het afschrift van de akte van overlijden, naast de reeds bestaande kanalen per mail, post, eBox, MijnBurgerprofiel of fysieke afhandeling, ook via het platform te ontsluiten, om zo de ontvangende entiteiten, in het bijzonder de uitvaartondernemer, te bedienen, en hem op die manier in de mogelijkheid te stellen om diens taken uit te voeren en om de doelstellingen van het ontwerp te verwezenlijken. Het platform werkt bijgevolg als een doorgeefluik dat het uittreksel of het afschrift van de akte van overlijden ter beschikking stelt aan de ontvangende entiteiten.

Tot slot moet worden benadrukt dat de uitvaartondernemer helpt bij de eerste administratieve stap van de overlijdensakte dat onder meer dient als startpunt van de aangifte in het kader van de (gewestelijke) erfbelasting die door de nabestaanden moet gebeuren. Ook in dat opzicht kan de regeling als noodzakelijk in het kader van de gewestelijke bevoegdheden worden beschouwd.

Artikel 2

1° aanleverende entiteit: iedere entiteit die aansluit op het platform en gegevens via het platform ontsluit. Deze definitie verwijst naar de entiteiten, vermeld in artikel 2, 15°, van het decreet van 2 december 2022. Het gaat hierbij zowel om burgers als overheidsinstanties;

2° afschrift van de akte van overlijden: deze definitie verwijst naar het afschrift van de akte van overlijden, vermeld in artikel 29, §1/1, 1° en 2°, oud Burgerlijk Wetboek. Hieronder worden ook de afschriften van de akte van het levenloos kind als akte van overlijden in de zin van artikel 55 oud Burgerlijk Wetboek en verder bedoeld;

3° algemene verordening gegevensbescherming: deze definitie herneemt de officiële verwijzing naar Verordening (EU) nr. 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 (algemene verordening gegevensbescherming);

4° besluit van 14 mei 2004: deze definitie verwijst naar het besluit van de Vlaamse regering van 14 mei 2004 tot organisatie, inrichting en beheer van begraafplaatsen en crematoria;

5° betrokkene: deze definitie verwijst naar de betrokkene, vermeld in artikel 4, 1), van de algemene verordening gegevensbescherming;

6° burger: deze definitie verwijst naar de burger, vermeld in artikel I.4, 7°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. Dit is een ruim begrip en omvat alle natuurlijke personen, groeperingen van natuurlijke personen, rechtspersonen of groeperingen van rechtspersonen. Hieronder kunnen bijvoorbeeld nabestaanden of uitvaartondernemers worden begrepen;

7° declarant: deze definitie verwijst naar de declarant, vermeld in artikel 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 februari 2006 tot vaststelling van de wijzen van lijkbezorging, de asbestemming en de rituelen van de levensbeschouwing voor de uitvaartplechtigheid die kunnen opgenomen worden in de schriftelijke kennisgeving van de laatste wilsbeschikking die aan de ambtenaar van de burgerlijke stand kan overgemaakt worden;

8° decreet van 16 januari 2004: verwijst naar het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging;

9° decreet van 2 december 2022: verwijst naar het decreet van 2 december 2022 houdende de machtiging tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Datanutsbedrijf in de vorm van een naamloze vennootschap;

10° Departement Zorg: verwijst naar het Departement Zorg, vermeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 12 mei 2023 over het Departement Zorg;

11° entiteit: verwijst naar een entiteit als vermeld in artikel 2, 15°, van het decreet van 2 december 2022;

12° gegevens in verband met het overlijden: de gegevens over het overlijden van een persoon, inclusief gegevens over juridische en administratieve handelingen bij het overlijden van een persoon; Het is een overkoepelend begrip dat verwijst naar alle gegevens, inclusief persoonsgegevens en de gegevens van een overleden persoon, vermeld in artikel 2, 14°, van het decreet, die in verband met het overlijden van een persoon verwerkt kunnen worden binnen het platform;

13° koepelorganisatie: een organisatie die namens een groep van aanleverende of ontvangende entiteiten op het platform aansluit. De aanleverende of ontvangende

entiteiten die behoren tot de groep kunnen via de koepelorganisatie aansluiten. De aansluiting van de betrokken aanleverende of ontvangende entiteiten verloopt op die manier centraal, in tegenstelling tot een individuele of afzonderlijke aansluiting. Een voorbeeld is een beroepsorganisatie die de belangen van de aanleverende of ontvangende entiteit op representatieve wijze vertegenwoordigt (bijvoorbeeld aansluiting via het Verenigd Netwerk van Openbare Crematoria (VNOC));

14° koninklijk besluit van 17 juni 1999: het koninklijk besluit van 17 juni 1999 waarbij het opmaken van een jaarlijkse statistiek van de overlijdensoorzaken wordt voorgeschreven;

15° lokale overheid: deze definitie verwijst naar de lokale overheden, vermeld in artikel I.3, 5°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. De toepassingen en deelt toepassingen zoals omschreven in het ontwerp verwijzen momenteel naar de gemeenten als ontvangende en aanleverende entiteiten. Momenteel zijn geen andere lokale overheden dan de gemeente als ontvangende of aanleverende entiteit voorzien in het decreet. Bij het ontwikkelen van aanvullende toepassingen en/of deelt toepassingen in de toekomst kunnen mogelijk andere lokale overheden betrokken zijn. Een voorbeeld hiervan is het OCMW in die gevallen waar het OCMW de rol van gemachtigde om de uitvaart te regelen op zich zou nemen;

16° metagegevens: verwijst naar metagegevens als vermeld in artikel 2, 5°, van het decreet van 2 december 2022;

17° ontvangende entiteit: iedere entiteit die aansluit op het platform en gegevens via het platform ontvangt. Deze definitie verwijst naar de entiteiten, vermeld in artikel 2, 15°, van het decreet van 2 december 2022. Het gaat hierbij zowel om burgers als overheidsinstanties;

18° overleden persoon: de persoon waarbij de arts het overlijden ter plaatste heeft vastgesteld;

19° persoonsgegevens: deze definitie verwijst naar de persoonsgegevens, vermeld in artikel 4, 1), van de algemene verordening gegevensbescherming;

20° platform: verwijst naar het elektronisch informatiesysteem, vermeld in artikel 3 van dit decreet;

21° platformretributie: de retributie die verschuldigd is aan het Vlaams Datanutsbedrijf voor de toegang tot en het gebruik van het platform,

22° uittreksel van de akte van overlijden: deze definitie verwijst naar het uittreksel van de akte van overlijden, vermeld in artikel 29, §1, 1°, oud Burgerlijk Wetboek. Hieronder worden ook de uittreksels van de akte van het levenloos kind, vermeld in artikel 58 oud Burgerlijk Wetboek en de internationale meertalige uittreksels van de akte van overlijden, vermeld in de Conventie van de Commission Internationale de l'Etat Civil (CIEC) 16, de CIEC 34 en de wet van 30 maart 2017 houdende instemming met de Overeenkomst inzake de afgifte van meertalige en gecodeerde uittreksels uit en attesten van de burgerlijke stand, als akte van overlijden in de zin van artikel 55 oud Burgerlijk Wetboek bedoeld;

23° uitvaartondernemer: deze definitie verwijst naar de gemachtigde, vermeld in artikel 15bis, §2, eerste lid, van het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging. De persoon die bevoegd is om in de lijkbezorging te voorzien, doet de aanvraag tot toestemming. Hij kan een andere persoon machtigen om de aanvraag in te dienen. Dat is doorgaans de begrafenis- of uitvaartondernemer. Het begrip 'persoon die in de lijkbezorging voorziet' is volgens de rechtspraak de persoon die door zijn affectieve band met de overledene geacht wordt het best zijn voorkeur inzake lijkbezorging of de vermoedelijke wil van de overledene gekend te hebben (zie onder meer Luik, 25 november 1994, Rev.trim.dr.fam. 1997, 202; Vred. Leuven (3de kanton) 29 oktober 2015, T.Vred.

2016, 538). De uitvaartondernemer wordt bijgevolg aangeduid door de nabestaanden. Om de aansluiting op het platform van uitvaartondernemers te beschermen, gelden een aantal waarborgen. Enkel uitvaartondernemers geregistreerd met de NACEBEL code 96.3 voor begrafeniswezen en aanverwante activiteiten kunnen aansluiten op het platform. Daarnaast dient de uitvaartondernemer een verklaring af te leggen het mandaat van de nabestaanden ontvangen te hebben om op te treden in het desbetreffende overlijdensdossier. Conform artikel 8 en 9 van dit decreet kan het Vlaams Datanutsbedrijf de aansluiting van de uitvaartondernemer controleren, in voorkomend geval via de koepelorganisatie voor zover deze zou optreden. In dergelijke gevallen worden er afspraken gemaakt met de koepelorganisatie en worden de nodige waarborgen voorzien voor de aansluiting van aanleverende en ontvangende entiteiten (bv. controle van het mandaat van de uitvaartondernemer). Voor zover de beroepsorganisaties van de uitvaartondernemers zouden optreden als koepelorganisatie, dient opgemerkt te worden dat deze in principe over een deontologische code beschikken die het beroep van de uitvaartondernemer, voor zover die zich aansluit bij de beroepsorganisatie, vormt geeft (bv. Funebra en Uitvaartunie). Deze beroepsorganisaties voorzien in mogelijkheden tot het indienen van een klacht en richten daarnaast comités voor ethiek op (bijvoorbeeld het comité voor ethiek en bemiddeling van Funebra);

24° verwerking: deze definitie verwijst naar een verwerking als vermeld in artikel 4, 2), van de algemene verordening gegevensbescherming;

25° Vlaams Datanutsbedrijf: deze definitie verwijst naar het extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Datanutsbedrijf, vermeld in artikel 3 van het decreet van 2 december 2022.

De definities, gebruikt in het decreet van 2 december 2022 houdende machtiging tot oprichting van het privaatrechtelijke vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Datanutsbedrijf in de vorm van een naamloze vennootschap, blijven eveneens van toepassing, voor zover daarvan bij dit decreet niet wordt afgeweken.

Titel 2. Opdrachten en taken

Artikel 3

Dit artikel beschrijft de opdrachten van het Vlaams Datanutsbedrijf in het kader van het Platform voor overlijdensadministratie.

Het Vlaams Datanutsbedrijf staat in voor de ontwikkeling en het beheer van het platform dat voorziet in de veilige deling van gegevens tussen de aanleverende en ontvangende entiteiten. Het platform bestaat uit een elektronisch informatiesysteem en heeft tot doel om administratieve processen en procedures in verband met het overlijden van een persoon en de daar bijhorende overlijdensadministratie te digitaliseren en de daarmee verbonden gegevens uit te wisselen en te ontsluiten tussen de verschillende betrokken actoren als het overlijden plaatsvindt in het Vlaamse Gewest. Op die manier wil het platform ook de nabestaanden van een overledene ontzorgen.

Het aanknopingspunt voor het administratief proces is het overlijden van een persoon, waarbij een arts ter plaatse zal komen op de plaats van het overlijden

van deze persoon om het overlijden vast te stellen. Dit is een verplichting op basis van het KB van 17 juni 1999 waarbij het opmaken van een jaarlijkse statistiek van de overlijdensoorzaken wordt voorgeschreven. Dit verhindert niet dat in de toekomst een eventuele uitbreiding van het platform naar andere deelstaten mogelijk is, mits daartoe de nodige formaliteiten en wetgevende processen gerespecteerd worden (bijvoorbeeld onder de vorm van een samenwerkingsovereenkomst).

Het platform zal in hoofdzaak een gegevensdeling inhouden van de gegevens van een overleden persoon. Dergelijke gegevens worden overeenkomstig overweging 27 AVG niet beschouwd als persoonsgegevens die de bescherming van de AVG genieten. Niettemin kunnen er binnen het platform mogelijk persoonsgegevens (van levende natuurlijke personen) gedeeld worden, zoals bijvoorbeeld de gegevens van nabestaanden en gegevens van de vaststellende arts bij de aangifte van overlijden, gegevens van nabestaanden in het kader van de aanvraagprocedure voor de toestemming crematie of begraven of identificatiegegevens van de uitvaartondernemer die de uitvaart regelt.

Er kunnen binnen het platform incidenteel ook gevoelige persoonsgegevens in de zin van artikel 9 of 10 AVG worden uitgewisseld, zoals bijvoorbeeld gegevens over de gezondheidstoestand (weliswaar) van de overleden persoon (doodsoorzaak, infectieziekten, enz.) en de gegevens van de moeder bij een doodgeboorte (gegevens over de zwangerschap en de bevalling van de moeder). Het gaat hier om gegevens van de overleden persoon die in principe niet als persoonsgegevens of gevoelige persoonsgegevens kwalificeren. De gegevens van de moeder bij doodgeboorte worden slechts incidenteel gedeeld. De gegevens van overleden personen zijn geen gezondheidsgegevens.

Tot slot kan het Vlaams Datanutsbedrijf naast de in artikel 3 en 4 van het ontwerp vermelde taken, ook activiteiten, taken en bedrijvigheden voorbereiden of verrichten die rechtstreeks of onrechtstreeks bijdragen tot de verwezenlijking van de opdrachten.

In het kader van deze opdrachten en de taken van het Vlaams Datanutsbedrijf, bepaald in artikel 4 van het ontwerp, is het Vlaams Datanutsbedrijf belast met een aantal wettelijke verplichtingen en taken, die taken van algemeen belang vormen in de zin van artikel 6, 1, e), van de algemene verordening gegevensbescherming en kaderen binnen de algemene opdrachten zoals hierboven toegelicht. Het Vlaams Datanutsbedrijf oefent in de zin van artikel 6, 1, e) van de algemene verordening gegevensbescherming een taak van algemeen belang uit (niet van openbaar gezag). DNB beschikt op basis van artikelen 3 en 4 van het ontwerp van decreet zelfs over een zwaarwegend algemeen belang, in de zin van artikel 9, 2, g), AVG om op een veilige en gegeven beschermende manier gegevens in verband met overlijden te ontsluiten via het platform. Voor een bespreking van de taken wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4 van het ontwerp.

De verplichtingen in dit decreet doen geen afbreuk aan verplichtingen uit toepasselijke sectorreglementering, die in voorkomend geval cumulatief moeten worden nageleefd. Zo moeten de bepalingen van het decreet steeds worden gelezen conform de toepasselijke gegevensbeschermingswetgeving en in lijn met de verplichtingen die volgen uit de algemene verordening gegevensbescherming, en in overeenstemming met de bepalingen van het decreet van 2 december 2022 houdende machtiging tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern

verzelfstandigd agentschap Vlaams Datanutsbedrijf in de vorm van een naamloze vennootschap. Ook de specifieke regelgeving die aspecten inzake aspecten van de administratie van het overlijden van een persoon nader regelt, blijft van toepassing zoals het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging en de uitvoeringsbesluiten en het koninklijk besluit van 17 juni 1999 waarbij het opmaken van een jaarlijkse statistiek van de overlijdensoorzaken wordt voorgeschreven.

Artikel 4

Dit artikel belast het Vlaams Datanutsbedrijf met een aantal taken. Deze taken zijn uitdrukkelijk en afdoende opgenomen in het ontwerp:

1° een visie en een strategie ontwikkelen om effectieve, efficiënte en goed beveiligde toepassingen te ontwikkelen en te beheren die de gegevensdeling in een gegevensdelingsplatform ondersteunen en de naleving ervan opvolgen.

Het Vlaams Datanutsbedrijf staat in voor de ontwikkeling van een visie en strategie om het delen van gegevens te faciliteren via het platform. De bedoeling is om de uitwisseling van gegevens zoveel als mogelijk te vergemakkelijken, te vereenvoudigen, te digitaliseren en te zorgen voor een uniforme aanpak voor alle aanleverende en ontvangende entiteiten.

2° een elektronisch informatiesysteem voor gegevens in verband met overlijden concipiëren, ontwikkelen, openstellen en beheren. Het elektronisch informatiesysteem maakt de uitwisseling van gegevens in verband met overlijden en afgeleide gegevens of metagegevens en ook de uitwisseling van statistische gegevens tussen een aanleverende entiteit en een ontvangende entiteit mogelijk.

Het platform vormt een centraal elektronisch informatiesysteem voor gegevens waar gegevens gemakkelijk kunnen worden gedeeld tussen de aanleverende en ontvangende entiteiten. Het Vlaams Datanutsbedrijf neemt daarbij de rol op als tussenpersoon tussen de aanleverende entiteiten die gegevens ontsluiten aan het platform en die het Vlaams Datanutsbedrijf vervolgens ontsluit en ter beschikking stelt aan de ontvangende entiteit.

3° aanvullende toepassingen, aanvullende deeltoepassingen of afgeleide deeltoepassingen uitwerken;

Het ontwerp heeft tot doel om de bestaande administratieve processen en procedures in verband met het overlijden van een persoon te digitaliseren en de daarmee verbonden gegevens uit te wisselen en te ontsluiten tussen de verschillende betrokken entiteiten. Op die manier streeft het platform ook de ontzorging van nabestaanden na. Dit gebeurt binnen het platform onder de vorm van een aantal toepassingen met specifieke deeltoepassingen. De bij aanvang van het platform beschikbare toepassingen worden beschreven in artikel 11 tot en met 37 van dit ontwerp. Het Vlaams Datanutsbedrijf kan aanvullende deeltoepassingen en toepassingen uitwerken binnen het kader van dit ontwerp. Dit is nauw verbonden met de beleidsmatige taak die aan het Vlaams Datanutsbedrijf is toebedeeld, zie daarvoor de toelichting in artikel 3 van het ontwerp.

Het Vlaams Datanutsbedrijf kan daarnaast afgeleide deeltoeepassingen van voormelde toepassingen en deeltoeepassingen samenstellen en ontsluiten. Het gaat om gegevens die reeds ontsloten worden binnen het platform in het kader van de toepassingen en deeltoeepassingen en vervolgens op basis van bestaande, op vandaag voornamelijk papieren, processen aan de betrokken entiteiten ontsloten worden. Een concreet voorbeeld hiervan is de gegevensuitwisseling aan de crematoria en begraafplaatsen. De crematoria en begraafplaatsen doorlopen het administratief proces om een overleden persoon te laten cremen of begraven, waarbij ze bepaalde gegevens van de overleden persoon nodig hebben. De gegevens die de crematoria en begraafplaatsen op vandaag ontvangen zijn afkomstig van onder andere de vaststelling van het overlijden door de arts (door middel van het invullen van de papieren stroken van het KB van 17 juni 1999) en het (papieren) proces van de aanvraag en toestemming tot begraven of crematie door de uitvaartondernemer. De doorgifte van deze gegevens en de afwikkeling van deze processen verloopt vandaag uitsluitend op papier, met alle nadelen van dien. Door deze processen te digitaliseren, worden voorheen op papier uitgewisselde gegevens sneller beschikbaar. Die gegevens zijn bovendien op meer individuele en afzonderlijke basis beschikbaar, en kunnen daardoor specifieker worden hergebruikt. Een voorbeeld daarvan betreft de ontsluiting van gegevens aan de crematoria en begraafplaatsen, waarbij deze ontvangende entiteiten enkel de gegevens van de overleden persoon die nodig zijn voor de afhandeling van de crematie of begraafing ontvangen (zie bv. de toelichting bij artikel 32 e.v. van dit ontwerp). Hierdoor wordt uitvoering gegeven aan het principe van gegevensminimalisering en wordt ook het *only once*-principe gehuldigd.

Het hergebruik van gegevens gebeurt voor de doeleinden, vermeld in artikel 3, zonder afbreuk te doen aan de algemene hergebruikregels, opgenomen in artikel II.52 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, en aan de algemene regels inzake hergebruik van persoonsgegevens zoals omschreven in artikel 6(4) van de algemene verordening gegevensbescherming.

4° pilootprojecten organiseren in eigen opdracht of in opdracht van entiteiten.

Het Vlaams Datanutsbedrijf kan pilootprojecten organiseren in eigen opdracht of in opdracht van entiteiten. Hiermee worden het uitwerken van projecten bedoeld die zich in een eerste pilootfase bevinden om de haalbaarheid, praktische en technologische uitwerking en de concrete deeltoeepassing of de relevante toepassingen, uit te werken. Dit kan het Vlaams Datanutsbedrijf alleen, al dan niet in samenwerking of in opdracht van andere entiteiten (relevante stakeholders) doen. Dit sluit bovendien aan bij de doelstelling om nieuwe toepassingen, nieuwe deeltoeepassingen of afgeleide deeltoeepassingen te ontwikkelen.

5° het verzoek tot aansluiting tot het platform beoordelen en de aansluiting controleren, schorsen of opheffen zonder voorafgaand advies van het adviescomité in afwijking van artikel 10, §2, eerste lid, 3° tot en met 5° decreet van 2 december 2022.

De Raad van Bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf beoordeelt het verzoek tot aansluiting tot het platform en beschikt over de mogelijkheid om de aansluiting tot het platform *an sich* te controleren, te schorsen of op te heffen.

Het ontwerp voorziet in een afwijking van artikel 10, §2, eerste lid, 3° tot en met 5° van het decreet van 2 december 2022. De beslissing van de Raad van Bestuur dient niet voorafgegaan te worden door een advies van het adviescomité. Deze afwijking kent verschillende redenen. De rol van het adviescomité zoals bepaald in het decreet van 2 december 2022 is ingegeven met het oog op de bescherming van persoonsgegevens van burgers. De gegevens die in het kader van het platform gedeeld worden zijn voornamelijk gegevens van overleden personen die geen persoonsgegevens zijn in de zin van de AVG. Slechts een deel van de uitgewisselde gegevens omvat persoonsgegevens. Daarnaast vindt er slechts in zeer beperkte mate gegevensdeling op initiatief van de overleden persoon bij leven of nabestaanden of via deze personen plaats. Hieruit blijkt dat de uitgangspunten en achterliggende bedoeling van de rol van het adviescomité niet zozeer van toepassing zijn op de gegevensdeling in het kader van het platform. Daarnaast worden de aanleverende en ontvangende entiteiten van het platform in principe bepaald op basis van de bestaande administratieve processen en procedures in verband met het overlijden. Deze processen bestaan met andere woorden al vandaag, maar worden louter gedigitaliseerd. In die gevallen waar via de datakluizen bepaalde gegevens zouden worden ontsloten, gelden de waarborgen van het decreet van 2 december 2022 met betrekking tot de datakluizen. Bijgevolg geldt de rol van het adviescomité, vermeld in artikel 10, §2, eerste lid, van het decreet van 2 december 2022 onverminderd in voormeld geval.

Het ontwerp bouwt daarnaast ook andere sterke waarborgen in, zoals de verantwoordelijkheden en verplichtingen van de aanleverende en ontvangende entiteiten van artikel 7 en 8 die decretaal zijn verankerd. Een meer gedetailleerde omschrijving daarvan is opgenomen onder voornoemde artikelen.

6° een informatiestandaard voor het platform ontwikkelen, vaststellen, invoeren, onderhouden en gebruiken.

Het Vlaams Datanutsbedrijf stelt een informatiestandaard vast waar aanleverende entiteiten en ontvangende entiteiten zich aan moeten houden bij de mededeling, ontsluiting en ontvangst van gegevens aan het platform. Deze informatiestandaard is gebaseerd op het OSLO (Open Standaarden voor Linkende Organisaties) datamodel maar wordt aangepast aan de specifieke noden van het platform. Deze informatiestandaard wordt aan de internationale en nationale technische standaarden getoetst.

7° de platformretributies aanrekenen en innen.

Het Vlaams Datanutsbedrijf staat in voor het innen van de platformretributie van ontvangende entiteiten die gebruik maken van het platform. De nadere regels zijn uitgewerkt in artikel 42 van het ontwerp.

8° statistische gegevens en rapporten en analyses, die zijn opgemaakt op basis van gegevens, die zijn uitgewisseld binnen het platform of metagegevens over het gebruik van het platform ontwikkelen, produceren en verspreiden.

Het Vlaams Datanutsbedrijf kan rapporten en analyses maken op basis van de gegevens uitgewisseld binnen het platform en metagegevens over het gebruik van het platform en deze ter beschikking stellen.

9° alle andere taken dan de taken, vermeld in punt 1° tot en met 8°, die rechtstreeks of onrechtstreeks kunnen bijdragen tot de verwezenlijking van de taken, vermeld in punt 1° tot en met 8°, en de opdrachten, vermeld in artikel 3 van dit decreet.

Het Vlaams Datanutsbedrijf kan alle andere taken uitvoeren die rechtstreeks of onrechtstreeks bijdragen tot de verwezenlijking van hogervermelde taken. Het Vlaams Datanutsbedrijf oefent deze "andere taken" steeds uit binnen de krijtlijnen en het kader van dit decreet en het DNB-decreet (zie artikelen 4 en 5). Er is weliswaar een zekere appreciatiemarge begrepen in de omschrijving van de beleidsuitvoerende taken, in die zin dat de concrete casussen van het Vlaamse Datanutsbedrijf nog niet allemaal precies bepaald zijn. Dat laatste is immers niet nodig en ook niet mogelijk op heden, gelet op het evolutieve karakter van de digitale wereld en het feit dat het Vlaams Datanutsbedrijf net daar moet op inspelen en een hefboom moet vormen voor de data-economie. De afbakening is daarom in eerder abstracte termen gesteld, maar de voorliggende regeling bevat wel de essentiële elementen van de doelstellingen en de beleidsuitvoerende taken. Zo heeft het Vlaams Datanutsbedrijf bijvoorbeeld de taak om datakwaliteit van de gegevens in verband met overlijden te waarborgen en verbeteringen daarvan te stimuleren (o.a. door maximaal in te zetten op het rechtstreeks bevragen van de gegevensbronnen). Deze taak vloeit voort uit de taken onder 1° en 2° van dit artikel.

Het tweede lid van het ontwerp bepaalt dat de Vlaamse Regering, binnen de in artikel 4 van het ontwerp vastgelegde krijtlijnen en grenzen, via een besluit van de Vlaamse Regering de taken van het platform en de regels daaromtrent nader kan bepalen.

Titel 3. De aansluiting op het platform

Artikel 5

Dit artikel regelt de aansluiting en mededeling van gegevens door aanleverende entiteiten op het platform. Iedere aanleverende entiteit is verantwoordelijk voor de naleving van de principes in artikel 7, tweede lid van het decreet, waaronder het voorzien in een rechtsgrond om gegevens mee te delen. Dit artikel biedt het kader van voorwaarden die de aanleverende entiteit dient toe te passen.

Het ontsluiten verloopt, in elk van de gevallen, bepaald in dit artikel, in voorkomend geval via een koepelorganisatie of, in voorkomend geval via het agentschap Digitaal Vlaanderen, dat de functie van dienstenintegrator als vermeld in artikel 3, §1 van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en de organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator, vervult.

In dit artikel wordt verstaan onder Vlaamse instantie: een Vlaamse instanties als vermeld in artikel 2, 14°, van het decreet van 2 december 2022. De structuur van het artikel is gebaseerd op de structuur van artikel 13 van het decreet van 2 december 2022 maar wijkt hiervan in beperkte mate af doordat er in voorliggend ontwerp van decreet met een afzonderlijke definitie van lokale overheden, vermeld in artikel 2, 15°, wordt gewerkt. Daardoor wordt in artikel 5, §2, deze categorie expliciet toegevoegd, in tegenstelling tot het decreet van 2 december 2022 waar

deze in principe onder artikel 13, §2, van voormeld decreet begrepen worden. Bijgevolg hanteert het ontwerp de volgende driedeling: i) Vlaamse instanties en lokale overheden maken deel uit van artikel 5, §2, ii) overheidsinstanties die geen Vlaamse instanties of lokale overheden zijn, maken deel uit van artikel 5, §3 en iii) entiteiten die geen overheidsinstanties zijn, maken deel uit van artikel 5, §4.

De tweede paragraaf van artikel 5 bepaalt dat de Vlaamse instanties en de lokale overheden, als aanleverende entiteiten, aan het Vlaams Datanutsbedrijf gegevens kunnen meedelen voor zover minstens een van de voorwaarden bepaald in het artikel vervuld zijn. Dit is het geval indien i) de burger in kwestie verzoekt om het delen van die gegevens en daarbij het Vlaams Datanutsbedrijf heeft verzocht om dat verzoek namens die burger door te geven (1°), of ii) de Vlaamse instantie of lokale overheid gemachtigd is tot gegevensdeling bij of krachtens een supranationale of wetskrachtige norm (2°).

De derde paragraaf van artikel 5 bevat een soortgelijke bepaling van toepassing op overheidsinstanties die geen Vlaamse instanties of lokale overheid zijn. Deze aanleverende entiteiten kunnen gegevens meedelen voor zover een van de voorwaarden vervuld zijn. Dit is het geval indien i) de burger in kwestie verzoekt om het delen van die gegevens en daarbij het Vlaams Datanutsbedrijf heeft verzocht om dat verzoek namens die burger door te geven (1°), of ii) de overheidsinstantie die geen Vlaamse instantie of lokale overheid is, gemachtigd is tot gegevensdeling bij of krachtens een supranationale of wetskrachtige norm (2°).

De vierde paragraaf van artikel 5 voorziet dat mededeling van gegevens in verband met overlijden aan het Vlaams Datanutsbedrijf eveneens kan gebeuren door entiteiten die geen overheidsinstantie zijn, als vermeld in paragraaf 2 en 3. Voorbeelden hiervan zijn de arts of de uitvaartondernemer. Op termijn kunnen dit ook bv. notarissen zijn die een akte van erfopvolging beschikbaar maken via het platform. Deze aanleverende entiteiten kunnen gegevens meedelen voor zover een van de voorwaarden vervuld zijn. Dit is het geval indien:

- i) de burger in kwestie verzoekt om het delen van die gegevens en daarbij het Vlaams Datanutsbedrijf heeft verzocht om dat verzoek namens die burger door te geven (1°). De betrokken burger verwijst naar de burger die betrokken is bij de verschillende handelingen binnen het administratief proces van het overlijden van een persoon. Om de betrokken burger te bepalen dient toepassing gemaakt te worden van de toepasselijke wet- en regelgeving die voormelde handelingen bepaalt (bijvoorbeeld nabestaanden, erfgenamen enz.). Het decreet doet geen afbreuk aan deze wet- en regelgeving;
- ii) de entiteit die geen overheidsinstantie is, gemachtigd is tot gegevensdeling bij of krachtens een supranationale of wetskrachtige norm (2°), of;
- iii) de entiteit die geen overheidsinstantie is, beschikt over een gerechtvaardigd belang als vermeld in artikel 6, 1, f) van de algemene verordening gegevensbescherming om gegevens in verband met overlijden aan het Vlaams Datanutsbedrijf mee te delen. Dit laat voormelde entiteiten toe om gegevens in verband met overlijden die op vandaag in het kader van bestaande (papieren) processen mee te delen aan het Vlaams Datanutsbedrijf, opdat het Vlaams Datanutsbedrijf de doelen, vermeld in artikel 3, en taken, vermeld in artikel 4, van het

decreet kan verwezenlijken, in het bijzonder met het oog op de digitalisering van de bestaande (papieren) administratieve processen en het ontzorgen van nabestaanden bij deze processen. De aansluiting van deze aanleverende entiteiten kan ook via een koepelorganisatie als vermeld in artikel 2, 9°, verlopen.

Het laatste lid bepaalt dat de Vlaamse Regering de datum waarop burgers, die natuurlijke personen zijn, als aanleverende entiteit kunnen aansluiten op het platform. De ontwikkelingen van het platform zijn op vandaag nog niet van die aard om de burger rechtstreeks op het platform aan te sluiten. Het gaat over minder dan een procent van de overlijdensgevallen waar een burger zelf de overlijdensadministratie op zich wenst te nemen. Zolang de burger nog geen rechtstreekse toegang heeft tot het platform, kan hij nog steeds bij de gemeente van het overlijden terecht, zoals vandaag het geval is (of uiteraard ook bij een uitvaarondernemer). Het begrip "burger" als natuurlijke persoon dient in deze context niet eng begrepen te worden. Het is niet de bedoeling om de aansluiting van professionelen, die een natuurlijke persoon zijn (bv. eenmanszaak) uit te sluiten, deze kunnen al van bij het begin gebruik maken van het platform.

Artikel 6

Dit artikel vormt een spiegelbepaling aan artikel 5 en regelt de mededeling van gegevens aan ontvangende entiteiten op het platform. Iedere ontvangende entiteit is verantwoordelijk voor de naleving van de principes in artikel 7, tweede lid van het decreet, waaronder het voorzien in een rechtsgrond om gegevens te ontvangen.

Het ontsluiten verloopt, in elk van de gevallen bepaald in artikel, in voorkomend geval via een koepelorganisatie of, in voorkomend geval via het agentschap Digitaal Vlaanderen, dat de functie van dienstenintegrator als vermeld in artikel 3, §1 van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en de organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator, vervult.

Dit artikel biedt het kader van voorwaarden die de aanleverende entiteit dient toe te passen. Het Vlaams Datanutsbedrijf kan aan de ontvangende entiteiten gegevens ontsluiten voor zover minstens een van de voorwaarden bepaald in het artikel vervuld zijn. Dit is het geval voor zover:

- i) de burger in kwestie verzoekt om het delen van die gegevens en daarbij het Vlaams Datanutsbedrijf heeft verzocht om dat verzoek namens die burger door te geven (1°);
- ii) de entiteit die geen overheidsinstantie is, gemachtigd is tot gegevensdeling bij of krachtens een supranationale of wetskrachtige norm (2°), of;
- iii) de entiteit die geen overheidsinstantie is, voor zover de mededeling van gegevens noodzakelijk is voor de behartiging van een gerechtvaardigd belang van deze entiteit als vermeld in artikel 6, 1, f) algemene verordening gegevensbescherming. Dit laat voormelde entiteiten toe om gegevens in verband met overlijden die op vandaag in het kader van bestaande (papieren) processen mee te delen aan het Vlaams Datanutsbedrijf, opdat het Vlaams Datanutsbedrijf de doelen, vermeld

in artikel 3, en de taken, vermeld in artikel 4, van het decreet kan verwezenlijken, in het bijzonder met het oog op de digitalisering van de bestaande (papieren) administratieve processen en het ontzorgen van nabestaanden bij deze processen. De aansluiting van deze ontvangende entiteiten kan ook via een koepelorganisatie als vermeld in artikel 2, 9°, verlopen.

Het laatste lid bepaalt dat de Vlaamse Regering de datum waarop burgers, die natuurlijke personen zijn, als ontvangende entiteit kunnen aansluiten op het platform. De ontwikkelingen zijn er op vandaag nog niet om de burger op het platform aan te sluiten gezien het geringe voorkomen van dergelijk geval (minder dan een procent) en het feit dat de burger in voorkomend geval nog bij de gemeente van het overlijden (of bij een uitvaartondernemer) terecht kan. Het begrip "burger" als natuurlijke persoon dient niet eng begrepen te worden. Het is niet de bedoeling om de aansluiting van professionelen, die een natuurlijke persoon zijn (bv. eenmanszaak) uit te sluiten.

Naar aanleiding van de opmerkingen van de Raad van State (punt 8) wordt de tekst bij het begin van het eerste lid afgestemd op de formulering die in artikel 5 van het ontwerp wordt gehanteerd.

Artikel 7

Dit artikel bepaalt dat iedere aanleverende en iedere ontvangende entiteit verantwoordelijk is voor de naleving van de regelgeving die van toepassing is op de aanleverende en ontvangende entiteit en de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen die van toepassing is bij de verwerking van persoonsgegevens.

Iedere aanleverende en iedere ontvangende entiteit neemt daartoe alle passende maatregelen, waaronder de vereiste technische en organisatorische maatregelen, en garandeert onder zijn verantwoordelijkheid de principes, vermeld in het artikel, na te leven. Deze bepaling bevestigt een aantal vereisten, namelijk de vereiste van minimale gegevensverwerking (artikel III.66 en verder van het Bestuursdecreet en artikel 5, (1), (b), van de algemene verordening gegevensbescherming), de vereiste van juistheid (artikel 5, (1), (d), van de algemene verordening gegevensbescherming), de vereiste van een rechtvaardigingsgrond (artikel 5(1)(a) en artikel 6 algemene verordening gegevensbescherming) voor zover deze voldoet aan de voorwaarden van artikel 5 en 6 van het decreet, en vereiste van integriteit en vertrouwelijkheid (artikel 5, (1), (f), van de algemene verordening gegevensbescherming).

In het bijzonder zijn de aanleverende en ontvangende entiteiten verantwoordelijk om (i) enkel die gegevens mee te delen die noodzakelijk en juist zijn en (ii) onjuiste gegevens te verbeteren en dit onverwijld aan het Vlaams Datanutsbedrijf mee te delen. Daarnaast mogen ze nadien niet zomaar gegevens aanwenden voor een ander doeleinde dan het doeleinde waarvoor de gegevens initieel werden aangevraagd (artikel 5.1.b), AVG en artikel 6(4) AVG). Het principe van juistheid van persoonsgegevens ligt aan de grondslag van het platform. Het digitaliseren van de overlijdensadministratie is ingegeven vanuit de noodzaak om de datakwaliteit en juistheid van persoonsgegevens te verbeteren om de correcte

identificatie van de overleden persoon te verzekeren. Op vandaag is er een gebrekkige datakwaliteit die verbeterd wordt via onder andere een rechtstreekse bevraging van de authentieke bronnen en het inbouwen van bepaalde validatieregels voor de invulling van het digitale formulier door de arts. Dit kan bijvoorbeeld betekenen dat: (i) bepaalde velden verplicht zijn (bijvoorbeeld naam van de overledene), (ii) de ingevoerde gegevens een correct formaat moeten hebben (zoals een correcte datumindeling of een geldig Rijksregisternummer), (iii) er logische controles plaatsvinden (bijvoorbeeld de overlijdensdatum mag niet in de toekomst zijn) en waarschuwingen of foutmeldingen verschijnen als bepaalde gegevens ontbreken of foutief zijn.

In het tweede lid worden een aantal verplichtingen opgenomen die deels uit de AVG volgen. Deze verplichtingen worden in het artikel opgenomen als extra waarborg naar de betrokkenen toe en als extra verplichting in hoofde van de aanleverende of ontvangende entiteiten of in voorkomend geval hun koepelorganisatie. Het gaat om onder andere logverplichtingen die toelaten om desgevallend onrechtmatig gebruik van het platform op te sporen of om via het platform uitgewisselde gegevens te verifiëren. Naar aanleiding van de opmerking van de Raad van State wordt verduidelijkt dat de rechtvaardigingsgrond in artikel 7, tweede lid, 2°, van het ontwerp verwijst naar een rechtvaardigingsgrond als vermeld in artikel 6, lid 1, van de algemene verordening gegevensbescherming.

De rechtvaardigingsgrond voor de andere 'betrokkenen': iedere aanleverende en iedere ontvangende entiteit is verantwoordelijk voor de naleving van de principes in artikel 7 van het ontwerp, waaronder de verplichting om zich rechtmatig te kunnen beroepen op een rechtvaardigingsgrond voor het aanleveren of ontvangen van gegevens in verband met overlijden (zie artikel 7, tweede lid, ontwerp van decreet).

De mogelijke rechtvaardigingsgronden van de aanleverende en ontvangende entiteiten zijn opgenomen in artikel 5 en 6 van het ontwerpdecreet. De aanleverende en ontvangende entiteiten, afhankelijk van hun rol als (i) Vlaamse instanties en lokale overheden, (ii) overheidsinstanties die geen Vlaamse instantie of lokale overheden zijn, (iii) entiteiten die geen overheidsinstanties zijn, kunnen zich op onder meer volgende rechtvaardigingsgronden beroepen: (i) de toestemming van een burger die aan de aanleverende entiteit verzoekt om gegevens via het Vlaams Datanutsbedrijf door te geven (artikel 6, lid 1, a, AVG), (ii) een supranationale of wetskrachtige norm (artikel 6, lid 1, c), AVG) of (iii) een gerechtvaardigd belang in de zin van artikel 6, lid 1, f), AVG voor zover de gegevensdeling noodzakelijk is. Enkel entiteiten die geen overheidsinstantie zijn, kunnen zich op deze laatste rechtvaardigingsgrond beroepen.

Het Vlaams Datanutsbedrijf kan daarnaast de aansluiting van de aanleverende en ontvangende entiteiten en de naleving van de verplichtingen, vermeld in dit artikel, controleren. Voor zover de aanleverende of ontvangende entiteit aansluit via een koepelorganisatie, controleert de koepelorganisatie de toegang van de aanleverende en ontvangende entiteiten die via de systemen en/of toepassingen van de koepelorganisatie aansluiten (bv. het mandaat waarover de uitvaartondernemer beschikt). Het Vlaams Datanutsbedrijf kan nagaan of een aanleverende of ontvangende entiteit, in voorkomend geval via de koepelorganisatie, voldoet aan zijn verplichtingen.

Het Vlaams Datanutsbedrijf kan met de aanleverende en ontvangende entiteiten, in voorkomend geval via een koepelorganisatie, een overeenkomst sluiten ter verdere uitvoering van het eerste lid. In dit geval gaat het bv. over technische specificaties die een integratie met het platform mogelijk maken via eigen platformen van koepelorganisaties of over de vereisten die aan de logketting worden opgelegd. Er wordt akte genomen van de opmerking van de Raad van State dat uit de beginselen die de uitoefening van de normatieve functie beheersen, voortvloeit dat in deze overeenkomst hoogstens een aantal praktische afspraken kunnen worden opgenomen die niet meer inhouden dan een nadere concretisering van de bij decreet of, binnen de grenzen waarbinnen delegaties toelaatbaar zijn, bij uitvoeringsbesluit vastgestelde regels.

Artikel 8

Er wordt een mogelijkheid voorzien tot schorsing en opheffing van de aansluiting tot het platform voor aanleverende of ontvangende entiteiten wiens toegang tot het platform niet of niet langer in overeenstemming is met de bepalingen van het decreet of andere toepasselijke wetgeving. Het gaat om aanleverende of ontvangende entiteiten die als professionelen optreden, met andere woorden de burgers die een natuurlijke persoon zijn (bv. de bij leven zijnde burger, de nabestaanden, enz.) worden niet door dit artikel gevisieerd. Dit artikel laat toe om in te grijpen wanneer een aanleverende of ontvangende entiteit zich niet zou houden aan de bepalingen van het decreet, waaronder de verplichtingen van artikel 7 van het decreet en de bepalingen van andere toepasselijke wetgeving. Voorbeelden van andere toepasselijke wetgeving zijn o.a. wetgeving inzake bescherming van persoonsgegevens (bv. wanneer de aanleverende of ontvangende entiteit de gegevens uit het platform onrechtmatig zou (her)gebruiken), of wetgeving die eigen is aan het beroep / de taak van de aanleverende of ontvangende entiteit (bv. de deontologie van de arts).

Artikel 8 bepaalt de gronden op basis waarvan het Vlaams Datanutsbedrijf tot schorsing of opheffing kan besluiten. Deze gronden zijn voornamelijk gelinkt aan bepalingen van het decreet, waaronder de verplichtingen opgelegd aan de ontvangende entiteit door deze titel van het decreet. Daarnaast kan de toegang geschorst of opgeheven worden voor de aanleverende of ontvangende entiteit die het voorwerp is van een negatieve beslissing van een toezichthoudende autoriteit met betrekking tot de bescherming van persoonsgegevens of van een tuchtrechtelijke autoriteit die verband houdt met het gebruik van het platform. Voorbeelden van dergelijke autoriteiten zijn: de Gegevensbeschermingsautoriteit, de Vlaamse Toezichtcommissie en tuchtrechtelijke autoriteiten zoals bijvoorbeeld de tuchtraden van de arts. De aanleverende of ontvangende entiteiten die toegang verkrijgen tot het platform door gecentraliseerde aansluiting, namelijk door aansluiting via bijvoorbeeld de beroepsgroep (een koepelorganisatie) waartoe deze behoren, kunnen ook het voorwerp van een opheffing of schorsing zijn.

Het Vlaams Datanutsbedrijf moet omzichtig omgaan bij het besluiten tot een schorsing of opheffing. Het moet daarbij de beginselen van behoorlijk bestuur in acht nemen, in het bijzonder het proportionaliteitsbeginsel, rekening houdend met de impact die een schorsing kan hebben op de professionele activiteiten van een aanleverende of een ontvangende entiteit.

Artikel 9

Deze bepaling beschrijft de procedure voor schorsing of opheffing. De aanleverende of ontvangende entiteit wordt in kennis gesteld van het voornemen om de aansluiting op het platform te schorsen of op te heffen en beschikt over de mogelijkheid om toelichting en opmerkingen te verstrekken. Het Vlaams Datanutsbedrijf stelt de aanleverende of ontvangende entiteit in kennis van de beslissing, waarna de opheffing of schorsing aanvangt.

De schorsing geldt, behoudens andersluidende beslissing van het Vlaams Datanutsbedrijf, voor een periode van minstens een dag en ten hoogste zestig dagen.

De aansluiting van de aanleverende of ontvangende entiteit kan worden opgeheven in geval de aanleverende of ontvangende entiteit zich in één of meerdere gevallen als vermeld in artikel 8 blijft bevinden. De aanleverende of ontvangende entiteit zal voorafgaand aan de beslissing tot opheffing worden gehoord. De opheffing van de aansluiting van de ontvangende entiteit kan slechts worden opgelegd bij wijze van laatste redmiddel of uiterste maatregel.

Wanneer de redenen voor schorsing of opheffing niet langer bestaan, kan het Vlaams Datanutsbedrijf de schorsing of opheffing op elk moment, dus ook voordat de minimumtermijn verloopt, intrekken en stelt de aanleverende of ontvangende entiteit daarvan in kennis.

Titel 4. Toepassingen, deeltoepassingen en afgeleide deeltoepassingen in het platform

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 10

De eerste paragraaf bepaalt dat het Vlaams Datanutsbedrijf een overzicht van de toepassingen, deeltoepassingen en afgeleide deeltoepassingen bekendmaakt op de website van het platform (zie voor een toelichting over toepassingen en deeltoepassingen hoofdstuk 2). Het overzicht bevat de beschikbare toepassingen, deeltoepassingen en afgeleide deeltoepassingen van het platform, inclusief het overzicht van de persoonsgegevens die elke deeltoepassing of afgeleide deeltoepassing bevat, voor zover dit niet reeds is vastgesteld bij of krachtens een supranationale of wetskrachtige norm of bij dit decreet.

Het platform bevat toepassingen en deeltoepassingen. Een toepassing bestaat uit verschillende deeltoepassingen die verband houden met elkaar, bijvoorbeeld omdat deze deeltoepassingen in éénzelfde administratief proces plaatsvinden (bv. de vaststelling van het overlijden of de regeling van de uitvaart). Een deeltoepassing bestaat uit een vooraf bepaalde combinatie van een of meer gegevens in verband met overlijden. Deze combinatie wordt bepaald aan de hand van de administratieve processen en handelingen die (moeten) plaatsvinden in verband met het overlijden van een persoon, waaronder de administratieve processen beschreven in de toepasselijke wet -en regelgeving. Andere elementen

die de samenstelling van de deelttoepassing bepalen zijn de ontvangende entiteit die de gegevens in de deelttoepassing ontvangt, of het doeleinde waarvoor gebruik wordt gemaakt van de deelttoepassing. Rekening houdend met het principe van minimale gegevensverwerking, zal het Vlaams Datanutsbedrijf bij het definiëren van een (aanvullende) deelttoepassing minstens kijken naar de informatienoodzaak (op veldniveau) en de aanwezigheid van de noodzakelijke rechtvaardigingsgrond voor iedere verwerking. Finaal moet een deelttoepassing bijdragen aan de doelstellingen van het platform, waaronder een vlottere en kwalitatievere gegevensdeling en een ontzorging van nabestaanden.

Per deelttoepassing moet het Vlaams Datanutsbedrijf de kerneigenschappen omschrijven en bekendmaken, voor zover deze niet reeds vastgesteld zijn bij of krachtens een supranationale of wetskrachtige norm of bij dit decreet. Zo moet het onder andere bepalen tot welke toepassing de deelttoepassing behoort, de persoonsgegevens die verwerkt worden en het doeleinde waarvoor deze verwerkt worden en de aanleverende entiteiten die, overeenkomstig artikel 5 van het decreet, de persoonsgegevens ter beschikking (kunnen) stellen aan de ontvangende entiteiten die, overeenkomstig artikel 6 van het decreet, de gegevens (kunnen) ontvangen. Het kan hierbij gaan om verschillende entiteiten waaronder een bank, nutsvoorzieningen, verzekeringsinstelling of bijvoorbeeld een notaris voor zover deze aan de voorwaarden, afhankelijk van het geval, vermeld in artikel 5 of 6, voldoen. Daarnaast wordt ook de kwalificatie van de aanleverende en ontvangende entiteiten bij de verwerking van persoonsgegevens bepaald ((gezamenlijke) verwerkingsverantwoordelijke of verwerker). Daarnaast bepaalt het overzicht van toepassingen en deelttoepassingen voor zover van toepassing, de mogelijkheid voor de burger om gegevens in de zin van dit decreet via het platform voor datakluisen, vermeld in artikel 5, §1, 2°, van het decreet van 2 december 2022, op te slaan of te ontsluiten als de burger zijn datakluis heeft geactiveerd.

Het Vlaams Datanutsbedrijf bepaalt verder per deelttoepassing de bewaartermijn. Het Vlaams Datanutsbedrijf zal bij het vaststellen van de bewaartermijn van de deelttoepassingen steeds rekening houden met de elementen, beschreven in artikel 41, derde lid, van het decreet.

Het ontwerp bepaalt in de tweede paragraaf dat de Vlaamse Regering per deelttoepassing kan bepalen wanneer de aanleverende of de ontvangende entiteit verplicht zijn om het platform te gebruiken om gegevens in verband met het overlijden van een persoon te ontsluiten.

Het ontwerp bepaalt ook dat de Vlaamse Regering, in die gevallen waar het decreet bepaalt dat de aanleverende of ontvangende entiteit een platformretributie verschuldigd is, het bedrag van de platformretributie kan bepalen.

Het eerste lid van de derde paragraaf bevestigt het principe dat het Vlaams Datanutsbedrijf zo veel als mogelijk probeert om de gegevens die nodig zijn om een deelttoepassing te maken of verder te ontsluiten, ophaalt in authentieke of centrale bronnen, zoals opgenomen in het overzicht van authentieke bronnen door de FOD Beleid & Ondersteuning (zie: <https://bosa.belgium.be/nl/overzicht-authentieke-bronnen>). Deze bronnen betreffen onder andere het Rijksregister. Artikel 8, §1, van de Wet Rijksregister bepaalt dat de machtiging om het Rijksregisternummer te gebruiken, door de minister, bevoegd voor Binnenlandse

Zaken, wordt toegekend aan de overheden, instellingen en personen wanneer dit gebruik noodzakelijk is voor de uitvoering van taken van algemeen belang van het Vlaams Datanutsbedrijf. Er is geen machtiging vereist om het rijksregisternummer te gebruiken wanneer dit gebruik uitdrukkelijk voorzien is door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie. Aldus kan het ontwerp overeenkomstig artikel 8, §1, Wet Rijksregister, bepalen dat het rijksregisternummer wordt gebruikt in het kader van het uitwisselen van gegevens via het platform. Er wordt verduidelijkt dat het beveiligd gebruik van het rijksregisternummer met technische en organisatorische maatregelen passend zal worden omkaderd.

Om tegemoet te komen aan de opmerkingen van de Raad van State betreffende het overzicht, worden bepaalde aanpassingen gedaan. Hiervoor wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 38 en 41 van het ontwerpdecreet.

Het artikel geldt met behoud van de toepassing van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens zoals deze in voorkomend geval op federaal of Vlaams niveau verder is gespecificeerd, voor zover de gegevensdeling een mededeling van persoonsgegevens inhoudt. Met andere woorden naargelang het geval, worden voorafgaand de nodige protocollen gesloten of beraadslagingen van het informatieveiligheidscomité of machtigingen van het Rijksregister bekomen waarin is vastgelegd onder welke voorwaarden en modaliteiten de mededeling van de gegevens gebeurt. Daarom wordt voor de specifieke deeltoepassingen die hierna worden vermeld, aangegeven wanneer het identificatienummer van het Rijksregister wordt verwerkt en om welke reden dat nodig is. De aanleverende en ontvangende entiteiten die het identificatienummer van het Rijksregister ontsluiten, kunnen dit enkel voor de doeleinden, vermeld in dit decreet, en om de taken of gegevensontsluitingen zoals voorzien in het decreet te bewerkstelligen. Dit geldt onverminderd de wet- en regelgeving die van toepassing zou zijn.

Het hoeft geen betoog dat in deze context van overlijden en de administratie die daarop volgt, geen fouten kunnen worden veroorloofd wat betreft persoonsverwarring. Een juiste identificatie van een persoon is uiteraard van uiterst belang in de context van het administratief proces van overlijden. Verkeerde identificatie zou onomkeerbare gevolgen kunnen meebrengen (bv. aangeven van een overlijden van een persoon die niet is overleden, een verkeerd persoon wordt gecremeerd). Andere bronnen voor bv. de hoogst voltooide opleiding, de beroepstoestand, sociale staat en uitgeoefend beroep zijn bv. de kruispuntbankregisters in artikel 4 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA) en de LED (leer- en ervaringsbewijzendatabank), ontsloten via het Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming (DWH AM &SB). Deze datawarehouse heeft tot doel beter, sneller en goedkoper te kunnen inspelen op gegevensaanvragen afkomstig van onderzoeksinstituten en de overheid. De opmaak van de overlijdensstatistieken valt onder de finaliteit van sociaalwetenschappelijk onderzoek. De bedoeling is om uiting te geven aan het *only once*-principe dat een basisprincipe is binnen eGovernment (zoals bv. vastgelegd in artikel III.69 Bestuursdecreet). Op die manier wordt efficiëntie in de hand gewerkt. Gegevens die reeds beschikbaar zijn, zullen bv. vooraf ingevuld in formulieren ter beschikking zijn van aanleverende entiteiten (bv. bepaalde identiteitsgegevens voor de stroken van de vaststelling

van overlijden voor de arts die het overlijden vaststelt). Deze manier van werken verhoogt ook de datakwaliteit en werkt gegevensminimaliserend.

Hoofdstuk 2. Specifieke bepalingen per toepassing, deelttoepassing en afgeleide deelttoepassing

Dit hoofdstuk bepaalt de verschillende toepassingen, deelttoepassingen en afgeleide deelttoepassingen binnen het platform. Er bestaat een onderscheid naargelang de inhoud van de deelttoepassingen, die in vier te onderscheiden types van 'gegevensverwerkingen' kunnen worden ingedeeld. De eerste categorie van verwerkingen betreft deelttoepassingen waar een document wordt opgemaakt via het platform. Dit is het geval voor de vaststelling van overlijden, vermeld in artikel 11 tot en met 14, het bijkomend attest, vermeld in artikel 15 tot en met 17, en het verslag van de beëdigd arts, vermeld in artikel 18 tot en met 20. Dit blijkt ook uit de bewoording die in het ontwerp gehanteerd wordt. De tweede categorie betreft de deelttoepassingen onder afdeling 2 waar het platform zal dienen als een "doorgeefluik" van gegevens en documenten die bij de aanleverende entiteit worden opgehaald en vervolgens als deelttoepassing aan de ontvangende entiteit ontsloten worden die op zijn beurt als ontvangende entiteit de deelttoepassing kan raadplegen en ontvangen via het platform. Deze bronbevraging blijkt ook uit het gebruik van bepaalde bewoordingen. Zo wordt er bewust niet verwezen naar "opmaak", maar worden de bewoordingen "raadplegen" en "ontvangen" gebruikt. Een voorbeeld hiervan is de laatste wilsbeschikking, vermeld in artikel 25 en verder. De derde categorie zijn de afgeleide deelttoepassingen, bestaande uit gegevens die reeds ontvangen zijn door middel van de ontsluiting van de gegevens in een andere deelttoepassing van het platform. Deze deelttoepassingen zijn samengesteld uit enkel *need-to-know* informatie en werken daardoor gegevensminimaliserend. De afgeleide toepassingen respecteren het principe van doelbinding. Er wordt verwezen naar de toelichting bij afdeling 4. De gegevens voor overlijdensstatistieken, vermeld in artikel 30 en verder vormen de vierde categorie. Deze deelttoepassing bestaat uit een reeks gegevens die uit eenzelfde bron afkomstig zijn, namelijk de vaststelling van overlijden, vermeld in artikel 11 tot en met 14, en al dan niet gepseudonimiseerd naar gelang het geval en voor statistische doeleinden.

Uit het bovenstaande geldt ook duidelijk dat het platform geen databank of duplicaat van bestaande (authentieke gegevens) bronnen vormt. Het platform zorgt ervoor dat gegevensuitwisselingen die vandaag grotendeels op papier verlopen gedigitaliseerd worden en op een uniforme manier verlopen. Het is daarbij niet de bedoeling dat het platform bouwt aan een eigen kopie van die bronnen of een databank, wat tevens niet mogelijk is gelet op het *only once-principe*.

Afdeling 1. De toepassing voor de vaststelling van het overlijden

Onderafdeling 1. De deelttoepassing voor de gegevens van de vaststelling van het overlijden

Artikel 11

Deze onderafdeling is van toepassing op de opmaak van de vaststelling van het overlijden en het ontsluiten, ontvangen en raadplegen van de vaststelling van

overlijden, zoals bepaald in het koninklijk besluit van 17 juni 1999. Het gaat om ontsluiten, ontvangen en raadplegen van de gegevens, vermeld in voormeld koninklijk besluit.

Het wordt verduidelijkt dat de formaliteiten, vermeld in artikel 3 en 4, van het koninklijk besluit van 17 juni 1999, namelijk het overhandigen van het model IIIC of IIID en het bezorgen van de strook C onder gesloten omslag en ondertekend, formaliteiten betreffen die betrekking hebben op het papieren proces van de modellen IIIC en IIID waarbij het model meereist met de overleden persoon (en dus niet gelden voor een digitaal alternatief). Dit geldt in het bijzonder gelet op de mogelijkheid van artikel 8 van het koninklijk besluit van 17 juni 1999 om de inlichtingen te bezorgen door middel van een elektronische drager, op voorwaarde dat de gegevens op eenzelfde manier weergegeven worden.

De gegevens vervat in de vaststelling van overlijden bestaan grotendeels uit gegevens van de overleden persoon (bijvoorbeeld naam en voornaam, adres, vermelding van bepaalde besmettelijke ziekten), die niet als persoonsgegevens kwalificeren. Daarnaast bevat de vaststelling in beperkte mate mogelijk ook persoonsgegevens, waaronder de identificatiegegevens van arts die het overlijden vaststelt, en potentieel ook een beperkt aantal gegevens van nabestaanden van de overleden persoon (bijvoorbeeld door indirecte identificatie door middel van de gegevens over de burgerlijke staat van de overleden persoon, de adresgegevens van de overleden persoon en zijn of haar woonsituatie en in het geval van samenwoning met de nabestaande, de gegevens van de moeder in geval van overlijden van een kind jonger dan één jaar of doodgeboorte). Wat betreft de terminologie van levenloos kind of kind jonger dan één jaar, wordt verduidelijkt dat deze termen dezelfde inhoud hebben als het begrip "personen jonger dan één jaar" zoals gebruikt de modellen IIID bij het koninklijk besluit van 17 juni 1999 en overeenstemmen met de terminologie gebruikt in het decreet van 16 januari 2004 en artikel 58, §2 van het oud Burgerlijk Wetboek.

Artikel 12

Dit artikel beschrijft de aanleverende entiteiten die de gegevens, vermeld in artikel 12, via het platform (kunnen) ontsluiten. Het gaat om (i) de arts, vermeld in artikel 4 van het koninklijk besluit van 17 juni 1999 die als aanleverende entiteit gegevens ontsluit en (ii) het gemeentebestuur, vermeld in artikel 3 van het koninklijk besluit van 17 juni 1999, die als aanleverende entiteit gegevens kan ontsluiten.

De arts stelt het overlijden van de overleden persoon vast en ontsluit vervolgens de gegevens van strook A van de modellen IIIC en IIID bij het KB van 17 juni 1999 en de set van bijkomende gegevens, vermeld in artikel 12 van het decreet, via het platform. Het gemeentebestuur vult waar nodig de gegevens van strook D aan, desgevallend met behulp van de aangever van het overlijden, namelijk de uitvaartondernemer (onder andere in die gevallen waar er geen authentieke of centrale bron voorhanden is). Deze gegevens kunnen worden opgehaald uit onder andere het Rijksregister en de kruispuntbankregisters, vermeld in artikel 4 en 5 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, zoals voorzien door artikel 10, derde paragraaf, en met oog op het ontsluiten van de gegevens aan het Departement Zorg. Het ophalen van deze gegevens bij de authentieke bronnen zorgt voor het

maximaal ontzorgen van de gemeentebesturen (die deze gegevens in het andere geval manueel zouden ingeven).

De arts is verplicht de vaststelling van het overlijden via het platform te ontsluiten.

Artikel 13

Dit artikel bepaalt dat wanneer een arts een overlijden vaststelt in het Vlaamse Gewest, hij via het platform een vaststelling van overlijden opmaakt, zoals bepaald in artikel 4 van het koninklijk besluit van 17 juni 1999. Naar aanleiding van de opmerking van de afdeling Wetgeving van de Raad van State (punt 3.2.4) wordt verduidelijkt dat artikel 13 van het ontwerp een andere draagwijdte heeft dan zoals uitgelegd door de Raad van State. Deze bepaling strekt er enkel en alleen toe om te verduidelijken welke gegevens een arts via het platform ontsluit wanneer deze een overlijden vaststelt. Het ontwerp laat artikel 4 van het KB van 17 juni 1999 in dat opzicht onaangetast.

De verplichting voor de arts om de vaststelling van het overlijden via het platform aan te geven, geldt ten aanzien van elk overlijden dat op het grondgebied van het Vlaamse Gewest wordt vastgesteld en dit ongeacht in welk gewest de arts, die het overlijden vaststelt, zelf gevestigd is. De plaats van overlijden van de persoon is bepalend voor het verplicht gebruik van het platform door de arts, bepaald in dit artikel.

Er worden ook een aantal gegevens bijkomend via het platform ontsloten bij de vaststelling door de arts. De ontsluiting van deze gegevens is noodzakelijk voor i) de digitalisering van de bestaande administratieve processen (bv. het e-mailadres van de arts), ii) het verwezenlijken van een bronverrijking van de gegevens in de vaststelling met behulp van authentieke gegevensbronnen zoals het Rijksregister, en iii) de identificatie van de overleden persoon verbeteren waardoor foutieve identificatie van een overleden persoon zoveel mogelijk vermeden kan worden. Voor een correcte identificatie van een overleden persoon is het belangrijk om over voldoende gegevens te beschikken. Gegevens zoals de geboortedatum en geboorteplaats worden daarom via het platform ontsloten, bij de vaststelling door de arts. De attesten, vermeld in 5° en 6°, worden op vandaag ook door de arts bij de vaststelling van het overlijden bezorgd en zijn daarom in deze lijst van gegevens opgenomen.

Het gaat om volgende gegevens:

- 1° de geboortedatum en geboorteplaats van de overleden persoon;
- 2° het identificatienummer van het Rijksregister of in voorkomend geval het identificatienummer van het bisregister van de overleden persoon, als er geen identificatienummer van het Rijksregister is;
- 3° in voorkomend geval, het identificatienummer van het Rijksregister, de geboortedatum, geboorteplaats en het geslacht van de moeder van een levenloos kind. Dit is nodig voor de opmaak van de akte van een levenloos kind, vermeld in artikel 59 oud Burgerlijk Wetboek.
- 4° het e-mailadres van de arts, vermeld in artikel 4 van het KB van 17 juni 1999;
- 5° in voorkomend geval, het attest, vermeld in artikel 19, §1, 3°, van het decreet van 16 januari 2004;

6° in voorkomend geval, het attest, vermeld in artikel 58, §1 en §2, oud Burgerlijk Wetboek.

De gegevens, vermeld in 1° tot en met 2°, zijn gegevens van de overleden persoon. De gegevens, vermeld in 3°, betreffen de gegevens die noodzakelijk zijn voor de opmaak van de akte van het levenloos kind door de ambtenaar van de burgerlijke stand, vermeld in artikel 59 oud Burgerlijk Wetboek. Daarnaast kan de arts die het overlijden vaststelt zijn e-mailadres ontsluiten, met oog op contact met de arts-ambtenaar van de gemeenschap zoals toegelicht bij artikel 30 van het ontwerp.

Het attest, vermeld onder 5°, is noodzakelijk met het oog op artikel 19, §1, 3°, van het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging. Dit is een attest waarin de behandelende arts of de arts die het overlijden heeft vastgesteld, vermeldt of het overlijden te wijten is aan een natuurlijke of gewelddadige of verdachte of niet vast te stellen oorzaak. In de praktijk gebeurt het nu zo dat de arts bij de vaststelling van het overlijden ook reeds het attest opstelt. Het komt aldus in de filosofie van digitalisering logisch over dat dit attest ook meteen digitaal wordt ontsloten. Hetzelfde geldt voor het attest, vermeld in artikel 58, §1 en §2, oud Burgerlijk Wetboek (artikel 13, tweede lid, 6°, van dit ontwerp). Dit is het medisch attest dat wordt opgemaakt door de arts wanneer een kind overleden is op het ogenblik van de vaststelling van de bevalling bij een zwangerschapsduur vanaf honderdveertig dagen te rekenen van de verwekking. Dit attest laat de ambtenaar van de burgerlijke stand toe om een akte van levenloos kind te maken, wat verplicht is bij een zwangerschapsduur vanaf honderdtachtig dagen (artikel 58, §1, oud Burgerlijk Wetboek). De ontsluiting van de akte van het levenloos kind gebeurt via het platform, overeenkomstig artikel 22 tot en met 24 van het decreet, er wordt hiervoor verwezen naar de toelichting bij artikel 22 tot en met 24 van het decreet. Bij een zwangerschapsduur van honderdveertig tot en met honderdnegenzeventig dagen gebeurt de opmaak van een akte van levenloos kind slechts op verzoek van de ouders (zie artikel 58, §2 oud Burgerlijk Wetboek). Het begraven of cremëren kan gebeuren door middel van een medisch attest rechtstreeks verkregen van de arts, er is dus geen toestemming tot crematie/begraven nodig. De ambtenaar van de burgerlijke stand kan, in het geval de ouders die een verzoek indienen voor de opmaak van de akte van levenloos kind, administratief ontlasten door het attest, vermeld in artikel 58, §1 en §2, oud Burgerlijk Wetboek (artikel 13, tweede lid, 6°, van dit ontwerp), te consulteren via het platform. Bij een zwangerschapsduur van minder dan 140 dagen, gebeurt er geen vaststelling van het overlijden door een arts, zoals vermeld in artikel 11 tot en met 14 van het decreet, artikel 58 oud Burgerlijk Wetboek regelt in dit geval geen opmaak van akte van levenloos kind met bijhorend medisch attest.

Het artikel geldt met behoud van de toepassing van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens zoals deze in voorkomend geval op federaal of Vlaams niveau verder is gespecificeerd, voor zover de gegevensdeling een mededeling van persoonsgegevens inhoudt. Met andere woorden naargelang het geval, worden voorafgaand de nodige protocollen gesloten of beraadslagingen van het informatieveiligheidscomité of machtigingen van het Rijksregister bekomen waarin is vastgelegd onder welke voorwaarden en modaliteiten de mededeling van de

gegevens gebeurt. Het artikel biedt de nodige rechtsgrond om een machtiging te verkrijgen.

Artikel 14

Dit artikel beschrijft de mogelijkheid tot het ontvangen en raadplegen van de gegevens, vermeld in artikel 13, via het platform voor het gemeentebestuur, vermeld in artikel 3 van het koninklijk besluit van 17 juni 1999, en de uitvaartondernemer.

Het gemeentebestuur kan de gegevens, vermeld in artikel 12, via het platform ontvangen en de taken zoals bepaald in artikel 6 van het koninklijk besluit van 17 juni 1999 uitvoeren (bv. het bewaren van strook A). De uitvaartondernemer kan deze gegevens ontvangen, opdat hij zijn taken en handelingen in verband met de administratieve afhandeling van de uitvaart (zie afdeling 2) en de daarin vermelde administratieve processen kan uitvoeren (bijvoorbeeld de aanvraag en toestemming tot crematie of begraven, vermeld in artikel 27 van het decreet). Het Departement Zorg, opgericht bij artikel 23 van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie, draagt de rol zoals bepaald in artikel 7 van het koninklijk besluit van 17 juni 1999. In dat kader ontvangt het Departement Zorg, in voorkomend geval, de gegevens vermeld in afdeling 3.

Onderafdeling 2. De deeltoepassing voor het attest, vermeld in artikel 19, §1, 3°, van het decreet van 16 januari 2004

Artikel 15

Deze onderafdeling is van toepassing op de opmaak, het ontsluiten, ontvangen en raadplegen van het attest, vermeld in artikel 19, §1, 3°, van het decreet van 16 januari 2004, via het platform. Deze onderafdeling betreft een loutere digitalisering van het proces van de doorgifte van het voormelde attest.

Dit attest bevat gegevens van de overleden persoon en een beperkt aantal gegevens van de arts, waaronder de identificatie- en (e-mail)adresgegevens van de arts. Conform artikel 13, tweede lid, 6°, van het ontwerp wordt het attest samen met de vaststelling, vermeld in dat artikel, ontsloten. Enkel die laatste zijn persoonsgegevens.

Het attest verwijst naar het attest dat de arts, vermeld in artikel 19, §1, 3°, van het decreet van 16 januari 2004, opmaakt. Deze arts vermeldt in het attest of het overlijden te wijzen is aan een natuurlijke of gewelddadige of verdachte of niet vast te stellen oorzaak.

Artikel 16

Dit artikel beschrijft de ontsluiting door de aanleverende entiteit van het attest, vermeld in artikel 15 van dit decreet. De arts, vermeld in artikel 19, §1, 3°, van het decreet van 16 januari 2004, ontsluit, als aanleverende entiteit, het attest via het platform.

De arts, vermeld in artikel 19, §1, 3°, van het decreet van 16 januari 2004, is verplicht het attest via het platform te ontsluiten.

Artikel 17

Dit artikel beschrijft het ontvangen en raadplegen van het verslag, vermeld in artikel 19, §1, 3°, van het decreet van 16 januari 2004. De ambtenaar van de burgerlijke stand of zijn gemachtigde beambten van de gemeente waar het overlijden is vastgesteld ontvangt en raadpleegt, als ontvangende entiteit, het verslag via het platform.

De ambtenaar van de burgerlijke stand of zijn gemachtigde zijn verplicht het verslag via het platform te ontvangen en te raadplegen.

Onderafdeling 3. De deeltoepassing voor het verslag van de aangestelde beëdigd arts, vermeld in artikel 19, §1, 3°, van het decreet van 16 januari 2004

Artikel 18

Deze onderafdeling is van toepassing op de opmaak, het ontsluiten, ontvangen en raadplegen van het verslag van de beëdigd arts, vermeld in artikel 19, §1, 3°, van het decreet van 16 januari 2004, via het platform. Deze onderafdeling betreft een loutere digitalisering van het proces van de doorgifte van het voormelde verslag.

Het verslag van de beëdigd arts, vermeld in artikel 19, §1, 3°, is een verslag dat opgesteld wordt door de beëdigd arts uit de eigen gemeente of een andere gemeente (van het Vlaams Gewest) zoals aangesteld door de ambtenaar van de burgerlijke stand of diens gemachtigde beambten van het gemeentebestuur om de doodsoorzaken na te gaan. Dit verslag moet opgesteld worden wanneer de aanvraag tot toestemming tot crematie het lijk van een in een gemeente van het Vlaamse Gewest overleden persoon betreft en de voormelde arts heeft bevestigd dat het om een natuurlijk overlijden gaat. De beëdigd arts vermeldt in dit verslag of het overlijden te wijten is aan een natuurlijke of gewelddadige of verdachte of niet vast te stellen oorzaak.

Dit verslag bevat gegevens van de overleden persoon en een beperkt aantal gegevens van de beëdigd arts waaronder de identificatiegegevens van de arts. Enkel die laatste zijn persoonsgegevens.

Artikel 19

Dit artikel beschrijft de ontsluiting door de aanleverende entiteit van het verslag van de beëdigd arts, vermeld in artikel 18 van het decreet. De beëdigd arts, vermeld in artikel 19, §1, 3°, van het decreet van 16 januari 2004 ontsluit, als aanleverende entiteit, het verslag van de beëdigd arts en het identificatienummer van het Rijksregister van de overleden persoon via het platform.

De beëdigd arts zoals aangesteld door de gemeente, vermeld in artikel 19, §1, 3°, van het decreet van 16 januari 2004, is verplicht het verslag van de beëdigd arts via het platform te ontsluiten.

Artikel 20

Dit artikel beschrijft het ontvangen en raadplegen van het verslag van de beëdigd arts, vermeld in artikel 18 van het decreet. De ambtenaar van de burgerlijke stand of diens gemachtigde beambten van de gemeente waar het overlijden is vastgesteld, vermeld in artikel 15bis, §1, eerste lid, van het decreet van 16 januari 2004, ontvangt en raadpleegt, als ontvangende entiteit, het verslag van de beëdigd arts via het platform.

De ambtenaar van de burgerlijke stand of zijn gemachtigde is verplicht het verslag van de beëdigd arts via het platform te ontvangen en te raadplegen.

Afdeling 2. De toepassing voor de administratieve afhandeling van de uitvaart

Onderafdeling 1. Retributie

Artikel 21

Deze bepaling voorziet in een platformretributie die betaald wordt door de uitvaartondernemer, die als ontvangende entiteit, gebruik maakt van deze toepassing en de deeltoeepassingen. Het gaat om de volgende deeltoeepassingen: uittreksels uit en afschriften van een akte van overlijden, de laatste wilsbeschikking en toestemming tot begraving of crematie. Deze retributie heeft een louter vergoedend karakter en dient om de werking en het gebruik van het platform te bekostigen, zoals verder in de toelichting bij artikel 42 uiteengezet.

De platformretributie zal in het bijzonder dienen voor de bekostiging van de exploitatie van het platform, evenals het *up-and-running* houden ervan. Dit omvat onder meer de monitoring en het prestatiebeheer. Daarnaast moet de platformretributie eveneens het veiligheidsbeheer continu waarborgen door gebruikte bibliotheken en *frameworks up-to-date* te houden, gevoelige gegevens adequaat te beschermen en regelmatig tests uit te voeren om beveiligingslekken te identificeren.

Onderafdeling 2. De deeltoeepassing voor het uittreksel of afschrift van de akte van overlijden

Artikel 22

Deze onderafdeling is van toepassing op het ontsluiten, ontvangen en raadplegen van een uittreksel van de akte van overlijden, vermeld in artikel 29, §1, 1°, oud Burgerlijk Wetboek, of een afschrift van de akte van overlijden, vermeld in artikel 29, §1/1, 1° en 2° oud Burgerlijk Wetboek, via het platform. Hieronder wordt ook de akte van een levenloos kind, vermeld in artikel 58, oud Burgerlijk Wetboek, begrepen. De akten worden door de gemeente opgemaakt in de eigen gemeentelijke toepassingen (buiten het platform).

Het betreft een loutere digitalisering van het proces van de doorgifte van het voormelde uittreksel of afschrift van de akte van overlijden door de ambtenaar van de burgerlijke stand of zijn gemachtigde beambten van de plaats van overlijden aan de uitvaartondernemer. Dit raakt niet aan de eigen processen en systemen van de gemeente, die buiten het platform plaatsvinden, waaronder de Databank voor de Akte van Burgerlijke Stand (DABS) waar de akten van burgerlijke stand worden aangemaakt, bewerkt, opgeslagen, etc.

Deze doorgifte doet geen afbreuk aan artikel 29 oud Burgerlijk Wetboek en de mogelijkheid voor eenieder om, mits naleving van de voorwaarden in artikel 29 oud Burgerlijk Wetboek, een uittreksel of afschrift te verkrijgen van de akte van overlijden. Het ontwerp verwijst naar het nieuwe artikel 29 oud Burgerlijk Wetboek dat op 1 januari 2025 in werking treedt.

In de toelichting bij artikel 1 wordt uiteengezet dat de Vlaamse decreetgever bevoegd is om de bepalingen van deze onderafdeling aan te nemen.

Artikel 23

Dit artikel beschrijft de ontsluiting door de aanleverende entiteit van het uittreksel of het afschrift, vermeld in artikel 21 van het decreet. De ambtenaar van de burgerlijke stand of diens gemachtigde beambten van de plaats van overlijden kunnen, als aanleverende entiteit, het uittreksel of het afschrift van de akte van overlijden via het platform ontsluiten.

De ambtenaar van de burgerlijke stand of diens gemachtigde kan het uittreksel of het afschrift ook via het platform ontsluiten. Artikel 23 voorziet met andere woorden geenszins in een verplichting voor de ambtenaar van burgerlijke stand of diens gemachtigde om het uittreksel of afschrift via het platform te ontsluiten. Het betreft dan ook een facultatief gebruik van het platform. Het verplicht gebruik geldt daarentegen enkel ten aanzien van het ontsluiten van het uittreksel of het afschrift van de akte van overlijden aan de uitvaartondernemer. De gemeente zal het uittreksel en het afschrift ophalen uit haar eigen systemen. Deze verplichting raakt bijgevolg niet aan de eigen processen en systemen van de gemeente, waaronder bijvoorbeeld het aanmaken, bewerken, opslaan en ophalen van de akte van overlijden via DABS.

Voor wat de bevoegdheid van de Vlaamse decreetgever betreft om deze bepaling aan te nemen, kan naar de toelichting bij artikel 1 worden verwezen.

Artikel 24

Dit artikel beschrijft het ontvangen en raadplegen van het uittreksel of afschrift van de akte van overlijden, vermeld in artikel 21 van het decreet. De uitvaartondernemer kan, als ontvangende entiteit, het uittreksel of het afschrift van de akte van overlijden via het platform ontvangen en raadplegen.

De uitvaartondernemer kan het uittreksel of het afschrift via het platform ontvangen en raadplegen voor de handelingen die deze stelt in het kader van deze onderafdeling.

De ontvangende entiteiten, vermeld in artikel 21, §3, derde lid, van het decreet van 2 december 2022 en burgers kunnen via het platform een uittreksel of een afschrift van de akte van overlijden ontvangen en raadplegen.

Het gaat hierbij om ontvangende entiteiten die in het kader van hun professionele activiteiten nood hebben aan betrouwbare informatie over bv. de datum van overlijden. Denk bv. aan een bank die de rekeningen van een overleden persoon dient te blokkeren of een notaris met oog op het opstellen van een akte van erfopvolging. Deze bepaling zal op een door de Vlaamse Regering bepaalde datum in werking treden.

Er wordt herinnerd dat met ingang van 1 januari 2025 elke partij het recht heeft om een uittreksel of afschrift van de akte van overlijden aan te vragen, onder de voorwaarden bepaalt in het nieuw artikel 29 oud Burgerlijk Wetboek. Deze mogelijkheid onderstreept het *one-stop-shop*-karakter van het platform voor alle informatie in verband met het overlijden van een persoon.

Het derde lid van het ontwerp bepaalt dat de Vlaamse Regering, binnen de in dit artikel aangeduide ontvangende entiteiten, via een besluit van de Vlaamse Regering de specifieke categorieën van ontvangende entiteiten die kunnen aansluiten op het platform kan bepalen.

Voor wat de bevoegdheid van de Vlaamse decreetgever betreft om deze bepaling aan te nemen, kan naar de toelichting bij artikel 1 worden verwezen.

Onderafdeling 3. De deeltoepassing voor de laatste wilsbeschikking

Artikel 25

Deze onderafdeling is van toepassing op het ontsluiten, ontvangen en raadplegen van de laatste wilsbeschikking van de declarant, vermeld in artikel 15, §1, tweede lid, van het decreet van 16 januari 2004 via het platform. Dit document is niet te verwarren met een testament dat zich bij een notaris bevindt.

Het betreft een loutere digitalisering van het proces van de doorgifte van de laatste wilsbeschikking door de ambtenaar van de burgerlijke stand of zijn gemachtigde beambten van de hoofdverblijfplaats van de declarant aan de uitvaartondernemer. Het artikel doet geen afbreuk aan de mogelijkheden, voorzien in artikel 15, §1, tweede lid, van het decreet van 16 januari 2004, voor de declarant om de laatste wilsbeschikking aan de gemeente van zijn hoofdverblijfplaats over te maken, waaronder de mogelijkheid om de laatste wilsbeschikking fysiek via het loket van de gemeente van hoofdverblijfplaats over te maken. De declarant die digitaal de laatste wilsbeschikking overmaakt aan de gemeente van zijn hoofdverblijfplaats, kan dit doen via Mijn Burgerprofiel, namelijk het communicatiekanaal, vermeld in artikel II.7 Bestuursdecreet. In beide gevallen wordt de laatste wilsbeschikking door de gemeente van de hoofdverblijfplaats weggeschreven in het Rijksregister.

Deze ontsluiting raakt niet aan de taken en bevoegdheden van de gemeenten inzake de wilsbeschikking, waaronder bijvoorbeeld het opslaan en ophalen van de laatste wilsbeschikking via de gemeentelijke toepassing. De gemeente zal in beide

gevallen de laatste wilsbeschikking via haar eigen systemen in het Rijksregister wegschrijven.

De laatste wilsbeschikking, vermeld in artikel 15, §1, van het decreet van 16 januari 2004 en artikel 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 februari 2006, bevat de gegevens van de overleden persoon, namelijk de identificatiegegevens van de overleden persoon, de wijze van lijkbezorging of uitvaartplechtigheid, bestemming van de as in geval van crematie, afstaan van het lichaam aan de wetenschap, plaats van teraardebestelling en in beperkte mate persoonsgegevens van de verzekeringsinstelling voor zover de overleden persoon een uitvaartcontract zou hebben afgesloten dat vermeld is in de laatste wilsbeschikking.

De laatste wilsbeschikking is in elk dossier relevant. De bevraging gebeurt in elk geval omdat de afwezigheid van een laatste wilsbeschikking relevant is voor de uitvaartondernemer.

Artikel 26

Dit artikel beschrijft de ontsluiting en het ontvangen en raadplegen van de laatste wilsbeschikking, vermeld in artikel 25 van het decreet, door het Vlaams Danutsbedrijf.

De uitvaartondernemer ontvangt en raadpleegt, als ontvangende entiteit, de laatste wilsbeschikking.

De uitvaartondernemer is verplicht de laatste wilsbeschikking via het platform te raadplegen.

De ambtenaar van de burgerlijke stand, of diens gemachtigde beambten, van de gemeente waar het overlijden is vastgesteld kan, als ontvangende entiteit, de laatste wilsbeschikking via het platform ontvangen en raadplegen. Dit is opnieuw een voorbeeld van administratieve vereenvoudiging. Vandaag moet de inhoud van de laatste wilsbeschikking worden opgevraagd door gemeente van overlijden bij de gemeente van woonst van de overleden persoon zodat gemeente van overlijden de controle kan doen of de aanvraag tot begraven of crematie overeenstemt met de inhoud van de laatste wilsbeschikking.

Het derde lid voorziet in de mogelijkheid voor de burgers om hun laatste wilsbeschikking via het platform voor datakluizen, vermeld in artikel 5, §1, eerste lid, 2°, van het decreet van 2 december 2022, te ontsluiten als ze hun datakluis hebben geactiveerd. De waarborgen zoals bepaald door het decreet van 2 december 2022 voor datakluizen, waaronder de rol van het adviescomité, vermeld in artikel 10, §2, van het decreet van 2 december 2022, blijven onverminderd van toepassing. De mogelijkheid tot ontsluiting door middel van datakluizen is op vandaag nog niet voorzien in het platform. Dit lid treedt in werking zoals bepaald bij artikel 57.

Onderafdeling 4. De deeltoepassing voor de toestemming tot begraven of crematie

Artikel 27

Deze onderafdeling is van toepassing op de aanvraag van een toestemming tot begraven of crematie, vermeld in artikel 15bis, §2, eerste lid, en 19, §1, van het decreet van 16 januari 2004, en het ontsluiten, ontvangen en raadplegen van de toestemming tot begraven of crematie, vermeld in artikel 15bis, §1, en 19, §1, van het voormelde decreet, via het platform.

Het betreft een loutere digitalisering van het proces van de aanvraag toestemming tot begraven of crematie door de uitvaartondernemer en de doorgifte van de toestemming tot begraven of crematie door de ambtenaar van de burgerlijke stand van de plaats van overlijden of diens gemachtigde beambten aan de uitvaartondernemer.

De omzendbrief van 20 september 2024 over de toepassing van het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging en de uitvoeringsbesluiten ervan (Omsendbrief KBBJ/ABB 2024/1) omvat het document van de toestemming tot begraving of crematie. Deze toestemming tot begraven of crematie bevat de gegevens van de overleden persoon waaronder identificatie- en adresgegevens en het identificatienummer van het Rijksregister en in beperkte mate persoonsgegevens van andere betrokken entiteiten, namelijk i) de uitvaartondernemer (identificatiegegevens), ii) de ambtenaar van de burgerlijke stand of zijn gemachtigde (identificatiegegevens en handtekening) en iii) voor zover van toepassing de identificatie- en adresgegevens van de persoon die de zorg draagt voor de as.

Artikel 28

Dit artikel beschrijft de rol van de uitvaartondernemer bij de gegevensdeling, vermeld in artikel 27.

Als aanleverende entiteit dient de uitvaartondernemer de aanvraag van een toestemming tot begraven of crematie in via het platform. Vervolgens ontvangt de uitvaartondernemer, als ontvangende entiteit, de toestemming tot begraven of crematie via het platform.

Het tweede lid bepaalt dat de uitvaartondernemer het identificatienummer van het Rijksregister van de overleden persoon, de woonsituatie, de hoogst voltooide opleiding, de huidige beroepstoestand, de sociale staat in het laatst uitgeoefende beroep en de uitgeoefende beroepen van de overledene (model IIIC) of voormelde gegevens van de ouders in geval het een overlijden van een kind betreft (model IIID) kan bezorgen. Deze informatie maakt reeds deel uit van strook D van het model voor de vaststelling van overlijden. Het gemeentebestuur van de gemeente waar het overlijden plaatsvond, vult dit in, in voorkomend geval samen met de aangever (de uitvaartondernemer). Uit de praktijk blijken hiermee evenwel veel onjuistheden gepaard te gaan. De gemeente van overlijden is vooreerst niet altijd de gemeente waar de overleden persoon zijn hoofdverblijfplaats heeft en daarenboven heeft die gemeente meestal geen contact met de nabestaanden, zodat dit gemeentebestuur niet altijd in de juiste positie is om deze informatie te verstrekken. De beschikbare centrale bronnen zijn niet voldoende toereikend om de volledige strook D aan te vullen. Het feit dat een overleden persoon is verhuisd naar een woonzorgcentrum is bijvoorbeeld niet steeds geregistreerd in het

Rijksregister. Er is ook geen sluitende bron beschikbaar die de uitgeoefende beroepen bevat. De uitvaartondernemer is de aangever van het overlijden. Hij staat in contact met de nabestaanden, komt soms op de hoofdverblijfplaats van de overleden persoon en beschikt aldus vaker over accuratere informatie wat betreft de woonsituatie en de beroeps- en opleidingsgegevens. Op die manier wordt de datakwaliteit opnieuw verhoogd.

Zoals de Raad van State opmerkt, kan worden opgemaakt dat er wordt van uitgegaan dat de uitvaartondernemer de in de punten 2° en 3° vermelde gegevens verkrijgt van de nabestaanden van de overledene. In dat geval kan worden aangenomen dat de betrokken personen toestemmen met de gegevensverwerking die met de ontworpen regeling gepaard gaat. Het kan echter niet de bedoeling zijn dat de uitvaartondernemer op eigen onderzoek uitgaat om die gegevens te bekomen. Uit de ontworpen regeling vloeit overigens voort dat de uitvaartondernemer die gegevens via het platform kan ontsluiten maar daar niet toe is verplicht.

Bij de aanvraag tot toestemming begraven of crematie kunnen ook andere bijhorende benodigde documenten, waaronder het verzoek tot opname vader/meemoeder op de akte van het levenloos kind, vermeld in artikel 58, §2, oud Burgerlijk Wetboek, het identificatienummer van het Rijksregister van de personen die een verzoek in artikel 58, §2, oud Burgerlijk Wetboek kunnen indienen en de ouders van een kind tot één jaar zodat de ambtenaar van de burgerlijke stand de benodigde gegevens ontvangt opdat deze akte van het levenloos kind kan opmaken (in de eigen toepassingen), het verzoek tot de opname van de naam en voornaam van het levenloos kind, vermeld in artikel 59, 5° en 6°, oud Burgerlijk Wetboek, het gezamenlijk verzoekschrift van alle bloed- en aanverwanten (van de eerste graad), vermeld in artikel 24, §2, eerste lid, en §3, eerste lid, van het decreet van 16 januari 2004, en de toestemming van de eigenaar privaat terrein, vermeld in artikel 24, §1, eerste lid, 4°, van het decreet van 16 januari 2024, worden gevoegd. Die laten toe dat de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente van het overlijden alle benodigde documenten heeft om toestemming begraven of crematie te kunnen verlenen of de nodige documentatie op te stellen (bijvoorbeeld de akte van het levenloos kind).

De uitvaartondernemer is verplicht de aanvraag toestemming tot begraven of crematie via het platform te doen en de desbetreffende toestemming tot begraven of crematie via het platform te ontvangen en te raadplegen.

Artikel 29

Dit artikel beschrijft de rol van de ambtenaar van de burgerlijke stand van de plaats van overlijden of zijn gemachtigde beambten bij de gegevensdeling, vermeld in artikel 28.

Als ontvangende entiteit ontvangen de ambtenaar van de burgerlijke stand van de plaats van overlijden of diens gemachtigde beambten de aanvraag van een toestemming tot begraven of crematie van de uitvaartondernemer via het platform. Vervolgens ontsluit voormelde ambtenaar van de burgerlijke stand de toestemming tot begraven of crematie aan de uitvaartondernemer, vermeld in artikel 28.

De ambtenaar van de burgerlijke stand van de plaats van overlijden of diens gemachtigde beambten zijn verplicht de toestemming tot begraven of crematie via het platform te ontsluiten. Het verplicht gebruik geldt enkel ten aanzien van het ontsluiten van voormelde toestemming. De gemeente zal de toestemming ophalen uit haar eigen systemen. Deze verplichting raakt bijgevolg niet aan de eigen processen en systemen van de gemeente, waaronder bijvoorbeeld het opmaken, wijzigen, opslaan en ophalen van de toestemming via de eigen toepassing en systemen van de gemeente.

Afdeling 3. De toepassing voor de gegevens voor overlijdensstatistieken

Artikel 30

Deze afdeling is van toepassing op het ontsluiten en ontvangen van gegevens voor statistische doeleinden via het platform en kadert binnen het proces, bepaald in artikel 7 van het koninklijk besluit van 17 juni 1999 ten aanzien van de verantwoordelijke arts-ambtenaren van de gemeenschap.

De gegevens, vermeld in 1°, 2°, 3° en 4°, komen uit eenzelfde bron, namelijk de vaststelling van overlijden, vermeld in artikel 11 tot en met 14 van het decreet.

Het gaat om de gegevens, vermeld op de relevante stroken, B, C en D, naar het gelang het geval, van de modellen IIIC en IIID van de vaststelling van overlijden, die zijn opgenomen in bijlage 1 en 2, die bij het koninklijk besluit van 17 juni 1999 zijn gevoegd. De gegevens, vermeld in 1°, zijn gepseudonimiseerde gegevens door verwijdering van de gegevens van de naam en het identificatienummer van het Rijksregister. Deze gegevens zijn niet geanonimiseerd aangezien het Departement Zorg deze gepseudonimiseerd mag ontvangen, zoals voorgeschreven in artikelen 6 en 7 van het koninklijk besluit van 17 juni 1999 en om de datakwaliteit van de statistieken te verhogen. Zoals hieronder toegelicht, zijn er een aantal scenario's waarbij contact genomen moet worden met verschillende actoren (lokaal bestuur, het openbaar ministerie of de procureurs des Konings) om de nodige informatie van de overlijdensstatistiek te verzamelen. De gegevens, vermeld in 1°, 3°, (voor zover het niet de gegevens van de moeder betreft) en 4°, (voor zover het niet de gegevens van de ouders betreft) zijn gegevens van een overleden persoon. Enkel de gegevens, vermeld in 2°, kunnen persoonsgegevens uitmaken. Onder gegevens van de overleden persoon wordt verstaan de gegevens in verband met overlijden van een overleden persoon.

De gegevens, vermeld in het eerste lid, 4°, kunnen overeenkomstig artikel 10, derde paragraaf worden opgehaald uit onder andere de kruispuntbankregisters, vermeld in artikel 4 en 5 van de wet van 15 januari 1990 houdende de oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid, zoals toegelicht bij artikel 10 van het ontwerp en met oog op de ontsluiting en doorgifte van deze gegevens aan het Departement Zorg voor statistische doeleinden en gelet op de taken, vermeld in artikel 5 en 7 van het koninklijk besluit van 17 juni 1999. Dit zorgt voor een verbetering van de datakwaliteit en juistheid van de gegevens, die de identificatie van de overleden persoon vergemakkelijkt. Het artikel geldt met behoud van de toepassing van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens zoals deze in voorkomend geval

op federaal of Vlaams niveau verder is gespecificeerd, voor zover de gegevensdeling een mededeling van persoonsgegevens inhoudt. Met andere woorden naargelang het geval, worden voorafgaand de nodige protocollen gesloten of beraadslagingen van het informatieveiligheidscomité bekomen waarin is vastgelegd onder welke voorwaarden en modaliteiten de mededeling van persoonsgegevens gebeurt.

Er wordt verduidelijkt dat de woonsituatie van de overleden persoon (5°) meegedeeld wordt. In deze context wordt eveneens verwezen naar de toelichting bij artikel 28.

Er wordt daarnaast voorzien dat de gegevens uit artikel 13, tweede lid, 4°, eveneens worden gedeeld. Het gaat om het e-mailadres van de arts (6°). In geval de arts-ambtenaar van de gemeenschap vaststelt (behorende tot het Departement Zorg) dat de doodsoorzaken niet voldoende specifiek zijn omschreven om een codering te kunnen toekennen in functie van de opmaak van overlijdensstatistieken (bv. de aard en lokalisatie van de tumor ontbreekt), kan deze contact opnemen met de arts die het overlijden heeft vastgesteld om verduidelijking te krijgen over de doodsoorzaak. Om het contact te bewerkstelligen, wordt het e-mailadres van de arts die het overlijden heeft vastgesteld meegedeeld.

Het tweede lid voorziet dat de lokale overheid in voorkomend geval het nummer van het proces-verbaal of het systeemnummer kan ontsluiten zoals gekend door de procureur des Konings. Dit gebeurt enkel in het geval van een niet-natuurlijk overlijden waarvoor het lokaal bestuur een document tot vrijgave van het lichaam van de overledene ontving, zodat het Departement Zorg contact kan opnemen met de procureur des Konings voor verdere specificering van de doodsoorzaken. Daarnaast kan het identificatienummer van het Rijksregister van de overleden persoon, en het identificatienummer van het Rijksregister van de personen, die een verzoek tot het opstellen van een akte van een levenloos kind conform artikel 58, §2, oud Burgerlijk Wetboek, van een levenloos geboren kind kunnen indienen of van de ouders van een kind tot een jaar ontsloten worden. Deze ontsluiting gebeurt met oog op een correcte identificatie van de overleden persoon of van de ouders van een levenloos geboren kind of een overleden kind van een jaar en voor de bevraging van de authentieke bronnen.

In geval de arts-ambtenaar van de gemeenschap (behorende tot het Departement Zorg) vaststelt dat het gaat om een niet-natuurlijk overlijden waarvoor een autopsie of aanvullende onderzoeken zijn gebeurd, is de omschrijving van de doodsoorzaken in vaststelling door de arts vaak niet toereikend voor een kwalitatieve verwerking voor de overlijdensstatistieken. Daarom kan deze contact opnemen met het openbaar ministerie en/of de procureur des Konings van de gemeente van de plaats van overlijden of het openbaar ministerie en/of de procureur des Konings bevoegd of belast met deze opdracht. Om het contact te bewerkstelligen, kan het nummer van het proces-verbaal of het systeemnummer zoals gekend door de procureur des Konings met de arts-ambtenaar van de gemeenschap gedeeld worden. Dit is nodig als parameter voor de communicatie rond het dossier, gezien er geen identificatiegegevens zoals rijksregisternummer en naam gekend zijn bij de arts-ambtenaar van het Departement Zorg. Er wordt voor het overige verwezen naar de artikels 47 en 48 van het ontwerp, die wijzigingen aanbrengen aan het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging.

Rijksregisternummers of namen van de overleden persoon worden niet doorgegeven voor het opstellen van overlijdensstatistieken.

Artikel 31

Het Departement Zorg, zoals opgericht bij artikel 23 van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie, en gelet op de taken, vermeld in artikel 5 en 7 van het koninklijk besluit van 17 juni 1999 en de bevoegdheden, toebedeeld aan het Departement Zorg door artikel 3 van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 mei 2023, kan, de gegevens, vermeld in artikel 30, als ontvangende entiteit via het platform ontvangen.

Afdeling 4. Afgeleide deeltoepassingen

Onderafdeling 1. De gegevens ontsloten aan een crematorium

Artikel 32

Het Vlaams Datanutsbedrijf biedt een afgeleide deeltoepassing aan, waarbij gegevens ter beschikking worden gesteld die reeds ontvangen zijn via andere deeltoepassingen, zoals de deeltoepassing van de vaststelling van overlijden, vermeld in artikel 11 tot en met 14 van het decreet, en de deeltoepassing toestemming tot begraven of crematie, vermeld in artikel 27 tot en met 29 van het decreet. Dit vormt een voorbeeld van hoe efficiëntie in de hand wordt gewerkt.

Het crematorium moet namelijk niet meer in contact staan met de gemeente van overlijden of de uitvaartondernemer om de toestemming tot crematie te ontvangen. De benodigde gegevens voor het crematieregister (zie artikel 24 van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 mei 2004 tot organisatie, inrichting en beheer van begraafplaatsen en crematoria) hoeven niet manueel overgenomen te worden uit het document en kunnen efficiënt opgehaald worden en verwerkt worden in de eigen omgeving van het crematorium. Dit is een toepassing van het *only once*-principe. Gegevens worden eenmalig en zo dicht mogelijk bij de bron opgehaald om vervolgens voor andere doeleinden te worden hergebruikt, zonder partijen opnieuw lastig te vallen door gegevens opnieuw te bevragen. Dit is tevens een voorbeeld van hoe op een gegevensminimaliserende manier te werk gegaan wordt. Deze gegevens worden enkel gedeeld aan het crematorium zoals aangeduid door de uitvaartondernemer in de aanvraag tot crematie en respecteert daarbij het principe van doelbinding. Het overzicht van toepassingen, deeltoepassingen en afgeleide toepassingen bevat een opsomming van onder andere de persoonsgegevens, doeleinden, betrokken aanleverende en ontvangende entiteiten bij de verwerking van persoonsgegevens.

De afgeleide deeltoepassing wordt samengesteld op basis van gegevens die reeds aan het platform ontsloten zijn. Het hergebruik van gegevens gebeurt voor de doeleinden, vermeld in artikel 3, zonder afbreuk te doen aan de algemene hergebruikregels, opgenomen in artikel II.52 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, en aan de algemene regels inzake hergebruik van

persoonsgegevens zoals omschreven in artikel 6(4) van de algemene verordening gegevensbescherming.

Daarnaast kan het crematorium een extra verificatie doen of de gegevens van de overledene en de uitvaartondernemer overeenkomen met deze bij hen ingediend bij de reservatie van de crematie. Dat zorgt voor een extra veiligheidscheck van de juiste identificatie van de overledene alvorens wordt overgegaan tot de crematie.

Artikel 33

De afgeleide deeltoepassing, vermeld in artikel 32, bestaat uit de gegevens die ontsloten worden aan een crematorium in het kader van het doorlopen van het administratief proces om een overleden persoon te laten cremen. Het gaat om een set van gegevens die het crematorium nodig heeft om de nodige handelingen te stellen binnen dit administratief proces.

De gegevens, vermeld in artikel 24 van het besluit van 14 mei 2002, omvat de gegevens die het crematorium nodig heeft om het crematieregister in te vullen en bij te houden. Daarnaast bevat de deeltoepassing ook de naam van de uitvaartondernemer en het nummer van de Kruispuntbank van Ondernemingen van de uitvaartondernemer, wat toelaat om de uitvaartondernemer te contacteren indien er nog geen reservatie zou gebeurd zijn of te verifiëren of de uitvaartondernemer overeenstemt met degene die de reservatie van de crematie heeft gedaan. De metagegevens, vermeld in artikel 2, 5°, van het decreet van 2 december 2022 die gedeeld worden, omvatten o.a. het dossiernummer waaronder het dossier gekend is in het platform. Ingevolge het advies van de Raad van State wordt verduidelijkt dat de metagegevens in het kader van dit platform de gegevens over een overlijdensdossier zijn, waaronder het dossiernummer zoals gekend in het platform, datum van aanmaak en de datum van opladen van bepaalde documenten op het platform (bijvoorbeeld de toestemming tot begraven of crematie). Zoals blijkt uit deze opsomming bevat de afgeleide deeltoepassing voornamelijk gegevens van de overleden persoon. De afgeleide deeltoepassing bevat slechts persoonsgegevens indien en in de mate dat deze vervat zitten in de deeltoepassingen, vermeld in artikel 11 tot en met 14 en 27 tot en met 29 van het decreet.

Artikel 34

Dit artikel beschrijft het ontvangen en raadplegen van de gegevens, vermeld in artikel 33 van het decreet. Het crematorium ontvangt en raadpleegt deze gegevens als ontvangende entiteit.

Onderafdeling 2. De gegevens ontsloten aan de gemeente waar de overleden persoon wordt begraven

Artikel 35

Voor zover nodig, wordt verwezen naar de toelichting onder artikel 32 die mutatis mutandis van toepassing is op de begraafplaatsen.

Artikel 36

De afgeleide deeltoepassing, vermeld in artikel 35, bestaat uit de gegevens die ontsloten worden aan een de gemeente van begraven in het kader van het doorlopen van het administratief proces om een overleden persoon te laten begraven. Het gaat om een set van gegevens die de begraafplaats nodig heeft om de nodige handelingen te stellen binnen dit administratief proces.

Het identificatienummer van het Rijksregister wordt meegedeeld aan de gemeente van begraven, aangezien de gemeente van begraven een controle dient uit te voeren of de overleden persoon die begraven zal worden gekend is in de concessiedossiers van de gemeente van begraven. Deze controle is noodzakelijk om te verzekeren dat de juiste overleden persoon op de juiste plaats begraven wordt.

Voor het overige wordt verwezen naar de toelichting onder artikel 33 die mutatis mutandis van toepassing is op de begraafplaatsen.

Artikel 37

Dit artikel beschrijft het ontvangen en raadplegen van de gegevens, vermeld in artikel 36 van het decreet. De gemeente kan deze gegevens als ontvangende entiteit ontvangen en raadplegen.

Titel 5. Verwerking van persoonsgegevens

Hoofdstuk 1. Gemeenschappelijke bepalingen

Artikel 38

In het kader van de uitwisseling en doorgifte van gegevens in verband met overlijden, kunnen verschillende uitwisselingen tussen verwerkingsverantwoordelijken plaatsvinden.

In dit artikel wordt verstaan onder (1) gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijke: een gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in 26 van de algemene verordening gegevensbescherming en (2) verwerkingsverantwoordelijke: een verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming. De verantwoordelijke voor de verwerking wordt in artikel 4.7 AVG omschreven als de entiteit die *“alleen of samen met anderen, het doel van en de middelen voor de verwerking van persoonsgegevens vaststelt”*. De definitie van verwerkingsverantwoordelijke in de AVG voorziet daarnaast in de mogelijkheid om, indien het doel en de middelen bij of krachtens een wet zijn bepaald, de verwerkingsverantwoordelijkheid toe te wijzen aan een entiteit.

Het eerste lid van de tweede paragraaf verduidelijkt dat in principe elke aanleverende entiteit optreedt als verwerkingsverantwoordelijke om gegevens aan het Vlaams Datanutsbedrijf mee te delen via het platform. Hiervan wordt afgeweken voor de lokale overheden, zoals uiteengezet in het tweede lid.

Het tweede lid van de tweede paragraaf bepaalt dat het Vlaams Datanutsbedrijf en de lokale overheden optreden als gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijke voor de terbeschikkingstelling van de deeltoeassing van de vaststelling overlijden, vermeld in artikel 11 tot en met 14, en de toestemming tot begraven of crematie, vermeld in artikel 27 tot en met 29.

Het bepalen van de rollen en verantwoordelijkheden van de aanleverende en ontvangende entiteiten in artikel 38 van het ontwerp gebeurt steeds op basis van een grondige analyse van de beslissingsmacht per betrokken entiteit over de doelen en middelen van de gegevensverwerking. Daarbij wordt rekening gehouden met de AVG en de uitlegging die de EDPB daaraan geeft o.a. in haar Richtsnoeren 07/2020 over de begrippen "verwerkingsverantwoordelijke" en "verwerker" in de AVG. Uit deze richtsnoeren, maar ook uit adviezen van gegevensbeschermingsautoriteiten volgt steeds het belang van het feit dat de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke gebeurt op basis van de feiten³. De situatie kan zich voordoen dat moet worden afgeweken van de aanduiding van een verwerkingsverantwoordelijke zoals die vandaag in het ontwerp is voorzien. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn wanneer (i) de onderliggende wetgeving van toepassing op de aanleverende entiteit wijzigt waardoor de rol, hoedanigheid, doelen en middelen van de gegevensverwerking wijzigen. Een hypothetisch voorbeeld hierbij zijn de gevallen waarin de rol van de gemeenten en/of lokale overheden bij de vaststelling van overlijden in het koninklijk besluit van 17 juni 1999 of bij de toestemming tot crematie en/of begraven in decreet van 16 januari 2004 in de toekomst zouden wijzigen, of (ii) de feitelijke situatie van de verwerking van persoonsgegevens wijzigt, aangezien de rol en hoedanigheid bij de verwerking van persoonsgegevens steeds bepaald moet worden aan de hand van de feitelijke situatie en de effectieve invloed die een betrokken entiteit uitoefent op de doelen en middelen van de verwerking, rekening houdende met alle omstandigheden. Er kan slechts in een afwijking van deze principes worden voorzien, wanneer vastgesteld wordt dat een andere entiteit, vermeld in het decreet, de doelen en de middelen van de verwerking van persoonsgegevens vaststelt. Het overzicht, vermeld in artikel 10, §1, 3°, bepaalt in dit geval de verwerkingsverantwoordelijke. Voor die gevallen moet bijgevolg een mogelijkheid tot aanpassing worden voorzien. De Richtsnoeren EDPB 07/2020 over de begrippen "verwerkingsverantwoordelijke" en "verwerker" in de AVG (Versie 2.0), vastgesteld op 7 juli 2021 (European Data Protection Board) geven duiding over het begrip gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken: "In artikel 26 van de AVG, waarin de definitie in artikel 4, lid 7, van de AVG wordt weerspiegeld, wordt bepaald: "wanneer twee of meer verwerkingsverantwoordelijken gezamenlijk de doeleinden en middelen van de verwerking bepalen, zijn zij gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken." In brede zin is er sprake van gezamenlijke verantwoordelijkheid met betrekking tot een specifieke verwerkingsactiviteit wanneer verschillende partijen gezamenlijk het doel en de middelen van deze verwerkingsactiviteit bepalen. Voor de beoordeling van het bestaan van gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken moet daarom worden onderzocht of de vaststelling van het doel en de middelen die een verwerkingsverantwoordelijke kenmerken, door meer dan één partij wordt bepaald. De beoordeling van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de

³ EDPB 07/2020 re controller/processor, 11-12 e.v.; D. DE BOT, *De toepassing van de Algemene Verordening Gegevensbescherming in de Belgische context*, Wolters Kluwer Belgium, Mechelen, 2020, 138.

verwerking dient eerder op een feitelijke dan een formele analyse te berusten van de werkelijke invloed op het doel en de middelen van de verwerking.

In aanbeveling nr. 02/2020 van 31 januari 2020 van de GBA wordt omtrent gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken het volgende gesteld: "Gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken hoeven geen protocol in de zin van artikel 20 van de WVG te sluiten om de mededeling van gegevens te formaliseren die plaatsvindt in het kader van de verwerking waarvoor zij gezamenlijk verantwoordelijk zijn.

De Autoriteit benadrukt dat indien twee verwerkingsverantwoordelijken "de doeleinden en middelen van de verwerking bepalen" zij gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken in de zin van artikel 26 van de AVG. In dat geval moeten zij op grond van artikel 26 van de AVG op transparante wijze hun respectieve verantwoordelijkheden voor de nakoming van de verplichtingen uit hoofde van deze verordening vaststellen, met name met betrekking tot de uitoefening van de rechten van de betrokkene en hun respectieve verplichtingen om de in de artikelen 13 en 14 bedoelde informatie te verstrekken, door middel van een onderlinge regeling, tenzij en voor zover de respectieve verantwoordelijkheden van de verwerkingsverantwoordelijken zijn vastgesteld bij een Unierechtelijke of lidstaatrechtelijke bepaling die op de verwerkingsverantwoordelijken van toepassing is".

Verder bepalen de voornoemde Richtsnoeren EDPB 07/2020 dat gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken moeten bepalen wie verantwoordelijk is voor het beantwoorden van verzoeken wanneer betrokkenen hun rechten uit hoofde van de AVG uitoefenen en voor het verstrekken van informatie aan hen, zoals vereist door de artikelen 13 en 14 van de AVG. Dit heeft alleen betrekking op de bepaling in hun interne relatie welke van de partijen verplicht is te antwoorden op welke verzoeken van betrokkenen. Ongeacht een dergelijke regeling kan de betrokkene overeenkomstig artikel 26, lid 3, van de AVG contact opnemen met beide gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken. Het gebruik van de term "met name" duidt er echter op dat de in deze bepaling bedoelde verplichtingen die onderworpen zijn aan de toewijzing van verantwoordelijkheden voor de naleving door elke betrokken partij, niet uitputtend zijn. Hieruit volgt dat de verdeling van de verantwoordelijkheden inzake naleving tussen de gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken niet beperkt blijft tot de in artikel 26, lid 1, genoemde onderwerpen, maar zich uitstrekt tot andere verplichtingen van de verwerkingsverantwoordelijke uit hoofde van de AVG.

Gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken moeten er immers voor zorgen dat de volledige gezamenlijke verwerking volledig in overeenstemming is met de AVG. In dit verband behoren tot de handhavingsmaatregelen en de daarmee samenhangende verplichtingen waar de gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken rekening mee dienen te houden wanneer ze hun respectieve bevoegdheden vaststellen, naast die welke al specifiek in artikel 26, lid 1, worden vermeld, onder meer zonder beperking: Toepassing van de algemene beginselen inzake gegevensbescherming (artikel 5), Rechtvaardigingsgrond van de verwerking (artikel 6), Beveiligingsmaatregelen (artikel 32), Kennisgeving van een inbreuk in verband met persoonsgegevens aan de toezichthoudende autoriteit en de betrokkene (artikelen 33 en 34), Gegevensbeschermingseffectbeoordelingen (artikelen 35 en 36), Een beroep doen op een verwerker (artikel 28), Doorgiften

van gegevens aan derde landen (Hoofdstuk V), Organisatie van contacten met betrokkenen en toezichthoudende autoriteiten.

Aldus moet duidelijk zijn dat de figuur van de gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid niet kan worden misbruikt om de protocolplicht en daarmee de verantwoordingsverplichting van de AVG te omzeilen, integendeel de richtsnoeren maken duidelijk dat ook gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken er moeten voor zorgen dat de volledige gezamenlijke verwerking volledig in overeenstemming is met de AVG.

De Gegevensbeschermingsautoriteit heeft trouwens in zijn advies nr. 79/2023 van 27 april 2023 over de ontwerpbeplanning in het e-govdecreet dat tussen gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken geen protocol hoeft te worden gesloten, bevestigd: "Daarnaast is het inderdaad zo dat in hoofde van gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken in de zin van artikel 26 AVG geen verplichting bestaat tot het sluiten van een protocol. Gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken zijn immers hoofdelijk aansprakelijk voor het naleven van de AVG met betrekking tot alle aspecten van de betrokken gegevensverwerkingen."

Het derde lid van de tweede paragraaf bepaalt dat het Vlaams Datanutsbedrijf verwerkingsverantwoordelijke is voor de terbeschikkingstelling van de deeltoepassingen, vermeld in artikel 15 tot en met 20, 22 tot en met 26, de toepassing, vermeld in artikel 30 en 31, en de afgeleide deeltoepassingen, vermeld in artikel 32 tot en met 37, tenzij het overzicht van toepassingen en deeltoepassingen, vermeld in artikel 10, §1, in een afwijking voorziet.

De aanduiding van het Vlaams Datanutsbedrijf als verwerkingsverantwoordelijke voor zijn eigen verwerkingsactiviteiten laat onverlet i) dat het Vlaams Datanutsbedrijf toch kan optreden als verwerker ten behoeve van andere verwerkingsverantwoordelijken alsook ii) dat derde partijen die persoonsgegevens meedelen aan of ontvangen van het Vlaams Datanutsbedrijf verwerkingsverantwoordelijke zijn voor hun respectieve verwerkingsactiviteiten.

De derde paragraaf maakt gebruik van de mogelijkheid in artikel 26 AVG om een onderlinge regeling tussen gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken in recht van de lidstaten te regelen. Hierdoor worden verschillende administratieve handelingen in uitvoering van het decreet vermeden. Het Vlaams Datanutsbedrijf kan de rol opnemen van contactpunt voor de betrokkenen, vanuit haar algemene taak om de uitoefening van rechten van burgers inzake gegevensbescherming te optimaliseren met een minimum aan administratieve lasten (zie artikel 4, §1, eerste lid, DNB-decreet). Het Vlaams Datanutsbedrijf zal in geval van uitoefening van rechten van betrokkenen uitreiken naar de andere gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijke / aanleverende entiteit om de nodige acties te ondernemen. Het Vlaams Datanutsbedrijf is niet aansprakelijk voor het ontsluiten van foutieve, laattijdige of ontbrekende gegevens door de aanleverende entiteit. Dit sluit aan bij de feitelijke rol die het Vlaams Datanutsbedrijf speelt in de context van het platform. Zij faciliteert en brengt informatie samen, maar zij stelt de informatie zelf niet op, noch levert die aan, waardoor het logisch is dat het niet aansprakelijk is voor gegevens die niet kloppen, niet meegedeeld worden of te laat meegedeeld worden.

Het bepalen van het centraal contactpunt van de gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijke doet geen afbreuk aan het feit dat tussen gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken een nadere regeling vastgesteld kan worden teneinde conform te zijn met de AVG (bv. onderlinge regeling onder de vorm van een overeenkomst tussen gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken).⁴ Het voorgaande doet geen afbreuk aan het feit dat een betrokkene zijn rechten uit hoofde van de AVG met betrekking tot en jegens iedere verwerkingsverantwoordelijke kan uitoefenen (zie artikel 26(3) AVG).

DNB zal voor zover nodig de wezenlijke inhoud van de onderlinge regeling tussen gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken beschikbaar stellen aan de betrokkenen.⁵

Hoofdstuk 2. Specifieke bepalingen voor de verwerking door het Vlaams Datanutsbedrijf

Artikel 39

In het kader van de gegevensdeling kan het Vlaams Datanutsbedrijf gegevens verwerken.

De verwerking van persoonsgegevens is beschermd onder het Europees recht (zoals vervat in artikel 8 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie). Het Vlaams Datanutsbedrijf verwerkt de gegevens in het kader van haar opdrachten en taken overeenkomstig artikelen 3 en 4.

Overeenkomstig artikel 8 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, moeten deze gegevens eerlijk worden verwerkt, voor bepaalde doeleinden en met toestemming van de betrokkene of op basis van een andere gerechtvaardigde grondslag waarin de wet voorziet. De verwerking van persoonsgegevens in het kader van dit decreet is redelijk verantwoord aangezien de verwerking:

- voldoet aan het wettigheidsbeginsel, vermits zij in een voorzienbare en toegankelijke decretale bepaling wordt opgenomen (zie artikelen 3 en 4 van het decreet voor DNB en artikel 5, 6 en 7 van het decreet voor de aanleverende en ontvangende entiteiten;
- een legitiem doel nastreeft. De in het ontwerp van decreet voorziene inmenging is (onder meer) gericht op de efficiëntere werking van de overheid (door een vermindering van de administratieve lasten en snellere en meer efficiënte afhandeling van het administratief proces in verband met overlijden en daarnaast nabestaanden van de overleden persoon te ontzorgen bij deze administratieve processen). De in het ontwerp van decreet voorziene verwerking draagt bovendien bij aan de bescherming van de rechten en vrijheden van personen, in de mate dat de beoogde

⁴ EDPB Richtlijnen 07/2020 over het concept van verwerkingsverantwoordelijke en verwerker in de AVG, 43-45.

⁵ EDPB Richtlijnen 07/2020 over het concept van verwerkingsverantwoordelijke en verwerker in de AVG, 47.

efficiëntere dienstverlening ervoor zorgt dat (i) burgers en betrokken actoren (aanleverende en ontvangende entiteiten) sneller en op eenvoudige wijze toegang krijgen tot de gegevens in verband met overlijden die nodig zijn voor het uitvoeren van de verschillende administratieve processen, wettelijke verplichtingen en taken bij het overlijden van een persoon, (ii) de betrokken actoren, waaronder lokale besturen correcte informatie ontvangen voor de opmaak van de overlijdensakte en de toestemming tot begraven/crematie, (iii) de werking van de betrokken actoren (aanleverende en ontvangende entiteiten) bij de overlijdensadministratie worden geharmoniseerd, (iii) de datakwaliteit van de gegevens in verband met overlijden verbeterd wordt en verhindert dat er fouten gebeuren in de administratieve afhandeling van een overlijden etc.

- noodzakelijk is in een democratische samenleving, en meer bepaald beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke noodzaak:
- pertinentie: er mag redelijkerwijze worden aangenomen dat de in het ontwerp van decreet voorziene verwerking nuttig, relevant en toereikend is om het beoogde doel op het vlak van efficiëntere werking van de overheid en een vlottere doorstroom van gegevens in verband met overlijden te bereiken.
- proportioneel: er bestaat een redelijke verhouding tussen de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen enerzijds en de nagestreefde legitieme doelstelling(en) anderzijds. Er dient te worden benadrukt dat de in het ontwerp van decreet voorziene verwerking, vanuit haar aard, beperkt is qua omvang, nu deze enkel betrekking heeft op een beperkt aantal persoonsgegevens. Gegevens van overleden persoon zijn immers uit zichzelf geen persoonsgegevens, en is dat maar in de mate dat de er persoonsgegevens van anderen (waaronder nabestaande, familieleden, vaststellende artsen etc.) verwerkt worden er persoonsgegevens verwerkt worden. Bovendien werkt het platform met een dossiernummer als identificator van de overleden persoon. Enkel de uitvaartondernemer zal bij het identificatienummer van het Rijksregister gebruiken om de overleden persoon te identificeren en dit in het kader van zijn opdrachten waaronder de aanvraag tot toestemming crematie / begraven.
- subsidiariteit: er zijn geen minder "zware" middelen die het beoogde doel kunnen bereiken.

De verwerking van gegevens in dit kader is evenredig met de daarmee nagestreefde wettige doelstelling, temeer daar het decreet bepalingen bevat die de essentiële elementen van de verwerking uiteenzetten en zo gerechtvaardigde grondslag waarin de wet voorziet verzekeren. Uit de adviespraktijk van de Vlaamse Toezichtcommissie, het Grondwettelijk Hof en de Raad van State volgt dat de essentiële elementen van een verwerking van persoonsgegevens moeten worden beschreven. De artikelen bevatten die essentiële elementen van de gegevensverwerking, nl.:

- Artikel 38 bepaalt wie de verwerkingsverantwoordelijke is voor de specifieke gegevensverwerkingen (zie toelichting hieronder);
- Artikelen 3 en 4 bevatten de opdrachten, de taken en de doelstellingen waarbinnen het Vlaams Datanutsbedrijf persoonsgegevens verwerkt.

- Artikel 7 bevat de principes en voorwaarden waaraan de ontvangende en aanleverende entiteiten zich dienen te houden, waaronder het beschikken over een rechtvaardigingsgrond. Aanleverende en ontvangende entiteiten kunnen zich enkel op een rechtvaardigingsgrond binnen de voorwaarden van artikel 5 en 6, respectievelijk voor aanleverende of ontvangende entiteiten, houden.
- Dit artikel 39 duidt de doeleinden van de verwerking van persoonsgegevens (§1), de categorieën van persoonsgegevens (§2) en de categorieën van betrokkenen (§3) aan (zie toelichting hieronder)
- Artikel 40 stelt de bewaartermijnen van persoonsgegevens vast.
- De ontvangende entiteiten (ontvangers) van persoonsgegevens en aanleverende entiteiten zijn duidelijk bepaald voor de verschillende toepassingen, deelt toepassingen en afgeleide deelttoepassing van het decreet.

Bovenstaande artikelen bevatten aldus de essentiële elementen van de verwerking. Om de verwerking van persoonsgegevens door het Vlaams Datanutsbedrijf zo transparant mogelijk te maken voor de betrokkene, bepaalt artikel 10 dat het Vlaams Datanutsbedrijf de kerneigenschappen voor elk toepassing, deelttoepassing en afgeleide deelttoepassing bepaalt en bekendmaakt in een productcatalogus. Het Vlaams Datanutsbedrijf geeft op deze manier nog een verdere gedetailleerdere invulling aan de essentiële elementen (o.a. persoonsgegevens en doeleinden van de verwerking) van de verwerking voor elke toepassing, deelttoepassing of afgeleide toepassing.

De eerste paragraaf van dit artikel licht de doeleinden van de verwerking van persoonsgegevens door Het Vlaams Datanutsbedrijf toe. Het Vlaams Datanutsbedrijf verwerkt de gegevens in het kader van haar opdrachten en taken overeenkomstig artikel 3 en 4 van het decreet, voor het beheer en het gebruik van de aansluiting op het platform, de aanrekening en de inning van de platformretributie, vermeld in artikel 42 van dit decreet, en voor de logging van de activiteit van de aanleverende en ontvangende entiteiten op het platform voor beveiligingsdoeleinden.

De tweede paragraaf beschrijft de categorieën van persoonsgegevens die verwerkt kunnen worden in het kader van het platform. Het Vlaams Datanutsbedrijf verwerkt de persoonsgegevens, vermeld in artikel 24, §1, van het decreet van 2 december 2002, zoals gewijzigd bij dit ontwerp en de categorieën van persoonsgegevens zoals opgesomd in de tweede paragraaf van het artikel. De eerste categorie betreft de gegevens in verband met overlijden, vermeld in artikel 2, 12°, van het decreet, voor zover het om persoonsgegevens gaat. Het gaat om een overkoepelend begrip dat zowel gegevens van een overleden persoon als persoonsgegevens omvat. Zoals eerder toegelicht bij de toelichting over de toepassingen en bijhorende deelttoepassingen wordt een beperkt aantal persoonsgegevens binnen het platform verwerkt. Het gaat hierbij om onder andere de persoonsgegevens van de arts die die het overlijden vaststelt, de nabestaanden van de overleden persoon (bijvoorbeeld door indirecte identificatie door middel van de gegevens over de burgerlijke staat van de overleden persoon, de adresgegevens van de overleden persoon en zijn of haar woonsituatie en in het geval van samenwoning met de nabestaande), en de gevallen waar het identificatienummer van de moeder en/of ouders noodzakelijk is om het levenloos geboren kind te identificeren.

Er wordt een delegatie aan de Vlaamse Regering voorzien om de categorie gegevens in verband met overlijden, vermeld in artikel 2, 12°, nader te bepalen.

De derde paragraaf licht de categorieën van betrokkenen bij de verwerking van persoonsgegevens toe:

1° nabestaanden. Deze categorie omvat de personen betrokken bij het stellen van de juridische en administratieve handelingen bij het overlijden van een persoon. Het gaat hierbij onder andere om de echtgenoot, weduwe(naar), erfgenamen, bloed -en aanverwanten, wettelijk samenwonenden, persoon met wie de overleden persoon een feitelijk gezin vormde (artikel 24, §2, eerste lid, en artikel 24, §3, eerste lid, van het decreet 16 januari 2004), de voogd van een minderjarige (artikel 24, §3, tweede lid, van het decreet lijkbezorging), eventuele wettelijke vertegenwoordiger van de overleden persoon enzoverder. Om te bepalen welke personen bevoegd zijn om deze handelingen te stellen dient toepassing gemaakt te worden van de toepasselijke wet- en regelgeving die deze handelingen regelt. Het decreet doet geen afbreuk aan deze regelgeving. De betrokken persoon valt onder deze categorie zover deze niet gevat wordt door een andere categorie van persoonsgegevens van dit artikel.

2° bijzondere gemachtigden, waaronder de notaris of advocaat die bepaalde handelingen zou stellen in het kader van de nalatenschap van een overleden persoon;

3° de arts, vermeld in artikel 4 van het koninklijk besluit van 17 juni 1999 en artikel 19, §1, 3°, van het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging en de beëdigd arts door de gemeente aangesteld, vermeld in artikel 19, §1, van het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging;

4° de declarant, vermeld in artikel 2, 7°, van het decreet;

5° de ambtenaar van de burgerlijke stand of zijn gemachtigde beambten;

6° de uitvaartondernemer

7° de contactpersoon bij de crematoria;

8° de contactpersoon bij de gemeentelijke begraafplaatsen.

Artikel 40

Het Vlaams Datanutsbedrijf bewaart logs over de aanlevering en terbeschikkingstelling van de gegevens via het platform gedurende tien jaar vanaf de mededeling van de gegevens door de aanleverende entiteit of de ontsluiting van de gegevens aan de ontvangende entiteit.

Artikel 41

Dit artikel verduidelijkt de bewaartermijn van de verwerkte persoonsgegevens. Het Vlaams Datanutsbedrijf zal de verwerkte persoonsgegevens niet langer bewaren dan noodzakelijk is voor de uitvoering van de opdrachten of om de doeleinden van de verwerking te bereiken. Daarnaast zal het Vlaams Datanutsbedrijf de persoonsgegevens verwijderen wanneer de betrokkene het Vlaams Datanutsbedrijf daarom verzoekt overeenkomstig de daartoe geldende voorwaarden zoals bepaald in artikel 17 van de algemene verordening gegevensbescherming.

De bewaartermijnen, opgesomd in het tweede lid, zijn per deeltoepassing bepaald en lopen vanaf de terbeschikkingstelling van een deeltoepassing in het platform. Het platform werkt als een doorgeefluik dat de deeltoepassingen ter beschikking stelt aan de aanleverende en ontvangende entiteiten maar heeft geen bewaarfunctie. De aanleverende en ontvangende entiteiten zijn zelf verantwoordelijk voor de bewaring, op basis van hun bewaarplichten. De bewaartermijnen voor de deeltoepassingen zijn derhalve ingegeven vanuit dit idee. De bewaartermijn van twee jaar vanaf de terbeschikkingstelling van een deeltoepassing, laat toe om de deeltoepassingen minstens een volledig kalenderjaar te bewaren, wat noodzakelijk is voor de afhandeling van de administratie van overlijden (bv. indien er vertraging op de crematie zou zijn, bijvoorbeeld in het geval van schenking van het lichaam aan de wetenschap). De bewaartermijn voor het uittreksel en het afschrift van het uittreksel van de akte van overlijden en de laatste wilsbeschikking wordt bewaard voor negentig dagen. De bewaartermijn is hier korter, gelet op het feit dat deze deeltoepassing een bronbevraging inhoudt. Voor zover nodig voor de afhandeling van de administratie van het overlijden, zal de bron opnieuw bevraagd kunnen worden. De bewaring door het Vlaams Datanutsbedrijf en de bewaartermijnen, vermeld in het ontwerp, doen geen afbreuk aan de bewaartermijnen of verplichtingen van andere entiteiten.

De bewaartermijnen voor de deeltoepassingen worden bepaald op basis van al de volgende elementen:

- het doeleinde van de verwerking van de persoonsgegevens;
- de mate waarin een bewaartermijn van gegevens bij een wet of decreet is bepaald of waarbij voldoende substantieel verband bestaat met wettelijke, decretale of reglementaire termijnen;
- de mate waarin de gegevens aanleiding kunnen geven tot de identificatie van een betrokkene.

Wat betreft de opmerking van de Raad van State in punt 6.4 over de maximale bewaarduur, wordt verduidelijkt dat artikel 41, derde lid van het ontwerp het Vlaams Datanutsbedrijf enkel machtigt om binnen de grenzen van de in het ontwerp bepaalde maximale bewaartermijnen en aan de hand van decretaal voorziene criteria in artikel 41, derde lid van het ontwerp, de bewaartermijn nader vast te stellen. Om die principes te verduidelijken, is de tekst van artikel 41, derde lid, aangepast.

Titel 6. Retributie

Artikel 42

Deze bepaling regelt de financiering van het platform.

De exploitatie van het platform zal worden gefinancierd door de platformretributie die voor het ontsluiten van een toepassing, deeltoepassing of afgeleide deeltoepassing verschuldigd zal zijn en die dient om de exploitatiekosten van het platform te dekken.

In het bijzonder regelt deze bepaling de nadere voorwaarden en de modaliteiten van de platformretributie die de uitvaartondernemer op grond van artikel 21 verschuldigd is.

De platformretributie moet een louter vergoedend karakter hebben. Dit betekent dat er een band van evenredigheid moet bestaan tussen het bedrag van de heffing, enerzijds, en de werkelijke kostprijs van de dienst, anderzijds. Er bestaat geen redelijk verband tussen de kostprijs of de waarde van de verstrekte dienst en het bedrag dat de heffingsplichtige verschuldigd is wanneer de heffing de werkelijke kostprijs van de dienst in aanzienlijke mate overschrijdt. Dit betekent dat vooral het bestaan van een goed onderbouwde berekening, in het licht waarvan de werkelijke kostprijs van de dienstverlening en het tarief van de retributie kan worden gestaafd, in dat opzicht belangrijk is. Het louter vergoedend karakter van de retributie betekent daarnaast ook dat het bedrag van de retributie dat door de heffingsplichtigen wordt betaald, daadwerkelijk wordt aangewend om de kosten te vergoeden die door de overheid worden gemaakt om de dienstverlening te verstrekken waarvoor de heffing wordt geheven. In het licht van deze vereisten, wordt het bedrag van de platformretributie op maximaal 25 euro, exclusief btw, bepaald.

Inzake retributies geldt een gematigd wettigheidsbeginsel en volstaat het dat de decreetgever de gevallen omschrijft die tot het heffen van de retributie aanleiding kunnen geven. De decreetgever heeft dat in artikel 21 gedaan, door uitdrukkelijk te bepalen in welke gevallen de platformretributie verschuldigd is. De decreetgever kan voor het overige de regeling van de andere elementen van de retributie, zoals het vaststellen van de concrete berekeningswijze en van het tarief, aan de Vlaamse Regering overlaten. De decreetgever heeft in dat kader de Vlaamse Regering gemachtigd om de nadere voorwaarden en modaliteiten inzake de platformretributie vast te leggen, waaronder het minimum- en het maximumbedrag ervan. Indien de Vlaamse Regering geen bedrag van de platformretributie vastlegt, bedraagt de platformretributie 25 euro, exclusief BTW.

Voor zover nodig, wordt verwezen naar de toelichting in artikel 21.

Titel 7. Wijzigingsbepalingen

Hoofdstuk 1. Wijzigingen van het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging

Artikel 43

In artikel 15, §1 van het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging wordt aangevuld dat degene die in de lijkbezorging voorziet of diens gemachtigde de laatste wilsbeschikking voorafgaand aan de indiening van de aanvraag tot toestemming tot begraven of crematie kan consulteren. Dit resulteert in een efficiënter proces waarbij foutief ingediende aanvragen tot begraven of crematie die niet overeenstemmen met de wensen uit de laatste wilsbeschikking vermeden worden. Daarnaast kan de laatste wilsbeschikking via de gemeente van overlijden ter beschikking gesteld worden, wat zorgt voor een administratieve vereenvoudiging. Dit vereist de invoeging van een lid in artikel 15, §1, van het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging, resulterende in een nieuw artikel 15, §1, derde lid, van voormeld decreet.

Met de wijziging in het vijfde lid van datzelfde artikel 15, §1, wordt een administratieve vereenvoudiging mogelijk gemaakt door de gemeente waarin het overlijden heeft plaatsgehad of de gemeente waar de overledene wenst begraven, bijgezet of uitgestrooid te worden, rechtstreeks de mogelijkheid te geven om de inhoud van de laatste wilsbeschikking te consulteren zonder tussenkomst van de gemeente van hoofdverblijfplaats. Dit kan via de bevraging van de authentieke bron voor de laatste wilsbeschikking, nl. het Rijksregister. Daarnaast zal de inhoud van de laatste wilsbeschikking toegevoegd worden op de toestemming tot begraven of crematie waardoor de gemeente waar de overledene wenst begraven, bijgezet of uitgestrooid te worden, de informatie ook zonder bronconsultatie zal ontvangen.

De rijksregisternummers van de ouders in het geval van een doodgeboorte zijn nodig voor de ambtenaar burgerlijke stand voor de opmaak van de akte levenloos kind. Daarnaast worden deze aangewend voor de bevraging van de authentieke bronnen voor statistische doeleinden voor Departement Zorg, en dit voor alle doodgeboortes en overlijdens van kinderen tot 1 jaar. Dit vereist een aanpassing van artikel 15, §2, van het decreet van 16 januari 2004.

Artikel 44

Het eerste punt van dit artikel verduidelijkt aan wie de kosteloze toestemming verleend wordt door de ambtenaar van de burgerlijke stand of door diens gemachtigde beambten, namelijk aan degene die bevoegd is om in de lijkbezorging te voorzien (de burger) of diens gemachtigde (de uitvaartondernemer). Dit om de gegevensstroom zoals die vandaag al bestaat en die met het platform zal gedigitaliseerd worden, en aldus een essentieel element (namelijk de categorie van ontvangers) scherper te stellen. Dit vereist een aanpassing van artikel 15bis, §1, eerste lid, van het decreet van 16 januari 2004.

Het kosteloze karakter slaat op de opmaak van de toestemming door de ambtenaar van de burgerlijke stand, die hiervoor geen kosten zal aanrekenen. Dit neemt niet weg dat voor het gebruik van het platform (waar het consulteren van de toestemming onderdeel van uitmaakt) een platformretributie wordt aangerekend aan de uitvaartondernemer (zie artikel 21).

De Raad van State merkt op (punt 12 van het advies 77.565/3) dat met het oog op de rechtszekerheid deze bepaling en artikel 15bis, §1, eerste lid, van het decreet van 16 januari 2004 op elkaar moeten worden afgestemd, wat betreft het "kosteloos" karakter van de toestemming tot crematie of begraven, verleend door de ambtenaar van de burgerlijke stand. Om aan deze opmerking van de Raad van State tegemoet te komen wordt in artikel 15bis, §1, eerste lid van het decreet van 16 januari 2004 uitdrukkelijk opgenomen dat de ambtenaar van de burgerlijke stand de toestemming tot crematie of begraven kosteloos verleent, met uitzondering van de retributie, vermeld in artikel 21 van onderhavig ontwerp.

Het tweede punt van dit artikel verduidelijkt bij wie de aanvraag tot toestemming ingediend wordt, namelijk bij de ambtenaar van de burgerlijke stand of diens gemachtigde beambten. Daarnaast verduidelijkt dit artikel dat het identificatienummer van het Rijksregister om de toestemming tot begraven aan te

vragen wordt gebruikt door degene die bevoegd is om in de lijkbezorging te voorzien of dienst gemachtigde om de toestemming tot begraven aan te vragen.

Daarnaast wordt de ondertekening van de aanvraag vervangen door het neutralere begrip "indiening van de aanvraag". Een ondertekening door degene die bevoegd is om in de lijkbezorging te voorzien (de burger) of door diens gemachtigde (de uitvaartondernemer) lijkt niet essentieel bij een aanvraag en zou een rem kunnen zetten op digitalisering. Waarborgen die de ondertekening eventueel kan bieden blijven aanwezig. Bij de indiening via het platform wordt de uitvaartondernemer immers voldoende geauthenticeerd en wordt een overlijdensdossier enkel opgestart mits bevestiging van het hebben van een mandaat van degene die in de lijkbezorging voorziet. Dit vereist een aanpassing van artikel 15bis, §2, eerste lid, van het decreet van 16 januari 2004.

Het derde punt van dit artikel voorziet in een aanvulling van artikel 15bis, §2, vierde lid, dit om de gegevensdeling tussen de procureur des Konings en de ambtenaar van de burgerlijke stand te regelen. Dit artikel verduidelijkt dat de procureur des Konings in het geval van een (vermoeden van een) niet-natuurlijk overlijden het nummer van het proces-verbaal of het systeemnummer zoals gekend door de procureur des Konings en, in voorkomend geval, het verslag hierbij waarin de procureur des Konings zich niet verzet tegen de begraving, aan de ambtenaar van de burgerlijke stand kan bezorgen. Een akkoord van de procureur des Konings is noodzakelijk vooraleer de ambtenaar burgerlijke stand kan overgaan tot het verlenen van de toestemming tot begraven. Er is niet steeds een proces-verbaal- of systeemnummer beschikbaar, gezien in bepaalde gevallen de vrijgave ook telefonisch kan gebeuren. Dit artikel codificeert een gebruik dat in de praktijk is ontstaan en geeft een basis voor de verwerking van dat nummer aan de betrokken ambtenaar van de burgerlijke stand, die het nummer via het platform aan het Departement Zorg bezorgt zodat met deze parameter (zonder verdere identificatie van de overledene) een contactname kan gebeuren met de procureur des Konings voor verdere specificering van de doodsoorzaken voor statistische verwerking.

Artikel 45

Het eerste punt van dit artikel verduidelijkt dat het volstaat dat voor het verlenen van de toestemming tot crematie een attest aanwezig moet zijn waarin de arts vermeldt of het overlijden te wijten is aan een natuurlijke of gewelddadige of verdachte of niet vast te stellen oorzaak. Het is echter niet noodzakelijk dat dit attest wordt bijgevoegd bij de aanvraag tot de toestemming tot crematie (door degene die in de lijkbezorging voorziet of zijn gemachtigde), zoals dit voorheen werd voorzien. Het platform zorgt voor administratieve vereenvoudiging waarbij de vaststellende arts dit attest meteen digitaal in het platform kan ingeven (en dus niet bij de aanvraag tot toestemming moet bijvoegen). Op die manier moet de gemeente van overlijden enkel verifiëren of het attest aanwezig is en zijn de andere partijen ontzorgd van de doorgeeftaak. Daarnaast wordt verduidelijkt dat de beëdigd arts het identificatienummer van het Rijksregister, de voornaam, de naam, het geslacht, de geboortedatum, de geboorteplaats, de hoofdverblijfplaats en datum en plaats van overlijden doorgeeft via het verslag. Dit proces bestaat op vandaag reeds op papier, het gaat bijgevolg om een digitalisering van een bestand

(papieren) proces. In beide gevallen vereist dit een aanpassing van artikel 15bis, §2, eerste lid, van het decreet van 16 januari 2004.

Wat het tweede punt betreft, wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 44 (laatste paragraaf). De wijzigingen aldaar gelden ook voor het proces voor het verlenen van een toestemming tot crematie.

Artikel 46

Het proces rond de verplaatsing van de as, vermeld in artikel 24, §1, 6°, van het decreet van 16 januari 2004, vereist de doorgifte van het identificatienummer van het Rijksregister, de naam, de voornaam en de hoofdverblijfplaats van de nabestaande die de zorg voor de as heeft door de degene die in de lijkbezorging voorziet of diens gemachtigde aan de ambtenaar van de burgerlijke stand om dit proces te laten plaatsvinden. Dit om een correcte identificatie van deze nabestaande te waarborgen. Dit vereist de toevoeging van een lid aan artikel 24, §1, wat resulteert in artikel 24, §1, tweede lid, van het decreet van 16 januari 2004.

Dit tweede punt van dit artikel verduidelijkt dat het identificatienummer van het Rijksregister, de naam, de voornaam, de geboortedatum en de datum en plaats van overlijden van de eerder overleden echtgenoot of persoon met wie een feitelijk gezin gevormd werd, wordt doorgegeven aan de ambtenaar van de burgerlijke stand. Dit kan tijdens het leven via de laatste wilsbeschikking of kan door degene die in de lijkbezorging voorziet of de gemachtigde via de aanvraag tot toestemming tot begraven of crematie. Dit vereenvoudigt de identificatie voor de ambtenaar burgerlijke stand van de gemeente van overlijden en is noodzakelijk gelet op de communicatie met het Rijksregister.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van het decreet van 2 december 2022 houdende machtiging tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Datanutsbedrijf in de vorm van een naamloze vennootschap

Artikel 47

Dit artikel verduidelijkt dat de beleidsuitvoerende taken van het Vlaams Datanutsbedrijf, bepaald in artikel 5, §1, 5°, van het decreet van 2 december 2022, niet alleen betrekking hebben op de ontwikkeling en het beheer van de betrokken platformen en het verlenen van diensten die zorg dragen voor de veilige en gewaarborgde afhandeling van de transacties tussen de betrokken burgers, de overheidsinstanties, de aanvragers, vermeld in artikel 2, 1°, van het decreet van 22 december 2023 over het Vastgoedinformatieplatform, maar ook op aanleverende entiteiten, als vermeld in artikel 2, 1°, van het decreet van [datum] over het platform voor overlijdensadministratie of ontvangende entiteiten, als vermeld in artikel 2, 17°, van het decreet van [datum] over het platform.

Artikel 5, 5°/1, van het decreet van 2 december 2022 bepaalt dat naast de betrokken burgers, overheidsinstanties, aanvragers, als vermeld in artikel 2, 1°, van het decreet van 22 december 2023 over het Vastgoedinformatieplatform, ook de aanleverende entiteiten, als vermeld in artikel 2, 1°, van het decreet van

[datum] over het platform voor overlijdensadministratie, ontvangende entiteiten, vermeld in artikel 2, 17°, van het decreet van [datum] over het platform voor overlijdensadministratie, een retributie verschuldigd kunnen zijn.

Er worden via punten 7°/1 en 7°/2 twee bijkomende taken voor het Vlaams Datanutsbedrijf ingevoegd.

Het Vlaams Datanutsbedrijf kan op basis van punt 7°/1 het voor de actoren in een datagedreven ecosysteem mogelijk maken om persoonsgegevens te anonimiseren of te pseudonimiseren vooraleer ze mee te delen met het oog op verdere verwerking. Op die manier wil het Vlaams Datanutsbedrijf bijdragen aan het creëren van vertrouwen in hoofde van de bij de mededeling betrokken actoren. Dit moet toelaten om actoren toe te laten om de gegevens te laten uitwisselen via een derde vertrouwde partij (trusted third party, TTP) die over de nodige expertise daartoe bezit, zoals het Vlaams Datanutsbedrijf.

Om de rechten van de betrokkenen te waarborgen mag het Vlaams Datanutsbedrijf de gegevens niet langer bewaren dan noodzakelijk in het kader van de pseudonimisering of de anonimisering. Dit houdt in dat het mogelijk is om de betrokkenen te heridentificeren zolang dat past binnen het proces en doeleinde waarvoor op het Vlaams Datanutsbedrijf een beroep wordt gedaan. Verder mag het Vlaams Datanutsbedrijf de gegevens die het anonimiseert of pseudonimiseert, niet verder verwerken voor andere doeleinden dan diegene waarvoor de anonimisering of pseudonimisering dient.

Het Vlaams Datanutsbedrijf in zijn hoedanigheid van TTP moet aldus waken over de correcte naleving van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens. Het Vlaams Datanutsbedrijf mag de gegevens die hij heeft verwerkt in het kader van zijn TTP-rol niet voor andere doeleinden gebruiken dan de specifieke doelen waarmee hij werd belast. Als TTP moet het Vlaams Datanutsbedrijf de gepaste technische en organisatorische maatregelen treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens tegen toevallige of ongeoorloofde vernietiging, tegen toevallig verlies, evenals tegen de wijziging van of de toegang tot, en iedere andere niet toegelaten verwerking van persoonsgegevens.

In geval het Vlaams Datanutsbedrijf als TTP gegevens anonimiseert, zal het Vlaams Datanutsbedrijf de persoonsgegevens moeten vernietigen die hem door de verantwoordelijken van de oorspronkelijke verwerking werden bezorgd, zodra hij zijn anonimiseringsopdracht heeft vervuld, tenzij het een opdracht betreft waaruit voortvloeit dat hij de gegevens moet bewaren. Het Vlaams Datanutsbedrijf moet alle technische middelen aanwenden om een mogelijke identificatie van de betrokken personen door de verantwoordelijke voor de (latere) verwerking onmogelijk te maken.

In geval het Vlaams Datanutsbedrijf als TTP gegevens pseudonimiseert, moet het Vlaams Datanutsbedrijf voldoende onafhankelijk zijn ten overstaan van de verantwoordelijke voor de latere verwerking (de ontvanger van de gepseudonimiseerde data). Deze onafhankelijkheid kan evident door de functie van TTP te laten uitoefenen door een instantie (het Vlaams Datanutsbedrijf) die geen enkele band heeft met de gegevensverwerking waarin de TTP tussenkomt. Het

Vlaams Datanutsbedrijf moet de gepaste technische en organisatorische maatregelen nemen om te beletten dat gepseudonimiseerde gegevens in niet-gepseudonimiseerde worden omgezet. Het Vlaams Datanutsbedrijf moet in elk geval alle technische middelen aanwenden om een mogelijke identificatie van de betrokken personen door de verantwoordelijke voor de (latere) verwerking onmogelijk te maken. Concreet impliceert dit onder andere dat in een bijzondere beveiliging moet worden voorzien van de methoden en/of parameters gebruikt bij de pseudonimisering, dat er steeds moet over worden gewaakt dat de ter beschikking gestelde gepseudonimiseerde gegevens niet dermate gedetailleerd zijn dat heridentificatie mogelijk wordt. Een dergelijke heridentificatie kan immers mogelijk zijn door de door de TTP verstrekte gegevens aan mekaar te linken of door deze te linken aan informatie waarover de ontvanger reeds beschikt.

Op basis van punt 7°/2 kan het Vlaams Datanutsbedrijf tussenkomen bij de mededeling van persoonsgegevens in een datagedreven ecosysteem. De verwijzing naar het datagedreven ecosysteem moet verduidelijken dat de rol van het Vlaams Datanutsbedrijf beperkt is tot mededelingen tussen overheidsinstanties en private organisaties, private organisaties onderling en tussen private organisaties en overheidsinstanties of nog, tot de mededeling die niet gericht zijn op overheidsinstanties onderling. Voor die laatste mededelingen is immers de Vlaamse dienstenintegrator bevoegd.

Mogelijke toepassingen hierbij zijn het opzetten van een platform via dewelke gegevens worden gedeeld tussen de actoren die betrokken zijn bij de binnenvaart, waarbij onder meer de schipper zijn locatiegegevens wenst te delen met de betrokken bedrijven (klanten, terminals, ...). Het gaat dus om een rol als dienstenintegrator binnen het datagedreven ecosysteem. In dat kader moet het mogelijk zijn dat het Vlaams Datanutsbedrijf de gegevens tijdelijk kopieert en bijhoudt met het oog op het efficiënter maken van de mededeling, zoals dit ook is voorzien voor de Vlaamse dienstenintegrator. Om erover te waken dat deze opdracht voldoende kritisch wordt benaderd, wordt bepaald dat het Vlaams Datanutsbedrijf de noodzaak van het maken van tijdelijke kopies periodiek evalueert. Bedoeling hiervan is dat waar dit niet langer noodzakelijk is, er geen (tijdelijke) kopies meer worden gemaakt.

Artikel 48

Dit artikel vervolledigt de lijst van ontvangende entiteiten die gegevens kunnen ontvangen die in het kader van diensten van het Vlaamse Datanutsbedrijf worden uitgewisseld.

Artikel 49

Dit artikel vervolledigt de lijst van persoonsgegevens die verwerkt kunnen worden door het DNB. Het gaat om gegevens die worden verwerkt in de context van het platform en het zijn maar persoonsgegevens in de mate dat ze betrekking hebben op een levende natuurlijke persoon.

Artikel 50

Gelet op de aard van de opdrachten van het Vlaams Datanutsbedrijf ligt het voor de hand dat al wie betrokken is bij de verwerking van gegevens door of via het Vlaams Datanutsbedrijf, aan een vertrouwelijkheidsverplichting is onderworpen. Daartoe wordt artikel 30/1 ingevoegd.

De ontworpen paragraaf 1 stelt een beroepsgeheim in voor diegenen die uit hoofde van hun functie betrokken zijn bij de verwerking van gegevens die onder één of ander beroepsgeheim vallen. Hoewel een beroepsgeheim doorgaans betrekking heeft op al de informatie waarmee een beroepsbeoefenaar in aanraking komt, is het beroepsgeheim ingesteld door het voorliggende ontwerp van artikel beperkt tot gegevens die door een andere wet of een ander reglement onder het beroepsgeheim vallen. Het beroepsgeheim is dus niet eigen aan de actoren die beroep doen op het Vlaams Datanutsbedrijf, maar is afgeleid van de aard van de (erg diverse) gegevens die (kunnen) worden verwerkt door het Vlaams Datanutsbedrijf.

Ook indien geen beroepsgeheim van toepassing zou zijn, moeten de gegevens op een zorgvuldige en veilige manier worden behandeld. Daarom stelt de ontworpen paragraaf 2 de verplichting in voor al wie belast is met de verwerking van gegevens door het Vlaams Datanutsbedrijf, om de vertrouwelijkheid te respecteren.

Deze bepalingen zijn geïnspireerd op de vertrouwelijkheidsverplichting voor de Vlaamse dienstenintegrator.

Titel 8. Slotbepalingen

Artikel 51

Dit decreet treedt in werking op 1 november 2025. Er wordt aldus gevolg gegeven aan de opmerking van de Raad van State in verband met de oorspronkelijke onmiddellijke inwerkingtreding.

De toepassing van de platformretributie, vermeld in artikel 21 en 42, treedt in werking op 1 januari 2026.

Zoals hoger uitgelegd, wordt de inwerkingtreding van artikel 5 en 6, tweede lid, door de Vlaamse Regering later bepaald aangezien de aansluiting op dit moment nog niet beschikbaar is.

De inwerkingtreding van artikel 24, tweede lid en 26, derde lid, wordt later door de Vlaamse Regering bepaald aangezien deze deeltoepassingen op dit moment nog niet voor deze ontvangende entiteiten beschikbaar zijn.

De minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair Management,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij,

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen,

Caroline GENNEZ